

ΕΕΤΤ

ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ & ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΩΝ

**Δημόσια Διαβούλευση της ΕΕΤΤ για τον Ορισμό,
την Ανάλυση Αγοράς και τις Προτεινόμενες
Κανονιστικές Υποχρεώσεις της Αγοράς Χονδρικής
Ευρυζωνικής Πρόσβασης (αγορά υπ' αρ. 5,
Σύστασης Ευρωπαϊκής Επιτροπής) σύμφωνα με το
Άρθρο 7 της Οδηγίας 2002/21/ΕΚ**

Δεκέμβριος, 2008

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1	ΣΥΝΟΨΗ	5
2	ΕΙΣΑΓΩΓΗ	8
2.1	Στόχοι βάσει του νέου Κανονιστικού Πλαισίου Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών ...	8
2.2	Κανονιστικό Πλαίσιο	8
2.3	Αντικείμενο Εξέτασης.....	12
2.4	Η Διαδικασία της ΕΕΤΤ	16
2.5	Δομή του Κειμένου της Διαβούλευσης.....	18
2.6	Δημόσια Διαβούλευση	18
3	ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΣΧΕΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΣΧΕΤΙΚΗΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	19
3.1	Η δομή της αγοράς	19
3.2	Μεθοδολογία	29
3.3	Επίπεδο Λιανικής	32
3.3.1	Ανάλυση των υπηρεσιών ευρυζωνικής πρόσβασης σε λιανικό επίπεδο.....	33
3.3.2	Υποκατάσταση μεταξύ ευρυζωνικής και στενοζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο (dial up).....	35
3.3.3	Υποκατάσταση μεταξύ σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης και πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω δικτύου κινητών επικοινωνιών.....	42
3.3.4	Υποκατάσταση μεταξύ (ασύμμετρης) ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο και πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω δικτύου οπτικών ινών.....	43
3.3.5	Υποκατάσταση μεταξύ (ασύμμετρης) ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο και πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω δικτύου ΣΑΠ	45
3.3.6	Υποκατάσταση μεταξύ συμμετρικής και ασύμμετρης ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο	46
3.3.7	Δεσμοποίηση υπηρεσιών – Bundling.....	48
3.4	Επίπεδο Χονδρικής	49
3.4.1	Υποκατάσταση από πλευράς προσφοράς	49
3.5	Έμμεση πίεση κατά την διαμόρφωση τιμής χονδρικής η οποία επιβάλλεται από την ύπαρξη υποκαταστασιμότητας σε επίπεδο λιανικής	53
3.6	Η σχετική γεωγραφική αγορά	55
3.7	Ερωτήσεις Διαβούλευσης Σχετικά Με τον Ορισμό Αγοράς.....	57
4	ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΓΟΡΑΣ	58
4.1	Ιστορικό.....	58
4.2	Μερίδια Αγοράς	59
4.3	Πιθανός Ανταγωνισμός και Φραγμοί Εισόδου και Ανάπτυξης	60
4.4	Απουσία Αντισταθμιστικής Αγοραστικής Ισχύος.....	62
4.5	Δυναμική της Αγοράς	63
4.6	Πρακτικές που βλάπτουν τον Ανταγωνισμό	65
4.7	Συμπεράσματα.....	68
4.8	Ερωτήσεις Διαβούλευσης Σχετικά Με την Ανάλυση Αγοράς.....	69
5	ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	70

ΧΟΝΔΡΙΚΗ ΕΥΡΥΖΩΝΙΚΗ ΠΡΟΣΒΑΣΗ	70
5.1 Ανάγκη Ex ante Ρύθμισης.....	70
5.2 Προβλήματα Ανταγωνισμού	74
5.3 Δυνατές Κανονιστικές Υποχρεώσεις Βάσει της Οδηγίας για την Πρόσβαση	78
5.4 Υφιστάμενες Κανονιστικές Υποχρεώσεις.....	82
5.5 Κατευθύνσεις για την Επιλογή Υποχρεώσεων	84
5.6 Προτεινόμενες Κανονιστικές Υποχρεώσεις.....	85
5.6.1 Υποχρέωση πρόσβασης και χρήσης ειδικών ευκολιών δικτύου.....	86
5.6.2 Υποχρέωση Μη Διακριτικής Μεταχείρισης	94
5.6.3 Υποχρέωση Διαφάνειας	96
5.6.4 Υποχρέωση Λογιστικού διαχωρισμού	101
5.6.5 Υποχρέωση Ελέγχου Τιμών και Κοστολόγησης	103
5.7 Μεταβατικές διατάξεις	108
5.8 Περίληψη προτεινόμενων ρυθμιστικών υποχρεώσεων.....	108
5.9 Ερωτήσεις της Διαβούλευσης Σχετικά με τις Κανονιστικές Υποχρεώσεις	111
Παράρτημα 1 – Γλωσσάριο Όρων	113
Παράρτημα 2 Τιμολόγια υπηρεσιών ΑΡΥΣ και ΟΚΣΥΑ	115
Παράρτημα 3 Σημεία Παρουσίας BRAS και προϊόντα ΟΚΣΥΑ	117
Παράρτημα 5 - Ελάχιστο περιεχόμενο Προσφοράς Αναφοράς Χονδρικής Ευρυζωνικής Πρόσβασης (Reference Broadband Offer, RBO).....	122

ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΧΗΜΑΤΩΝ

Σχήμα 1 Λειτουργικότητα Τύπου-Α και Τύπου-Β	21
Σχήμα 2 Λειτουργικότητα τύπου-Α.....	21
Σχήμα 3 Λειτουργικότητα τύπου-Β.....	22
Σχήμα 4 Χονδρική Ευρυζωνική Πρόσβαση	23
Σχήμα 5 ΟΚΣΥΑ-Α.....	25
Σχήμα 6. Διάγραμμα Διαδικασίας Ανάλυσης Αγορών.....	32
Σχήμα 7 Έμμεση τιμολογιακή πίεση	54

ΛΙΣΤΑ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 1. Υπηρεσίες ΑΡΥΣ	23
Πίνακας 2. Αδειοδοτημένοι πάροχοι ΣΑΠ	27
Πίνακας 3. Αριθμός πελατών ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω ΣΑΠ	28
Πίνακας 4. Εξέλιξη αριθμού συνδρομητών dial-up.....	37
Πίνακας 5. Ταχύτητες Πρόσβασης Λιανικής	37
Πίνακας 6. Τιμολόγηση Υπηρεσιών Πρόσβασης.....	38
Πίνακας 7. Χρέωσης Υπηρεσιών Στενοζωνικής Πρόσβασης.....	38
Πίνακας 8. Αριθμός παρόχων στην ΑΠΤοΒ και αριθμός αδεσμοποιημένων βρόχων.....	52
Πίνακας 9. Ιστορική εξέλιξη του αριθμού γραμμών ADSL που παρέχονται από τον ΟΤΕ.....	60
Πίνακας 10. Ιστορική Εξέλιξη γραμμών Ευρυζωνικής Πρόσβασης	63
Πίνακας 11 Τιμολόγια προϊόντων ΑΡΥΣ	115
Πίνακας 12 Εκπρωτικό πακέτο ΑΡΥΣ.....	116

1 Σύνοψη

Σύμφωνα με το νέο κανονιστικό πλαίσιο ηλεκτρονικών επικοινωνιών η ΕΕΤΤ καλείται να ορίσει σχετικές αγορές στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών λαμβάνοντας υπόψη τις εθνικές συνθήκες, ιδίως να ορίσει τις σχετικές γεωγραφικές αγορές στην Ελληνική Επικράτεια (εάν υπάρχουν), ακολουθώντας τη διαδικασία ορισμού αγορών όπως αυτή τίθεται στην Οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο, για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, («Οδηγία Πλαίσιο»). Υπενθυμίζεται ότι ήδη η ΕΕΤΤ έχει ήδη προχωρήσει στον πρώτο γύρο ορισμού αγορών αλλά σύμφωνα με την Οδηγία Πλαίσιο, η ΕΕΤΤ καλείται να επανεξετάζει τις αγορές αλλά και να ορίσει τις σχετικές αγορές στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, το συντομότερο δυνατό μετά την υιοθέτηση ή την οποιαδήποτε μετέπειτα αναθεώρηση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή της Σύστασης για τις αγορές προϊόντων και υπηρεσιών (η «Σύσταση»), λαμβάνοντας ιδιαιτέρως υπόψη την ανωτέρω Σύσταση καθώς και τις Κατευθυντήριες Γραμμές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Ανάλυση της Αγοράς και την εκτίμηση της Σημαντικής Ισχύος (οι «Κατευθυντήριες Γραμμές»).

Η διαδικασία της ΕΕΤΤ περιλαμβάνει τρία βήματα: ορισμό αγοράς, εξέταση επιπέδου ανταγωνισμού (ανάλυση) και κατάσταση, προτεινόμενα ρυθμιστικά μέτρα για άρση αποτυχιών της αγοράς.

Κατά τη φάση ορισμού της αγοράς η ΕΕΤΤ περιέγραψε εν συντομία τη σημερινή κατάσταση της αγοράς η οποία προέκυψε και μετά τα ρυθμιστικά μέτρα που επέβαλε η ΕΕΤΤ ως αποτέλεσμα του πρώτου γύρου της διαδικασίας ανάλυσης αγοράς. εξέτασε τις πλατφόρμες βάσει των οποίων ο τελικός χρήστης έχει σταθερή ευρυζωνική πρόσβαση στο διαδίκτυο και οι οποίες χρησιμοποιούνται επί του παρόντος στην Ελλάδα, και συγκεκριμένα τους χάλκινους βρόχους (είτε αυτοί χρησιμοποιούνται από τον κύριο του δικτύου ή από άλλον πάροχο μέσω της Αδεσμοποίητης Πρόσβασης στον Τοπικό Βρόχο –ΑΠΤΒ), τις συνδέσεις σταθερής ασύρματης πρόσβασης, τις συνδέσεις οπτικών ινών, την πρόσβαση σε καλωδιακή υποδομή, τις συνδέσεις στενοζωνικής πρόσβασης, τις συνδέσεις πρόσβασης μέσω δικτύου κινητών επικοινωνιών και τις συνδέσεις συμμετρικής πρόσβασης.

Αφετηρία της παρούσας ανάλυσης αποτελεί η εξέταση από την ΕΕΤΤ των υπηρεσιών λανικής που καθοδηγούν τη ζήτηση για τα προαναφερόμενα προϊόντα χονδρικής. Στα

πλαίσια αυτά, η ΕΕΤΤ εξέτασε το βαθμό στον οποίο οι διαφορές που προκύπτουν από τη λειτουργικότητα, την τιμολόγηση και την αντίληψη του τελικού χρήστη υποδεικνύουν ότι υφίσταται μια χωριστή αγορά για λιανικές ευρυζωνικές υπηρεσίες πρόσβασης στο διαδίκτυο (οι οποίες παρέχονται από τις πλατφόρμες που αναφέρονται ανωτέρω).

Στη συνέχεια, η ΕΕΤΤ εξέτασε τη δυνατότητα υποκατάστασης από την πλευρά της ζήτησης και της προσφοράς μεταξύ των χονδρικών ευρυζωνικών υπηρεσιών πρόσβασης οι οποίες παρέχονται μέσω των ανωτέρω τεχνολογικών πλατφορμών... Αξίζει να σημειωθεί ότι η ΕΕΤΤ έλαβε υπ' όψη της τη σύγχρονη τάση της αγοράς αλλά και των καταναλωτών για δεσμοποιημένα προϊόντα (bundled) και κατά πόσο αυτά επηρεάζουν την εξέταση. Επιπλέον η ΕΕΤΤ εξέτασε τα γεωγραφικά χαρακτηριστικά της συγκεκριμένης αγοράς. Η ΕΕΤΤ κατέληξε στο αρχικό συμπέρασμα ότι η Χονδρική Ευρυζωνική Πρόσβαση εμπίπτει σε μια χωριστή και διακριτή αγορά η οποία καλύπτει γεωγραφικά ολόκληρη τη Ελληνική επικράτεια.

Σε συνέχεια της διαδικασίας ορισμού αγοράς, η ΕΕΤΤ καλείται να διεξάγει ανάλυση της σχετικής αγοράς προκειμένου να αποφασίσει εάν η αγορά είναι ανταγωνιστική. Το Άρθρο 16 της Οδηγίας Πλαίσιο ορίζει ότι η ανάλυση αγοράς θα πρέπει να διεξαχθεί το συντομότερο δυνατόν αφού η ΕΕΤΤ ορίσει μια σχετική αγορά. Τέλος, στο βαθμό που η ΕΕΤΤ διαπιστώνει ότι μια σχετική αγορά δεν είναι ανταγωνιστική, καλείται να επιβάλλει τις κατάλληλες υποχρεώσεις στους παρόχους που έχουν ορισθεί ως έχοντες Σημαντική Ισχύ στην Αγορά («ΣΙΑ»).

Το αποτέλεσμα της ανάλυσης της ΕΕΤΤ είναι ότι ο ΟΤΕ θα πρέπει να ορισθεί ως πάροχος με ΣΙΑ στην αγορά Χονδρικής Ευρυζωνικής Πρόσβασης.

Η διαπίστωση της ύπαρξης Σημαντικής Ισχύος στην Αγορά βασίζεται σε μια σειρά από γεγονότα όπως ότι: ο ΟΤΕ είναι ουσιαστικά ο μοναδικός προμηθευτής της σχετικής αγοράς χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης, ο ΟΤΕ συγχώνευσε δι' απορροφήσεως την θυγατρική του εταιρεία ΟΤΕΝΕΤ, ο ΟΤΕ δεν υπόκειται σε σημαντικούς ανταγωνιστικούς περιορισμούς από εναλλακτικά δίκτυα (παρουσιάζονται υψηλοί φραγμοί εισόδου για τους εναλλακτικούς), συγκριτικά με άλλα κράτη δεν αναπτυχθεί επαρκώς ο ανταγωνισμός στην αγορά, δεν υπάρχουν ενδείξεις αντισταθμιστικής αγοραστικής ισχύος σε επίπεδο χονδρικής η οποία πιθανόν να αντισταθμίσει την τεράστια ισχύ του ΟΤΕ στην συγκεκριμένη αγορά. Προκειμένου να αντιμετωπισθεί η έλλειψη αποδοτικού ανταγωνισμού στη σχετική αγορά, η

ΕΕΤΤ προτείνει ο ΟΤΕ να υπόκειται σε μια σειρά κανονιστικών υποχρεώσεων, οι οποίες συνίστανται, μεταξύ άλλων, στα εξής:

- Υποχρέωση πρόσβασης και χρήσης ειδικών ευκολιών δικτύου σε διάφορα επίπεδα δικτύου του ΟΤΕ
- υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης προς όφελος του λιανικού τμήματος του ΟΤΕ (συμπεριλαμβανομένων των θυγατρικών και συνδεδεμένων με αυτόν επιχειρήσεων)
- Υποχρεώσεις διαφάνειας μεταξύ των οποίων και την υποχρέωση δημοσίευσης Προσφοράς Αναφοράς Αδεσμοποίητης Πρόσβασης με το κατάλληλο περιεχόμενο
- Υποχρέωση λογιστικού διαχωρισμού
- Υποχρέωση ελέγχου τιμών και κοστολόγησης

Η παρούσα διαβούλευση παρουσιάζει τα αρχικά συμπεράσματα της ΕΕΤΤ αναφορικά με τον ορισμό, την ανάλυση της αγοράς Χονδρικής Ευρυζωνικής Πρόσβασης και τις κανονιστικές υποχρεώσεις που πρέπει να επιβληθούν στους παρόχους με ΣΙΑ στην ως άνω σχετική αγορά. Η ΕΕΤΤ προσκαλεί όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς της αγοράς να υποβάλουν τα σχόλιά τους αναφορικά με τα ανωτέρω ζητήματα.

ΕΕΤΤ

ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ & ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΩΝ

2 Εισαγωγή

2.1 Στόχοι βάσει του νέου Κανονιστικού Πλαισίου Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών

Το Άρθρο 8 της Οδηγίας Πλαίσιο (άρθρο 3 του Ν. 3431/2006, ΦΕΚ 13/Α/2006) θέτει ως στόχους πολιτικής που διέπουν την δράση της ΕΕΤΤ κατά την άσκηση των καθηκόντων της στον τομέα παροχής δικτύων ή/και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών:

- την προώθηση του ανταγωνισμού
- τη συμβολή στην ανάπτυξη της εσωτερικής αγοράς και,
- την προώθηση των συμφερόντων των χρηστών εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η παρούσα ανάλυση συνάδει με τους ανωτέρω στόχους, καθώς η ΕΕΤΤ επιδιώκει να προωθήσει τον ανταγωνισμό διασφαλίζοντας το μέγιστο όφελος για τους τελικούς χρήστες σε επίπεδο τιμής, επιλογών και ποιότητας.

2.2 Κανονιστικό Πλαίσιο

Σύμφωνα με το ισχύον¹ εθνικό και κοινοτικό κανονιστικό πλαίσιο αναφορικά με τον ορισμό σχετικών αγορών προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών που επιδέχονται εκ των προτέρων ρύθμιση σύμφωνα με την οδηγία 2002/21/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, την ανάλυση του επιπέδου του ανταγωνισμού και την εκτίμηση της σημαντικής ισχύος στις ως άνω αγορές, βάσει του κοινοτικού πλαισίου κανονιστικών ρυθμίσεων για τα δίκτυα και τις υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, η ΕΕΤΤ καλείται να ορίσει σχετικές αγορές στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών λαμβάνοντας υπόψη τις εθνικές συνθήκες, ιδίως να ορίσει τις σχετικές γεωγραφικές αγορές στην Ελληνική επικράτεια, ακολουθώντας τη διαδικασία ορισμού αγορών όπως αυτή τίθεται στην *Οδηγία Πλαίσιο*².

¹ Το εν λόγω πλαίσιο αποτελείται ιδίως από τα κάτωθι νομοθετικά / κανονιστικά κείμενα:

- Το Ν. 3431/2006 «Περί Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 13/Α/03.02.2006), και ιδίως τα άρθρα 3, 12 περιπτώσεις α και ι, 16, 17, 35 έως και 45, και το άρθρο 69 παρ. 5 αυτού, (εφεξής ο Νόμος)
- την Οδηγία 2002/21/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Μαρτίου 2002 σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (EE L 108/33, 24.4.2002), όπως ισχύει τροποποιηθείσα, (εφεξής Οδηγία Πλαίσιο)
- την Οδηγία 2002/19/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Μαρτίου 2002 σχετικά με την πρόσβαση σε δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών και συναφείς ευκολίες, καθώς και με τη διασύνδεσή τους (EE L 108/7, 24.4.2002), (εφεξής Οδηγία για την Πρόσβαση)
- την Οδηγία 2002/22/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Μαρτίου 2002 σχετικά με την καθολική υπηρεσία και τα δικαιώματα των χρηστών όσον αφορά δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (EE L 108/51, 24.4.2002), (εφεξής Οδηγία Καθολικής Υπηρεσίας),
- την Οδηγία 2002/77/EK της Επιτροπής της 16ης Σεπτεμβρίου 2002 σχετικά με τον ανταγωνισμό στις αγορές δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών (EE L 249/21, 17.9.2002), (εφεξής Οδηγία για τον Ανταγωνισμό),
- τη Σύσταση E(2007)5406 της Επιτροπής της 17ης Δεκεμβρίου 2007, για τις αγορές προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών που επιδέχονται εκ των προτέρων ρύθμιση σύμφωνα με την οδηγία 2002/21/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, καθώς και την σχετική Αιτιολογική Έκθεση αυτής (εφεξής Νέα Σύσταση),
- τις Κατευθυντήριες Γραμμές της Επιτροπής για την ανάλυση αγοράς και την εκτίμηση της σημαντικής ισχύος στην αγορά βάσει του κοινοτικού πλαισίου κανονιστικών ρυθμίσεων για τα δίκτυα και τις υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (2002/C 165/03) (εφεξής Κατευθυντήριες Γραμμές),
- τη Σύσταση της Επιτροπής σχετικά με τις κοινοποιήσεις, τις προθεσμίες και τις διαβουλεύσεις που προβλέπονται στο άρθρο 7 της οδηγίας 2002/21/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Μαρτίου 2002 σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, όπως εκάστοτε ισχύει.
- ERG 08 (20) ERG draft Common Position on Geographic Aspects of Market Analysis (definition and remedies)

² *Οδηγία Πλαίσιο, Άρθρο 15.*

Σύμφωνα με το άρθρο 16 (1) της Οδηγίας Πλαίσιο «1. Το ταχύτερο δυνατό μετά την έκδοση ή οιαδήποτε ενημέρωση της Σύστασης, οι εθνικές κανονιστικές αρχές διεξάγουν ανάλυση των σχετικών αγορών, λαμβάνοντας ιδιαιτέρως υπόψη τις κατευθυντήριες γραμμές. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι η ανάλυση αυτή διεξάγεται, όπου απαιτείται, σε συνεργασία με τις εθνικές αρχές για τον ανταγωνισμό». Σύμφωνα με το άρθρο 35 παράγραφος 3 και το άρθρο 36 παρ. 1 του Ν. 3431/2006: «35. 3. Η διαδικασία ανάλυσης της αγοράς, η οποία περιλαμβάνει τον ορισμό των σχετικών αγορών, τη διενέργεια ανάλυσης του επιπέδου του ανταγωνισμού, τον ορισμό επιχειρήσεων με Σημαντική Ισχύ και τον προσδιορισμό των κατά περίπτωση κατάλληλων και αναλογικών ειδικών κανονιστικών υποχρεώσεων, διενεργείται από την Ε.Ε.Τ.Τ. ανά τακτά χρονικά διαστήματα τα οποία δεν μπορεί να υπερβαίνουν τα δύο χρόνια από την ολοκλήρωση της προηγούμενης ανάλυσης». «36. 1. Με απόφαση της Ε.Ε.Τ.Τ., η οποία εκδίδεται εντός έτους από τη δημοσίευση του παρόντος, ορίζονται οι σχετικές αγορές προϊόντων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών με βάση τις συνθήκες, που επικρατούν στον τομέα ηλεκτρονικών επικοινωνιών στην ελληνική αγορά, λαμβάνοντας ιδιαιτέρως υπόψη τις ισχύουσες σχετικές Συστάσεις και Κατευθυντήριες Γραμμές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, καθώς και τις αρχές του δικαίου του ανταγωνισμού.»

Κατ' εφαρμογή των οριζομένων στο άρθρο 16 (1) της Οδηγίας Πλαίσιο (ως άνω) σε συνδυασμό με το σημείο 21 του Προοιμίου της Σύστασης 11ης Φεβρουαρίου 2003, εξεδόθη η Σύσταση της Επιτροπής της 17ης Δεκεμβρίου 2007, για τις αγορές προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών που επιδέχονται εκ των προτέρων ρύθμιση σύμφωνα με την οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, καθώς και την σχετική Αιτιολογική Έκθεση αυτής, (Ε(2007)5406), (εφεξής Νέα Σύσταση).

Σύμφωνα με το άρθρο 1 της νέας Σύστασης: «Κατά τον καθορισμό σχετικών αγορών κατάλληλων για τα εθνικά δεδομένα σύμφωνα με το άρθρο 15 παράγραφος 3 της Οδηγίας 2002/21/ΕΚ, οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές αναλύουν τις αγορές προϊόντων και υπηρεσιών που προσδιορίζονται στο Παράρτημα της παρούσας σύστασης».

Η διαδικασία ορισμού αγορών στοχεύει στο να προσδιορίσει με συστηματικό τρόπο τις ανταγωνιστικές πιέσεις που υφίστανται οι πάροχοι υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών και δικτύων για την αποτελεσματική ανάλυση της αγοράς. Μια «σχετική αγορά προϊόντων» αποτελείται από το σύνολο των προϊόντων ή υπηρεσιών που είναι

επαρκώς εναλλάξιμα ή υποκατάστατα, όχι μόνο από την άποψη των αντικειμενικών χαρακτηριστικών τους, της τιμής ή της επιδιωκόμενης χρήσης τους, αλλά και τις συνθήκες ανταγωνισμού ή/ και τη διάρθρωση της προσφοράς και της ζήτησης στην εν λόγω αγορά³.

Σύμφωνα με τη νέα Σύσταση⁴, «αφετηρία προσδιορισμού αγορών αποτελεί ο καθορισμός αγορών λιανικής σε μια μελλοντική προοπτική, με συνεκτίμηση της δυνατότητας υποκατάστασης από πλευράς ζήτησης και από πλευράς προσφοράς. Από τη στιγμή που θα έχουν οριστεί αγορές λιανικής, ενδείκνυται εν συνεχεία ο προσδιορισμός σχετικών αγορών χονδρικής. Εάν η αγορά στα κατάντη εφοδιάζεται από μία ή περισσότερες καθετοποιημένες επιχειρήσεις, ενδέχεται να μην υπάρξει (εμπορική) αγορά ελλείψει κανονιστικών ρυθμίσεων. Κατά συνέπεια, εάν η αγορά δικαιολογεί προσδιορισμό, ενδεχομένως να απαιτηθεί η σύσταση πλασματικής αγοράς χονδρικής στα ανάντη. [...]». Ο ορισμός της σχετικής αγοράς προσδιορίζει τους **περιορισμούς** που υφίστανται οι πάροχοι κατά τον καθορισμό των τιμών τους λόγω υποκατάστασης από πλευράς προσφοράς και ζήτησης. Για το σκοπό ορισμού της σχετικής αγοράς, η ΕΕΤΤ θα λάβει υπόψη μια σειρά μεθόδων κατά την αξιολόγηση της υποκατάστασης της ζήτησης και της προσφοράς, συμπεριλαμβανομένου και του SSNIP τεστ, όπου αυτό είναι πρακτικά δυνατό.⁵ Με βάση το εν λόγω τεστ, μια συγκεκριμένη υπηρεσία ή ένα σύνολο υπηρεσιών συνιστά χωριστή σχετική αγορά εάν ένας υποθετικός μονοπωλιακός πάροχος μπορούσε να επιβάλει μια μικρή αλλά ουσιώδη (έως και 10%), μη προσωρινή αύξηση τιμής πάνω από το ανταγωνιστικό επίπεδο, χωρίς να μειωθούν οι πωλήσεις, με συνέπεια η αύξηση της τιμής να μην αποβεί κερδοφόρος.⁶ Η άσκηση ορισμού αγοράς εξετάζει την πιθανή ανταγωνιστική ανταπόκριση μιας ομάδας πελατών (όχι οριακών, δηλαδή όχι απαραίτητως της πλειοψηφίας των πελατών).⁷

Μια «σχετική γεωγραφική αγορά» περιλαμβάνει την περιοχή όπου οι σχετικές επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται στην παροχή και προμήθεια προϊόντων ή/ και υπηρεσιών,

³ Βλ., παραδείγματος χάριν, Υπόθεση Michelin v. Commission [1983] ECR 3461, Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τον ορισμό σχετικών αγορών για τους σκοπούς του Κοινοτικού δικαίου του ανταγωνισμού (“Η Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τον Ορισμό Αγορών”), ΕΕ 1997 C 372/3, και τις Κατευθυντήριες Γραμμές.

⁴ Σημείο 4 του Προομίου

⁵ Βλέπε την Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τον Ορισμό Αγορών και τις Κατευθυντήριες Γραμμές.

⁶ Βλέπε την Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τον Ορισμό Αγορών και τις Κατευθυντήριες Γραμμές

⁷ Βλέπε, παραδείγματος χάριν, Υπόθεση, Hoffman-La Roche & Co. A. G. v. Commission [1979] ECR 461 and Ahmed Saeed Flugreisen v. Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs [1989] ECR 803.

στην οποία οι συνθήκες του ανταγωνισμού είναι επαρκώς ομοιογενείς και διακριτές από γειτονικές περιοχές, όπου οι συνθήκες του ανταγωνισμού είναι ουσιαστικά διαφορετικές.

Περαιτέρω, σύμφωνα με τη Νέα Σύσταση⁸, για τον προσδιορισμό των αγορών που επιδέχονται εκ των προτέρων κανονιστική ρύθμιση ενδείκνυται η σωρευτική εφαρμογή τριών κριτηρίων και συγκεκριμένα:

- Η παρουσία υψηλών και μη παροδικών φραγμών εισόδου (διαρθρωτικού, νομικού ή ρυθμιστικού χαρακτήρα),
- Η δομή της αγοράς να μην τείνει προς αποτελεσματικό ανταγωνισμό μέσα στο σχετικό χρονικό ορίζοντα και
- Η εφαρμογή των κανόνων του ανταγωνισμού να μην επαρκεί αφεαυτής για την αντιμετώπιση των αστοχιών της υπόψη αγοράς.

Σημειώνεται ότι οι αγορές που απαριθμούνται στο Παράρτημα της Νέας Σύστασης έχουν προσδιορισθεί βάσει των τριών υπόψη σωρευτικών κριτηρίων.

2.3 Αντικείμενο Εξέτασης

Στα πλαίσια του πρώτου γύρου ανάλυσης αγορών, η ΕΕΤΤ λαμβάνοντας υπόψη τη Σύσταση της Επιτροπής της 11ης Φεβρουαρίου 2003 και συγκεκριμένα την αγορά υπ' αριθ. 12 αυτής, εξέδωσε την με αριθμό 389/51/8-6-2006 Απόφασή της δημοσιευθείσα στο τεύχος Β' της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως με αριθμό 891, την 12η-7-2006, με την οποία κατέληξε στο συμπέρασμα ότι, ενόψει των εθνικών συνθηκών, υφίσταται μια διακριτή σχετική αγορά που περιλαμβάνει την παροχή χονδρικών υπηρεσιών ευρυζωνικής πρόσβασης με γεωγραφικό εύρος την Ελληνική Επικράτεια, στην οποία η εταιρεία Οργανισμός Τηλεπικοινωνιών της Ελλάδος κατέχει Σημαντική Ισχύ (ΣΙΑ), και της επέβαλε μια σειρά κατάλληλων και αναλογικών κανονιστικών υποχρεώσεων.

Η «**Νέα Σύσταση**» προβλέπει ότι σε επίπεδο χονδρικής υφίσταται μια διακριτή σχετική αγορά και συγκεκριμένα η «**Ευρυζωνική πρόσβαση χονδρικής**» (**Αγορά 5**) η οποία αντιστοιχεί στην αγορά **υπ' αριθ. 12** της Σύστασης της Επιτροπής της 11ης Φεβρουαρίου 2003. Σύμφωνα με τη νέα Σύσταση (Παράρτημα), «*Η αγορά αυτή καλύπτει τη μη φυσική ή εικονική δικτυακή πρόσβαση, συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης διφυροεύματος σε σταθερή θέση. Η αγορά αυτή βρίσκεται στα κατάντη της φυσικής πρόσβασης που καλύπτεται*

⁸ σημείο 5 του Προοιμίου

από την ανωτέρω αγορά 4, με την έννοια ότι η ευρυζωνική πρόσβαση χονδρικής μπορεί να δομηθεί με χρησιμοποίηση της φυσικής πρόσβασης σε συνδυασμό με άλλα στοιχεία».

Όπως αναφέρει η Αιτιολογική Έκθεση της νέας Σύστασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής⁹ «Η αρχική Σύσταση προσδιόριζε δύο αγορές σε επίπεδο χονδρικής οι οποίες συνδέονται με τη λιανική ευρυζωνική αγορά: τη χονδρική αδεσμοποίητη πρόσβαση (συμπεριλαμβανομένης της μεριζόμενης πρόσβασης) σε μεταλλικούς βρόχους και υποβρόχους) και τη χονδρική ευρυζωνική πρόσβαση. Ως προς την πρώτη αγορά, όπως ειπώθηκε ανωτέρω, η τεχνολογική αλλαγή επιβάλλει να συμπεριληφθεί κάθε σχετική φυσική υποδομή η οποία είναι αναγκαία προκειμένου να επιτευχθεί πρόσβαση στον τελικό καταναλωτή, σε αντίθεση με τον αυστηρό περιορισμό στον μεταλλικό βρόχο ή υπο- βρόχο. **Ο λόγος προσδιορισμού μιας δεύτερης χωριστής αγοράς χονδρικής βασίστηκε στην άποψη ότι, ακόμα και η ρυθμιζόμενη πρόσβαση στον τοπικό βρόχο θα ήταν ανεπαρκής, στα περισσότερα Κράτη Μέλη, προκειμένου να περιορίσει την πιθανή αγοραστική δύναμη σε επίπεδο λιανικής και θα εξακολουθούσε να υφίσταται ένα σημαντικό εμπόδιο εισόδου. Το γεγονός ότι οι δύο αγορές χονδρικής συνδέονται κατ'αυτό τον τρόπο στην ίδια λιανική ευρυζωνική αγορά υποδηλώνει ότι είναι λογικό για τις εθνικές ρυθμιστικές αρχές να διεξάγουν μια ενιαία ανάλυση της αγοράς ευρυζωνικής πρόσβασης, η οποία εξετάζει διαδοχικά τον αντίκτυπο που θα αναμενόταν να έχει α) η ρυθμιζόμενη πρόσβαση που βασίζεται στην υποδομή (infrastructure based access) και β) η ρυθμιζόμενη πρόσβαση που βασίζεται στο (μη φυσικό) δίκτυο ((non physical) network-based access), σε οιαδήποτε Σημαντική Ισχύ στην αγορά τυχόν διαπιστωθεί.[...]**»

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υιοθετεί την άποψη¹⁰ ότι, μετά την έκδοση της αρχικής Σύστασης, έχουν μεσολαβήσει σημαντικές εξελίξεις σχετικά με τα δίκτυα επόμενης γενιάς (Next Generation Networks (NGAs)). Στα πλαίσια παροχής ευρυζωνικών και συναφών

⁹Staff Working Document “Explanatory Note” SEC (2007) 1483 final , σελίδα 32«The initial Recommendation identified two wholesale markets that were linked to the broadband retail market: wholesale unbundled access (including shared access) to metallic loops and sub-loops, and wholesale broadband access. As regards the first market, as set out above technological change implies including all relevant physical infrastructure necessary to reach the end consumer, as opposed to a strict limitation to the metallic loop or sub-loops. The reason for identifying a second separate wholesale market was based on the view that even regulated local loop access would be insufficient in most Member States to constrain potential market power at the retail level and a significant entry barrier would still exist. The fact that the two wholesale markets are linked in this way to the same broadband retail market implies that it is logical for national authorities to undertake a single overall analysis of the broadband market which examines in sequence the impact that (a) regulated infrastructure-based access and (b) regulated (non-physical) network-based access could be expected to have on any significant market power that is identified. [...]

¹⁰ Staff Working Document “Explanatory Note” SEC (2007) 1483 final , σελίδα 32

υπηρεσιών, πολλές εταιρείες οι οποίες έχουν εγκαταστήσει δίκτυο, εξετάζουν το να εγκαταστήσουν οπτική ίνα πιο κοντά στους τελικούς χρήστες, τόσο προκειμένου να αυξήσουν την χωρητικότητα και τις ευρυζωνικές ταχύτητες, όσο και προκειμένου να μειώσουν τα λειτουργικά κόστη. Τέτοιου είδους αλλαγές, οι οποίες αναμένεται να διαφέρουν μεταξύ Κρατών Μελών, τόσο ως προς τον τύπο επένδυσης στο δίκτυο, όσο και την ταχύτητα στην οποία συμβαίνουν, είναι πιθανό να μεταβάλουν τα υφιστάμενα χαρακτηριστικά προσφοράς και ζήτησης. Στα πλαίσια αυτά, αναγνωρίζοντας ότι στο παρόν στάδιο που οι εν λόγω μεταβολές δικτύου βρίσκονται σε εξέλιξη είναι δύσκολο να είναι κανείς απολύτως ακριβής αναφορικά με τα όρια των σχετικών προβλεπόμενων αγορών χονδρικής που συνδέονται με τη λιανική ευρυζωνική αγορά, υπό την έννοια ότι υφίστανται διάφορα πιθανά τεχνικά χαρακτηριστικά, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προτείνει μια πιο γενική και “forward looking” προσέγγιση στον προσδιορισμό των σχετικών αγορών στο επίπεδο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εντός του οποίου οι επιμέρους Εθνικές Ρυθμιστικές Αρχές έχουν τη δυνατότητα να αναλύσουν τις αγορές, με το **διττό στόχο αφενός να διευκολύνουν όσο το δυνατόν μεγαλύτερο βαθμό ανταγωνισμού με βάση τις υποδομές, όσο είναι οικονομικά αποτελεσματικός και αφετέρου να αντιμετωπίσουν την αγοραστική ισχύ (market power) μέσω κατάλληλης ρύθμισης της πρόσβασης.**

Η νέα Σύσταση επίσης ορίζει ότι η αγορά της Ευρυζωνικής Πρόσβασης Χονδρικής περιλαμβάνει τη μη φυσική ή εικονική δικτυακή πρόσβαση, συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης διφυρορέυματος σε σταθερή θέση και ότι η αγορά αυτή βρίσκεται στα κατάντη της φυσικής πρόσβασης που καλύπτεται από την ανωτέρω αγορά 4, με την έννοια ότι η ευρυζωνική πρόσβαση χονδρικής μπορεί να δομηθεί με χρησιμοποίηση της φυσικής πρόσβασης σε συνδυασμό με άλλα στοιχεία..

Σύμφωνα με την Αιτιολογική Έκθεση της νέας Σύστασης, αναφέρεται ότι η αγορά της αδεσμοποίητης πρόσβασης στον τοπικό βρόχο βρίσκεται στα ανάντη της αγοράς της χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης και η κανονιστική ρύθμιση στην αγορά της αδεσμοποίητης πρόσβασης στον τοπικό βρόχο δύναται να διευκολύνει την είσοδο στην αγορά της χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης. Ωστόσο, ρητά ορίζεται ότι «...λαμβάνοντας υπόψη την απαιτούμενη επένδυση για την αδεσμοποίητη πρόσβαση στον τοπικό βρόχο, καθώς και τα απόλυτα πλεονεκτήματα κόστους του πρώην μονοπωλιακού παρόχου, όπως αυτά πηγάζουν από τις οικονομίες κλίμακας, οι υψηλοί φραγμοί εισόδου στην αγορά της χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης παραμένουν παρά την παρουσία ρύθμισης στην αγορά της

αδεσμοποίητης πρόσβασης στον τοπικό βρόχο.». Υπ’ αυτήν την έννοια, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι «...η αγορά της χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης συνεχίζει να πληροί **το πρώτο κριτήριο** σύμφωνα με την προσέγγιση *greenfield (modified greenfield approach)*.». Αναφορικά με την πλήρωση του δευτέρου και του τρίτου κριτηρίου – για τον προσδιορισμό των αγορών που επιδέχονται εκ των προτέρων κανονιστικής ρύθμισης – ορίζεται στην Αιτιολογική Έκθεση της νέας Σύστασης ότι «...το επίπεδο ανταγωνισμού σε επίπεδο λιανικής τόσο σε καθετοποιημένες επιχειρήσεις όσο και για Παρόχους που δραστηριοποιούνται στην παροχή υπηρεσιών αδεσμοποίητης πρόσβασης στον τοπικό βρόχο δύναται να είναι τέτοιο ώστε να ασκεί έμμεσο περιορισμό στην αγορά των υπηρεσιών ευρυζωνικής πρόσβασης». ...γεγονός το οποίο, όπως καταλήγει η ΕΕ, «...δεν ισχύει επί του παρόντος ούτε και φαίνεται πιθανό να ισχύσει στο άμεσο μέλλον», καθώς και ότι «...είναι σημαντικό να διατηρηθεί συνοχή και συνέπεια ανάμεσα στη ρύθμιση της αγοράς της χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης και σε αυτήν της αγοράς της αδεσμοποίητης πρόσβασης στον τοπικό βρόχο»¹¹, εφόσον φάνηκε ότι πληρούνταν και το τρίτο κριτήριο.

Σύμφωνα με την Αιτιολογική Έκθεση της νέας Σύστασης για τις Σχετικές Αγορές, δεν υφίσταται υποκαταστασιμότητα μεταξύ της χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης και της αδεσμοποίητης πρόσβασης στο τοπικό βρόχο (ακόμα και για την περίπτωση όπου οι ίδιες υπηρεσίες θα μπορούσαν να παρέχονται μέσω αδεσμοποίητης πρόσβασης στο τοπικό βρόχο) δεδομένου ότι η χρήση υπηρεσιών χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης θα απαιτούσε «οι τεχνολογίες DSL και οι ισοδύναμες με αυτές υπηρεσίες να είναι συμβατές σε κάθε επίπεδο του δικτύου».

Περαιτέρω, η Αιτιολογική Έκθεση της νέας Σύστασης για τις Σχετικές Αγορές θεωρεί ότι είναι αμφίβολο για έναν Πάροχο, ο οποίος χρησιμοποιεί υπηρεσίες χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης για την παροχή στον τελικό χρήστη λιανικών ευρυζωνικών υπηρεσιών ότι θα μπορούσε να μεταβεί με ευκολία στην χρήση αδεσμοποίητης πρόσβασης στο τοπικό βρόχο για την παροχή ισοδύναμης υπηρεσίας (ή υπηρεσιών) λιανικής. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή καταλήγει ότι, **από πλευράς ζήτησης**, ένας πάροχος λιανικής πρόσβασης που χρησιμοποιεί χονδρική ευρυζωνική πρόσβαση θα θεωρούσε τη χονδρική αδεσμοποίητη πρόσβαση ως υποκατάστατο μόνο εάν διέθετε /ή μπορούσε να αποκτήσει γρήγορα και με χαμηλό κόστος πρόσβαση σε άλλα στοιχεία δικτύου / υποδομής που απαιτούνται για την αυτοπαροχή (self

¹¹ Staff Working Document “Explanatory Note” SEC (2007) 1483 final, σελίδα 34

supply) αντίστοιχων υπηρεσιών χονδρικής. Η δυνατότητα υποκαταστασιμότητας από πλευράς **προσφοράς** εξαρτάται, σύμφωνα με την Επιτροπή, από την ίδια προϋπόθεση. **Επί της βάσης αυτής, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει την άποψη ότι η χονδρική αδεσμοποίητη πρόσβαση και η χονδρική ευρυζωνική πρόσβαση εμπίπτουν σε χωριστές και διακριτές σχετικές αγορές προϊόντων.**

Εντούτοις, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή¹² συστήνει στα Κράτη Μέλη να αναλύσουν από κοινού τις ως άνω αγορές λαμβάνοντας υπόψη ότι «*το σημείο του δικτύου στο οποίο ορίζεται η προσφορά και η ζήτηση κάθε μίας από τις εν λόγω χωριστές αγορές, θα εξαρτάται από την ανάλυση της αγοράς και ιδίως στην τοπολογία του δικτύου και την κατάσταση του ανταγωνισμού σε επίπεδο δικτύου. Ανάλογα με τον τρόπο με τον οποίο λαμβάνουν χώρα οι αναβαθμίσεις δικτύου, ή τον τρόπο με τον οποίο εξελίσσονται οι επιμέρους συνθήκες προσφοράς και ζήτησης στα Κράτη Μέλη, οι ως άνω αγορές χονδρικής μπορεί να παραμείνουν διακριτές ή να συγχωνευθούν εν τέλει σε μία*» .

Τα ανωτέρω αποτελούν το σημείο εκκίνησης της ΕΕΤΤ για τον ορισμό της σχετικής αγοράς.

2.4 Η Διαδικασία της ΕΕΤΤ

Για τις ανάγκες της διαδικασίας ορισμού και ανάλυσης αγορών, η ΕΕΤΤ χρησιμοποίησε στοιχεία από εσωτερικές και εξωτερικές πηγές, συμπεριλαμβανομένων στοιχείων χρηστών και παρόχων δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

Η ΕΕΤΤ πραγματοποιεί τον ορισμό και την ανάλυση της αγοράς σύμφωνα με τον Νόμο 3431/2006 'Περί Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και Άλλες Διατάξεις' [ΦΕΚ 13 /03.02.2006] (ο «Νόμος») που αποτελεί τον Ελληνικό Νόμο για τις Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες που τέθηκε σε ισχύ την 3η Φεβρουαρίου 2006. Ο Νόμος μεταφέρει στην Ελληνική νομοθεσία τη δέσμη Οδηγιών της ΕΕ του 2002 (Οδηγίες 2002/19/ΕΚ, 2002/20/ΕΚ, 2002/21/ΕΚ, 2002/22/ΕΚ και 2002/77/ΕΚ).

Το Άρθρο 12 παρ.1 (α) του Νόμου παρέχει στην ΕΕΤΤ τη γενική αρμοδιότητα σχετικά με την ανάλυση αγορών (συμπεριλαμβανομένου του ορισμού των σχετικών αγορών προϊόντων/υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, της ανάλυσης της αποτελεσματικότητας

¹² *The point in the network at which the demand and supply of either of these separate markets is defined will depend on the market analysis and in particular on the network topology and the state of network competition. Depending on the way in which network upgrades occur or the particular demand and supply conditions evolve in Member States, these two wholesale markets may remain distinct, or conceivably merge into one. Consequently and for the reasons outlined above, it is recommended that the markets be analysed together.*

του ανταγωνισμού, καθώς και τον Ορισμό των Παρόχων με ΣΙΑ και την επιβολή κανονιστικών υποχρεώσεων σε μια ορισμένη σχετική αγορά), σύμφωνα με τις διατάξεις του.

Το Άρθρο 12 παρ.1 (ι) σε συνδυασμό με το άρθρο 16 του Νόμου, καθώς και το άρθρο 12 παράγραφος 1, περίπτωση (ιβ) σε συνδυασμό με το άρθρο 17 του ιδίου, παρέχουν στην ΕΕΤΤ την αρμοδιότητα να διενεργεί δημόσιες διαβουλεύσεις, σύμφωνα με τις διατάξεις της ισχύουσας εθνικής και Κοινοτικής νομοθεσίας, τόσο σε Ευρωπαϊκό επίπεδο, με άλλα Κράτη Μέλη της ΕΕ και την Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 7 της Οδηγίας Πλαίσιο, όσο και σε εθνικό, σύμφωνα με το άρθρο της ως άνω Οδηγίας.

Το Άρθρο 12 παρ.1 (ιστ) σε συνδυασμό με το άρθρο 64 παρ.1 παρέχει στην ΕΕΤΤ ευρείες αρμοδιότητες σχετικά με τη συλλογή στοιχείων, τόσο για τους σκοπούς ex ante ρύθμισης του τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, όσο και για ex post έρευνα και εφαρμογή. Ειδικότερα, το άρθρο 64 παρ.1 του Νόμου επιβάλλει σε όλες τις επιχειρήσεις που παρέχουν δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών υπό καθεστώς Γενικής Άδειας να παρέχουν όλες τις πληροφορίες, συμπεριλαμβανομένων των χρηματοοικονομικών πληροφοριών που απαιτούνται προκειμένου η ΕΕΤΤ να διασφαλίζει τη συμμόρφωση με τις διατάξεις ή τις αποφάσεις που εκδίδονται σύμφωνα με τη νομοθεσία για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες, συμπεριλαμβανομένων (άρθρο 64 παρ.1, εδ.(στ)) όλων των πληροφοριών που απαιτούνται για την ανάλυση αγοράς και τον προσδιορισμό των επιχειρήσεων με ΣΙΑ. Σύμφωνα με το άρθρο 64 παρ.4 του Νόμου, οι επιχειρήσεις αυτές θα πρέπει να παρέχουν τις αιτούμενες πληροφορίες άμεσα κατόπιν αιτιολογημένου αιτήματος, σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα και το βαθμό λεπτομέρειας που καθορίζει η ΕΕΤΤ και εφόσον δεν ορίζεται άλλη προθεσμία, εντός είκοσι (20) εργασίμων ημερών από το αίτημα. Ο Νόμος ορίζει ένα ελάχιστο χρονικό διάστημα πέντε (5) εργασίμων ημερών για την παροχή πληροφοριών.

Επίσης, σύμφωνα με το Άρθρο 12 παρ.1(στ) του Νόμου, οι αρμοδιότητες σχετικά με το δίκαιο του Ανταγωνισμού όσον αφορά τον τομέα των Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών ανήκει στην ΕΕΤΤ και όχι στην Επιτροπή Ανταγωνισμού. Στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων της σχετικά με το δίκαιο του ανταγωνισμού, το άρθρο 14 του Νόμου παρέχει στην ΕΕΤΤ ευρείες αρμοδιότητες σχετικά με τη συλλογή στοιχείων που είναι απαραίτητα για την εφαρμογή του Νόμου 703/1977, συμπεριλαμβανομένης της εξουσίας ελέγχου βιβλίων και άλλων εγγράφων των τηλεπικοινωνιακών παρόχων και της έρευνας των στα γραφεία και λοιπές εγκαταστάσεις τους.

2.5 Δομή του Κειμένου της Διαβούλευσης

Η Ενότητα 3 του κειμένου της διαβούλευσης παρουσιάζει τα αρχικά συμπεράσματα της ΕΕΤΤ σχετικά με τον ορισμό της αγοράς χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης. Στην ίδια ενότητα συνοψίζονται οι σχετικές με τον ορισμό ερωτήσεις της παρούσας διαβούλευσης.

Η Ενότητα 4 του κειμένου της διαβούλευσης παρουσιάζει τα αρχικά συμπεράσματα της ΕΕΤΤ σχετικά με την ανάλυση της αγοράς χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης. Στην ίδια ενότητα παρουσιάζονται ερωτήσεις της διαβούλευσης της ΕΕΤΤ σχετικά με την ανάλυση αγοράς που διεξάγεται στην Ενότητα 5.

Η Ενότητα 5 παρουσιάζει τις προτεινόμενες κανονιστικές υποχρεώσεις που προτείνεται να διατηρηθούν ή και να επιβληθούν σε επιχειρήσεις που έχουν ορισθεί ως κατέχουσες ΣΙΑ (στην Ενότητα 4). Στην ίδια ενότητα παρουσιάζονται οι ερωτήσεις της ΕΕΤΤ επί της διαβούλευσης σχετικά με τις προτεινόμενες κανονιστικές υποχρεώσεις.

2.6 Δημόσια Διαβούλευση

Όλες οι παρατηρήσεις επί της Διαβούλευσης αυτής είναι ευπρόσδεκτες. Ωστόσο, θα διευκόλυνε το έργο της ΕΕΤΤ που συνίσταται στην ανάλυση των απαντήσεων, εάν οι παρατηρήσεις υποβάλλονταν με παραπομπή στον αριθμό της σχετικής ερώτησης του παρόντος εγγράφου. Η παρούσα διαβούλευση εκκινεί την Τετάρτη, 17-12-2008, έως την Παρασκευή, 30-01-2009. Οι ενδιαφερόμενοι καλούνται να υποβάλλουν τις παρατηρήσεις τους γραπτώς και επώνυμα στη διεύθυνση της ΕΕΤΤ (Λεωφ. Κηφισίας 60, 15125 – Μαρούσι Αθήνα) καθώς και ηλεκτρονικά (σε επεξεργάσιμη μορφή) στη διεύθυνση market.analysis@eett.gr, μέχρι και την Παρασκευή, 30-1-2009, ώρα 13.30.

Η ΕΕΤΤ εκτιμά ότι πολλά από τα ζητήματα που τίθενται στο παρόν έγγραφο πιθανόν να απαιτούν από κάποιους την παροχή εμπιστευτικών πληροφοριών προς υποστήριξη των παρατηρήσεών τους. Οι συμμετέχοντες θα πρέπει να προσδιορίζουν σαφώς το τμήμα των απαντήσεων που είναι εμπιστευτικό και, εάν είναι εφικτό, να το παρέχουν σε χωριστό παράρτημα της απάντησής τους. Η ΕΕΤΤ θα διαχειριστεί τις πληροφορίες αυτές ως αυστηρά εμπιστευτικές.

3 Ορισμός της Σχετικής Αγοράς Προϊόντων και της Σχετικής Γεωγραφικής Αγοράς

3.1 Η δομή της αγοράς

Τύποι ευρυζωνικών δικτύων (και τεχνολογιών): Κατά το χρονικό ορίζοντα της παρούσας ανάλυσης της αγοράς για την παροχή ευρυζωνικής πρόσβασης, χρησιμοποιούνται στην Ελλάδα διάφοροι τύποι δικτύων και τεχνολογιών. Η φύση και ο συνδυασμός των μέσων που χρησιμοποιούνται αντανακλά σε μεγάλο βαθμό τις υφιστάμενες ευκολίες και στοιχεία του δικτύου, για τα οποία ενδεχομένως επιβάλλεται κανονιστική υποχρέωση πρόσβασης, καθώς επίσης και τις τιμές παροχής πρόσβασης σε αυτά. Για τις ανάγκες της παρούσας εξέτασης, η EETT θεωρεί ότι η παροχή υπηρεσιών ευρυζωνικής πρόσβασης υλοποιείται με τα κάτωθι μέσα:

- Χάλκινοι βρόχοι (συμπεριλαμβανομένων αδεσμοποιητών τοπικών βρόχων)
- Δίκτυα Κινητών επικοινωνιών
- Συνδέσεις σταθερής ασύρματης πρόσβασης (στις ζώνες των 2.4, 3.5 και 25 GHz) και
- Οπτικές ίνες.

A. Χάλκινοι Βρόχοι: Το κύριο μέσο που χρησιμοποιείται για την παροχή ευρυζωνικής πρόσβασης στην Ελλάδα, είναι το χάλκινο δίκτυο πρόσβασης του ΟΤΕ. Το εν λόγω δίκτυο εφόσον αναβαθμισθεί με τεχνολογία DSL, επιτρέπει την παροχή λιανικής ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω των χάλκινων βρόχων (συμπεριλαμβανομένης της περίπτωσης όπου ο σχετικός εξοπλισμός DSL ανήκει στον ή τον διαχειρίζεται ο πάροχος του δικτύου ή κάποιο τρίτο μέρος). Ο ΟΤΕ λειτουργεί το μοναδικό ολοκληρωμένο δίκτυο πρόσβασης χαλκού στην Ελλάδα.

Η εμπορική διάθεση υπηρεσιών ευρυζωνικότητας ξεκίνησε στα μέσα του 2003 από τον ΟΤΕ. Αρχικά η παροχή χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης στην Ελλάδα από τον ΟΤΕ δεν υπόκειτο σε ειδικές *ex ante* ρυθμιστικές υποχρεώσεις. Η EETT προέβη σε διαδικασία ανάλυσης της αγοράς και εξέτασης της κατάστασης ανταγωνισμού σε αυτή. Τα συμπεράσματα αυτής της ανάλυσης αναφέρονται στην απόφασή της EETT 389/051/8.06.2006 με την οποία ο ΟΤΕ καθορίστηκε ως πάροχος με σημαντική ισχύ στην αγορά και γι' αυτό του επιβλήθηκαν ρυθμιστικές υποχρεώσεις όπως αυτές περιγράφονται αναλυτικά στην ανωτέρω απόφαση καθώς και περιληπτικά σε επόμενη ενότητα (5.4).

Οι υπηρεσίες που προσέφερε ο ΟΤΕ στο παρελθόν και τις οποίες εξακολουθεί να προσφέρει και σήμερα δεν είχαν εγγυημένα χαρακτηριστικά ποιότητας, υπό την έννοια ότι δεν παρέχεται εγγυημένο μετρήσιμο επίπεδο ρυθμού μετάδοσης και άλλων χαρακτηριστικών. Ναι μεν, ο ρυθμός μετάδοσης διαθέτει ένα ανώτερο όριο (ονομαστική τιμή), αλλά ο λειτουργών ρυθμός μετάδοσης εξαρτάται από μια σειρά παραμέτρων. Π.χ. για μια υπηρεσία 24576Kbps/1024Kbps οι χωρητικότητες που αναφέρονται είναι ονομαστικές και είναι οι μέγιστες δυνατές. Οι πραγματικές χωρητικότητες που μπορεί να απολάβει ένας τελικός χρήστης εξαρτώνται από την απόσταση του χώρου του από το πλησιέστερο σημείο παρουσίας, από την πιθανή ταυτόχρονη χρήση από άλλους χρήστες, την ποιότητα του χαλκού, κλπ. Στην αρχή της εισαγωγής των υπηρεσιών DSL ο ΟΤΕ δραστηριοποιείτο σαν πάροχος πρόσβασης μόνο, ενώ η υπηρεσία διαδικτύου παρείχετο από παρόχους ISP (μεταξύ των οποίων και η τότε θυγατρική του ΟΤΕ, ΟΤΕΝΕΤ). Από το φθινόπωρο του 2004 ο ΟΤΕ προσφέρει σε λιανικούς πελάτες συζευγμένα προϊόντα ευρυζωνικής πρόσβασης και υπηρεσίες διαδικτύου (με την εμπορική ονομασία conn-x). Ταυτοχρόνως η (τότε) θυγατρική του ΟΤΕ (ΟΤΕΝΕΤ) προσέφερε αντίστοιχα προϊόντα με το conn-x. Πρόσφατα (καλοκαίρι 2008) ο ΟΤΕ απορρόφησε τη θυγατρική του ΟΤΕΝΕΤ¹³. Επίσης πρόσφατα ο ΟΤΕ ανακοίνωσε μέσω της ιστοσελίδας του ότι προχωρεί σε πιλοτικό πρόγραμμα νέων εξελιγμένων υπηρεσιών (IPTV). Η ΕΕΤΤ θεωρώντας ότι πάντα πρέπει να ακολουθεί μια προοπτική προσανατολισμένη στο μέλλον, (forward-looking approach) εκτιμά ότι μετά το πέρας του πιλοτικού προγράμματος και πάντως μέσα στη διάρκεια του χρονικού ορίζοντα της παρούσας εξέτασης ο ΟΤΕ θα παρέχει υπηρεσίες IPTV στους λιανικούς του πελάτες.

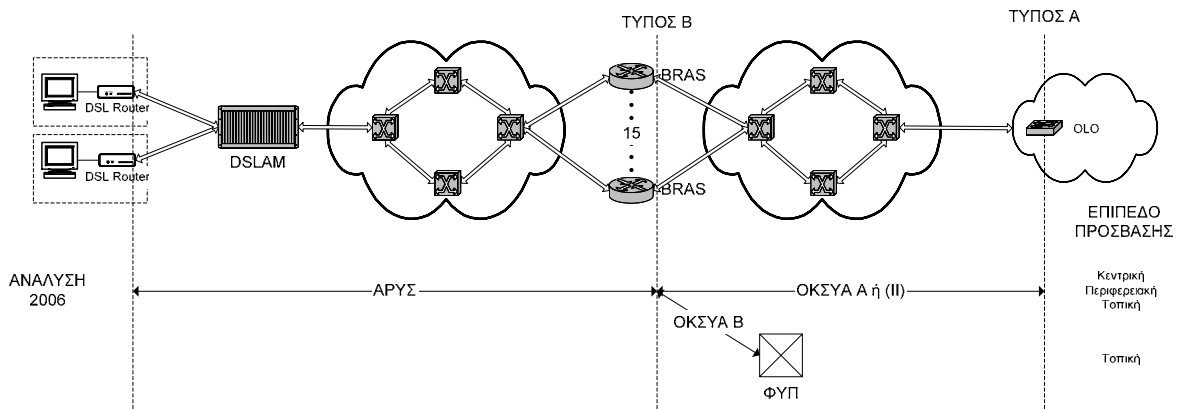
Οι υπηρεσίες χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης τις οποίες παρέχει ο ΟΤΕ εξηγούνται στις επόμενες παραγράφους ¹⁴:

Σημεία / Τύποι πρόσβασης των εναλλακτικών παρόχων στην υποδομή του ΟΤΕ

Ο ΟΤΕ παρέχει σήμερα δύο τύπους πρόσβασης: Τύπου-Α και Τύπου-Β. Η λειτουργικότητα των δύο τύπων πρόσβασης εξηγείται στη συνέχεια:

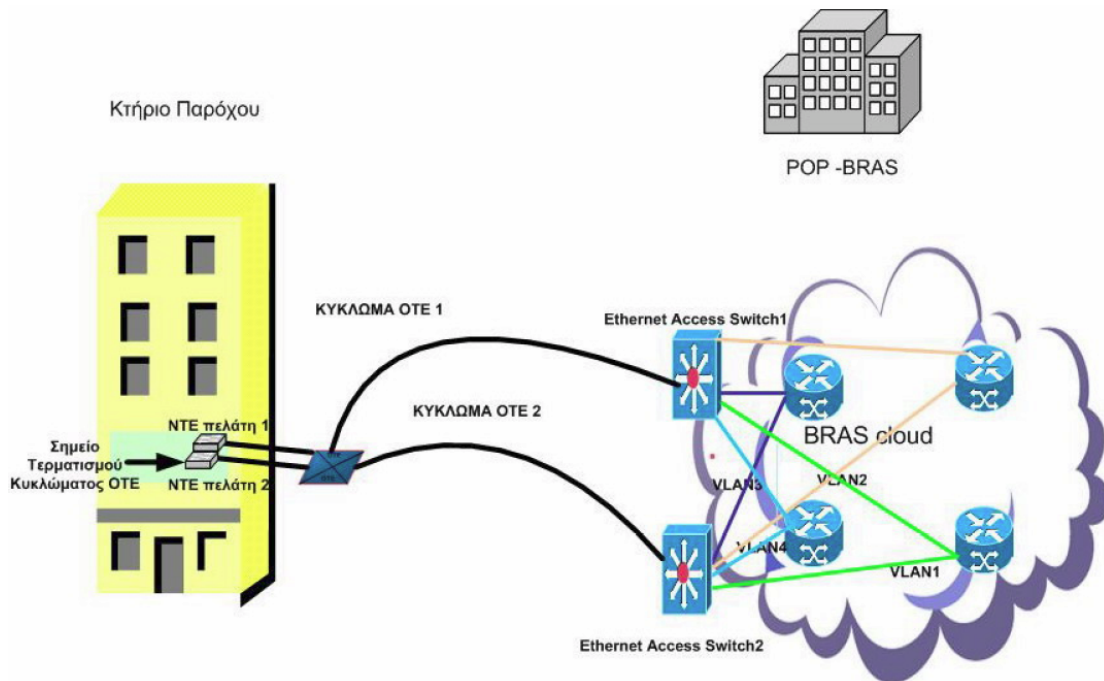
¹³Βλ επίσης το από 26 Ιουνίου 2008 Δελτίο Τύπου του ΟΤΕ και τα υπ' αριθ. πρωτ. ΕΕΤΤ 35437/26.06.2008, 35556/27.06.2008, 35946/ 30.06.2008 και 36574/ 2.07.2007 έγγραφα του ΟΤΕ, με τα οποία κοινοποιήθηκε στην ΕΕΤΤ η συγχώνευση δι' απορροφήσεως της εταιρείας ΟΤΕΝΕΤ από τον ΟΤΕ.

¹⁴ Πηγή: ΕΕΤΤ, ΟΤΕ (www.otewholesale.gr, www.ote.gr)

Σχήμα 1 Λειτουργικότητα Τύπου-Α και Τύπου-Β

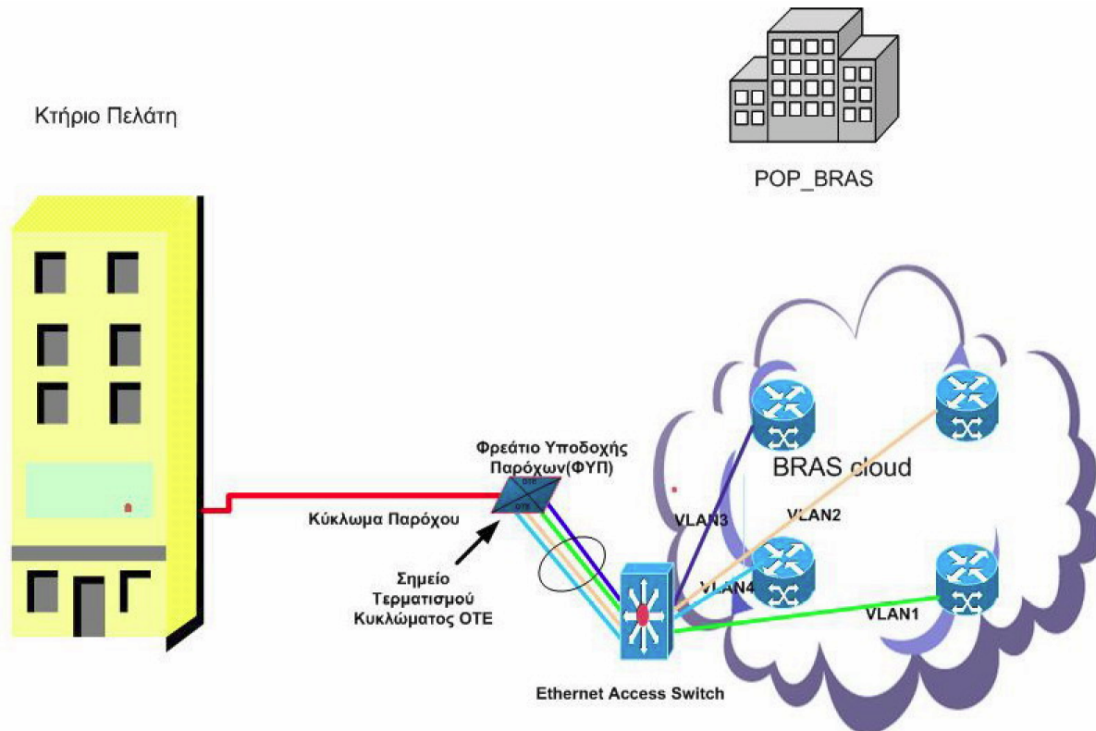
Στην πρόσβαση τύπου-Α: ο ΟΤΕ παραδίδει στο(-ους) χώρο(-ους) του συνδεδεμένου παρόχου ένα κύκλωμα (ή και περισσότερα) που μεταφέρει (-ουν) πολλαπλές (ή και όλες -στην επικράτεια-) διόδους (sessions) κίνησης διαδικτύου που η καθεμία αντιστοιχεί σε έναν τελικό χρήστη. Το κύκλωμα συμπεριλαμβάνει και τον τερματικό εξοπλισμό που τοποθετείται στο κτίριο του εναλλακτικού. (Βλ. Σχήμα 2)

Σχήμα 2 Λειτουργικότητα τύπου-Α

Στην πρόσβαση τύπου-Β: ο ΟΤΕ παραδίδει σε φρεάτιο, έξω από το δικό του κτίριο, στον συνδεδεμένο πάροχο ένα κύκλωμα (ή και περισσότερα) που μεταφέρει (-ουν) πολλαπλές (ή και όλες -στην επικράτεια-) διόδους (sessions) κίνησης Διαδικτύου που η καθεμία

αντιστοιχεί σε έναν τελικό χρήστη. Το κύκλωμα το οποίο διέρχεται μέσω οπτικής ίνας συμπεριλαμβάνει ορισμένες ευκολίες (facilities) χωρίς ωστόσο να περιλαμβάνει τερματικό εξοπλισμό στο κτίριο παρόχου. Ο εναλλακτικός πάροχος για να παραλάβει αυτή την κίνηση διαδικτύου πρέπει να συνδέσει οπτική ίνα στο φρεάτιο έξω από το κτίριο του ΟΤΕ. (Βλ. Σχήμα 3)

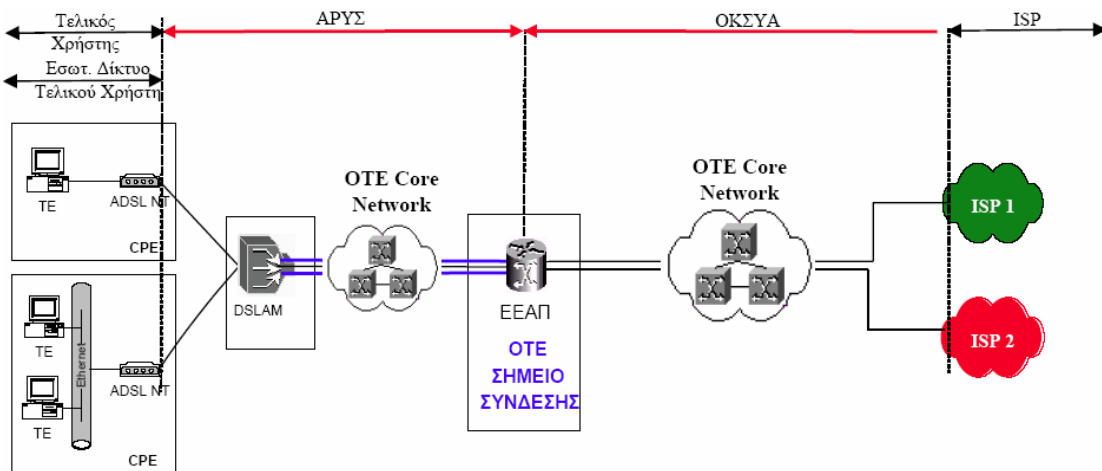
Σχήμα 3 Λειτουργικότητα τύπου-B

Ο ΟΤΕ παρέχει τις ως άνω δύο δυνατότητες πρόσβασης μέσω δύο υπηρεσιών / προϊόντων: (α) Ασύμμετρου ΡΥθμού Σύνδεση (ΑΡΥΣ) (β) Ολοκληρωμένη Κεντρική ΣΥνδεση στο δίκτυο ADSL (ΟΚΣΥΑ¹⁵). Καθεμιά από τις υπηρεσίες περιλαμβάνει μία ομάδα προϊόντων. Περισσότερα για τα συγκεκριμένα προϊόντα παρουσιάζονται σε επόμενες ενότητες.

Υπηρεσία ΑΡΥΣ

¹⁵ Παλαιότερα αναφέρονταν δύο όροι ΟΚΣΥΑ: ΟΚΣΥΑ Ι και ΟΚΣΥΑ ΙΙ οι οποίοι διαφοροποιούνται ως προς την τεχνολογία. Η ομάδα προϊόντων ΟΚΣΥΑ Ι χρησιμοποιείτο κυρίως παλαιότερα και ήταν βάσει τεχνολογίας ΑΤΜ. Η ομάδα προϊόντων ΟΚΣΥΑ ΙΙ βασίζεται σε τεχνολογία Ethernet.

Η υπηρεσία ΑΡΥΣ του ΟΤΕ απευθύνεται σε Τηλεπικοινωνιακούς Παρόχους και παρέχει Ασύμμετρο Ρυθμού Σύνδεση μεταξύ του σημείου σύνδεσης του ADSL modem (στο χώρο του Τελικού Χρήστη) με τον αντίστοιχο BRAS του δικτύου ευρυζωνικής πρόσβασης του ΟΤΕ και χρησιμοποιείται για μεταφορά κίνησης από και προς το διαδίκτυο. Για την παροχή ολοκληρωμένης υπηρεσίας ευρυζωνικής πρόσβασης (Πρόσβαση ADSL + Fast Internet) σε Τελικούς Χρήστες, πρέπει να συνυπάρχουν οι υπηρεσίες ΑΡΥΣ και ΟΚΣΥΑ. Ο ρόλος και η λειτουργικότητα της υπηρεσίας φαίνεται στο Σχήμα 4:

Σχήμα 4 Χονδρική Ευρυζωνική Πρόσβαση

Η Υπηρεσία ΑΡΥΣ προσφέρεται με έξι (6) επιλογές ταχύτητας (προϊόντα), με τους αντίστοιχους ρυθμούς καθόδου και ανόδου:

Πακέτο (Προϊόν)	Ρυθμός Καθόδου (Kbps)	Ρυθμός Ανόδου (Kbps)
Π1	768	192
Π2	1.024	256
Π3	2.048	256
Π4 (Premium 1)	4.096	256
Π5 (Premium 2)	8.192	384
Π6 (Premium 3)	Έως 24.576	1.024

Πίνακας 1. Υπηρεσίες ΑΡΥΣ

- Το πακέτο Π1 δεν προσφέρεται και όλα τα υφιστάμενα πακέτα ΑΡΥΣ ταχύτητας 768/192 Kbps σταδιακά μετατρέπονται σε αναβαθμισμένα πακέτα 1024/256 Kbps.

- Τα νέα πακέτα Π4, Π5, Π6 είναι διαθέσιμα μόνο μέσω DSLAM τεχνολογίας Ethernet.

Η τιμή των προϊόντων ΑΡΥΣ προκύπτει μετά από εφαρμογή της μεθοδολογίας retail-minus σε σχέση με τα αντίστοιχα προϊόντα λιανικής πρόσβασης (τα οποία διατίθενται στους λιανικούς πελάτες του ΟΤΕ). Σύμφωνα τις ισχύουσες αποφάσεις¹⁶ έχει προκύψει ότι ο παράγοντας retail-minus είναι 20,81%. Οι ακριβείς τιμές φαίνονται στο παράρτημα 2.

Σχετικά με την κάλυψη των υπηρεσιών, ο ΟΤΕ έχει εγκαταστήσει ένα πλήθος σημείων παρουσίας (DSLAM) τα οποία αποτελούν ουσιαστικά τα σημεία διαθεσιμότητας των προϊόντων ΑΡΥΣ. Τα σημεία αυτά σήμερα είναι 1390 από τα 2205 συνολικά αστικά κέντρα, εκ των οποίων τα 1260 βρίσκονται εκτός Αττικής. Ειδικά για τα νέα προϊόντα μέσω τεχνολογίας Ethernet είναι διαθέσιμα σε περισσότερα από 250 σημεία του δικτύου του, πανελλαδικά, εκ των οποίων τα 190 εκτός Αττικής. Οι εγκατεστημένες πόρτες σήμερα πλησιάζουν τις 1.350.000 εκ των οποίων οι 500.000 είναι για τα νέα προϊόντα μέσω τεχνολογίας Ethernet.

Υπηρεσία ΟΚΣΥΑ

Η υπηρεσία ΟΚΣΥΑ διασυνδέει το κτίριο BRAS του ΟΤΕ με το σημείο παρουσίας του εναλλακτικού. Ανάλογα με το σημείο/τύπο πρόσβασης Α, Β υπάρχουν αντίστοιχα προϊόντα ΟΚΣΥΑ (Βλ. Σχήματα 2 και 3). Τα συγκεκριμένα προϊόντα υπηρεσίας ΟΚΣΥΑ εξηγούνται στη συνέχεια:

ΟΚΣΥΑ-Β: (Βλ. Σχήμα 3). Η υπηρεσία αυτή συνδέει τις πόρτες εξόδου του συγκεκριμένου BRAS του ΟΤΕ με το φρεάτιο υποδοχής παρόχων (ΦΥΠ) στον περιβάλλοντα χώρο του σημείου παρουσίας (κτιρίου) BRAS του ΟΤΕ. Περιλαμβάνει εξοπλισμό μετάδοσης (Ethernet Switch, IP Aggregation Switch, θύρα BBRAS, Rack/frame, ODF κλπ.), εξοπλισμό διαχείρισης δικτύου και τέλος υλικά οπτικών ινών και σχετιζόμενων κατασκευαστικών έργων/έργων υλοποίησης μέχρι το ΦΥΠ. Προφανώς απαιτείται η αντίστοιχη εργασία προσωπικού του ΟΤΕ για την υλοποίηση όλων των απαραίτητων διαδικασιών

¹⁶ΑΠ ΕΕΤΤ 448/206/2007 «Καθορισμός της μεθοδολογίας DCF (Discounted Cash Flow) για τον retail minus υπολογισμό των τιμών Χονδρικής Ευρυζωνικής Πρόσβασης τύπου Β, κατ'εφαρμογή της ΑΠ ΕΕΤΤ 389/051/2006 (ΦΕΚ 891/Β12-7-2006)»,

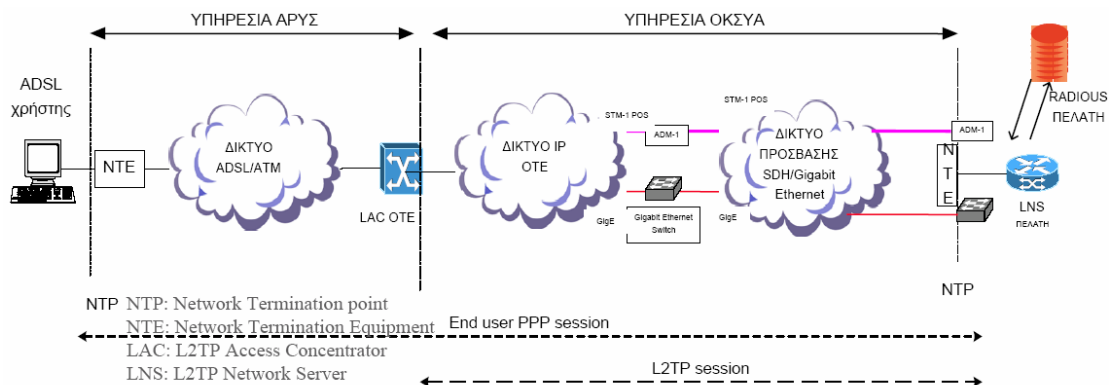
ΑΠ ΕΕΤΤ 462/176/14-12-2007 Αξιολόγηση της ανάγκης αναθεώρησης του συντελεστή retail-minus ΧΕΠ βάσει των νέων τιμών λιανικής του ΟΤΕ όπως αναφέρονται στην επιστολή ΟΤΕ με Αρ. Πρωτ. ΕΕΤΤ ΕΜΠ.ΥΠΗΡ. 1530/Φ.960/30-11-2007 (Απ. Πρ. ΟΤΕ ΑΠ.155/30-11-2007) (ΦΕΚ 2437/Β/28.12.2007)

ΑΠ ΕΕΤΤ 486/152/04-07-2008 Αξιολόγηση της ανάγκης αναθεώρησης του συντελεστή retail-minus της ΧΕΠ βάσει των όρων της ΑΠ ΕΕΤΤ 448/206/21-08-07 (ΦΕΚ 1840/Β/12.09.2008)

ολοκλήρωσης/συνδέσεων προς την παράδοση της τελικής υπηρεσίας. Η υπηρεσία αυτή είναι συναφής ευκολία.

Η ως άνω υπηρεσία τιμολογείται κοστοστρεφώς με βάση τη μεθοδολογία κοστολόγησης bottom-up LRIC, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην ΑΠ ΕΕΤΤ 389/051/8.06.2006. Δυνάμει της προαναφερθείσας απόφασης προσδιορίστηκαν εν συνεχεία τρία τέλη για την υπηρεσία ΟΚΣΥΑ-Β: (α) εφ' άπαξ τέλος πρόσβασης (ανά ζεύγος καλωδίου οπτικών ινών), (β) εφ' άπαξ τέλος ενεργοποίησης (ανά ζεύγος καλωδίου οπτικών ινών), (γ) πάγιο μηνιαίο τέλος ΟΚΣΥΑ-Β (ανά Mbps αιτούμενης χωρητικότητας). Τα πλήρη τιμολόγια αναφέρονται στο παράρτημα 2.

ΟΚΣΥΑ-Α: (Βλ. Σχήμα 2). Η υπηρεσία αυτή συνδέει τις πόρτες εξόδου των BRAS του ΟΤΕ με το κτίριο του συνδεδεμένου παρόχου. Περιλαμβάνει εξοπλισμό μετάδοσης (Ethernet Switch, IP Aggregation Switch, θύρα BBRAS, Rack/frame, ODF κλπ.), εξοπλισμό διαχείρισης δικτύου, τη γραμμή μετάδοσης από το σημείο παρουσίας (κτίριο) BRAS του ΟΤΕ μέχρι το αντίστοιχο σημείο παρουσίας (κτίριο) BRAS του εναλλακτικού και τέλος τον τερματικό εξοπλισμό του ΟΤΕ ο οποίος τίθεται εντός του κτιρίου του εναλλακτικού. Προφανώς απαιτείται η αντίστοιχη εργασία προσωπικού για την υλοποίηση όλων των απαραίτητων διαδικασιών ολοκλήρωσης/συνδέσεων προς την παράδοση της τελικής υπηρεσίας. (Βλ. Σχήμα 5)

Σχήμα 5 ΟΚΣΥΑ-Α

Τα επιμέρους προϊόντα ΟΚΣΥΑ-Α είναι τα εξής:

Α. Τοπική ΟΚΣΥΑ-Α: παρέχεται σε Σημεία Παρουσίας BRAS τοπικά, για την δρομολόγηση της κίνησης ADSL προς τις Εγκαταστάσεις του Τηλ. Παρόχου. Ένας εναλλακτικός που

επιλέξει αυτόν τον τρόπο, για να εξυπηρετήσει όλη την επικράτεια οφείλει να συνδεθεί τοπικά σε όλα τα σημεία παρουσίας (κτίρια) BRAS

Β. Περιφερειακή ΟΚΣΥΑ-Α: παρέχεται σε Σημεία Παρουσίας BRAS στην Αθήνα και στη Θεσσαλονίκη για την δρομολόγηση της κίνησης ADSL προς τον Τηλ. Πάροχο από τους BRAS της Νότιας και Βόρειας Ελλάδας αντίστοιχα. Ένας εναλλακτικός που επιλέξει αυτόν τον τρόπο, για να εξυπηρετήσει όλη την επικράτεια οφείλει να συνδεθεί στους BRAS Αθήνας και Θεσσαλονίκης.

Γ. Κεντρική ΟΚΣΥΑ-Α: παρέχεται σε ένα κεντρικό σημείο σύνδεσης (BRAS Αθήνας) για την δρομολόγηση της κίνησης ADSL προς τον Τηλ. Πάροχο από όλους τους BRAS της επικράτειας. Ένας εναλλακτικός ο οποίος θα επιλέξει αυτόν τον τρόπο μπορεί να εξυπηρετήσει όλους τους πελάτες του στην Επικράτεια.

Τα σημεία παρουσίας των BRAS είναι 15 σε όλη την Ελλάδα. Πλήρη δεδομένα για τις θέσεις των BRAS καθώς και το είδος των προϊόντων ΟΚΣΥΑ μαζί με τα σχετικά τιμολογιακά στοιχεία της υπηρεσίας ΟΚΣΥΑ-Α που είναι διαθέσιμα φαίνονται στο παράρτημα 3.

Β. Δίκτυα Κινητών Επικοινωνιών

Η ανάπτυξη των δικτύων τρίτης γενιάς (3G) και η διαθεσιμότητα σχετικών συσκευών κατέστησαν εφικτή την ευρυζωνική πρόσβαση στο διαδίκτυο καθώς και την πρόσβαση σε άλλες υπηρεσίες πολυμέσων μέσα από τα δίκτυα κινητών επικοινωνιών. Με το δίκτυο τρίτης γενιάς επιτυγχάνονται ταχύτητες ως και 384 Kbps, ενώ ο ρυθμός δεδομένων αυξάνει έως και αρκετά Mbps με την εισαγωγή νέων τεχνολογιών (HSDPA, HSUPA). Ήδη με τις νέες συσκευές τύπου PDA οι τελικοί χρήστες μπορούν να έχουν πρόσβαση υψηλής ταχύτητας στο διαδίκτυο, ενώ με την εγκατάσταση ειδικής κάρτας στο laptop αποκτούν πρόσβαση σε ευρεία γκάμα ευρυζωνικών εφαρμογών. Τα δίκτυα τρίτης γενιάς αναβαθμίζονται σταδιακά προσφέροντας προηγμένες υπηρεσίες διαδικτύου και πολυμέσων ανάλογα με τη ζήτηση που παρουσιάζεται ανά περιοχή (π.χ. αστικές περιοχές, βασικές οδικές αρτηρίες).

Γ. Δίκτυα Σταθερής Ασύρματης Πρόσβασης (ΣΑΠ)

Τα δίκτυα σταθερής ασύρματης πρόσβασης (Fixed Wireless Access (FWA)) στην Ελλάδα λειτουργούν στις ζώνες των 3.5 και 25 GHz¹⁷. Οι αδειοδοτημένοι πάροχοι αναφέρονται κάτωθι:

Ζώνη	Αδειοδοτημένος Πάροχος
2x28 MHz ζώνη (3,410 MHz έως 3,438 MHz και 3,510 MHz έως 3,538 MHz)	CRAIG
2x21 MHz ζώνη (3,476.5 MHz έως 3,497.5 MHz και 3,576.5 MHz έως 3,597.5 MHz)	WIND
2x14MHz ζώνη (3,441.5 MHz έως 3,455.5 MHz και 3,541.5 MHz έως 3,555.5 MHz)	OTE
2x14MHz ζώνη (3,459 MHz έως 3,473 MHz και 3,559 MHz έως 3,573 MHz)	COSMOLINE
2x112 MHz ζώνη (24,549 MHz έως 24,661 MHz και 25,557 MHz έως 25,669 MHz)	WIND
2x112 MHz ζώνη (24,717 MHz έως 24,829 MHz και 25,725 MHz έως 25,837 MHz)	TELLAS¹⁸
2x56 MHz ζώνη (24,885 MHz έως 24,941 MHz και 25,893 MHz έως 25,949 MHz)	FORTHNET
2x56 MHz ζώνη (24,969 MHz έως 25,025 MHz και 25,977 MHz έως 26,033 MHz)	COSMOTE
2x56 MHz ζώνη (25,053 MHz έως 25,109 MHz και 26,061 MHz έως 26,117 MHz)	VODAFONE

Πίνακας 2. Αδειοδοτημένοι πάροχοι ΣΑΠ

Οι άδειες σταθερής ασύρματης πρόσβασης επιβάλλουν υποχρεώσεις ανάπτυξης/δόμησης και υποχρεώσεις κάλυψης. Οι άδειες των 3.5 GHz απαιτούν από τον αδειοδοτημένο πάροχο να εγκαθιστά, λειτουργεί, συντηρεί και χρησιμοποιεί τον εξοπλισμό που απαιτείται για να παρέχει ραδιοκάλυψη σε τουλάχιστον 20% του πληθυσμού της Ελλάδας εντός δύο ετών από την εκχώρηση της άδειας, και εφεξής μέχρι την λήξη, τροποποίηση ή ανάκληση αυτής. Διαφοροποίηση υπάρχει στην περίπτωση της άδειας της εταιρείας COSMOLINE, για την οποία ο στόχος της πληθυσμιακής κάλυψης 20% για τρεις γεωγραφικές ζώνες πρέπει να επιτευχθεί εντός 2,5 ετών από την χορήγηση του Δικαιώματος Χρήσης. Ως εκ τούτου, οι αδειοδοτημένοι στα 3.5 GHz πάροχοι είναι επί της παρούσης πάροχοι υπηρεσιών ευρυζωνικής πρόσβασης.

¹⁷ Όλες οι άδειες βγήκαν σε πλειστηριασμό το Δεκέμβριο του 2000 και εκχωρήθηκαν τον Ιανουάριο του 2001, εκτός από την άδεια της εταιρείας COSMOLINE, η οποία βγήκε σε πλειστηριασμό και εκχωρήθηκε τον Ιούλιο του 2006.

¹⁸ Η συγκεκριμένη άδεια τελεί υπό μεταβίβαση προς συμμόρφωση με την Υπουργική Απόφαση 29913/1196/2006, λόγω εξαγοράς εκ μέρους της εταιρείας WIND της εταιρείας ΤΕΛΛΑΣ.

Οι άδειες των 25 GHz απαιτούν από τον αδειοδοτημένο πάροχο να εγκαθιστά, λειτουργεί, συντηρεί και χρησιμοποιεί τον εξοπλισμό που απαιτείται για να παρέχει κάλυψη σε τουλάχιστον 20% του πληθυσμού της Ελλάδας εντός δύο ετών από την εκχώρηση της άδειας, και εφεξής μέχρι την λήξη, τροποποίηση ή ανάκληση αυτής. Επιπροσθέτως, ο αδειοδοτημένος πάροχος πρέπει να προσφέρει υπηρεσίες σταθερής φωνητικής τηλεφωνίας και υπηρεσίες ευρυζωνικής πρόσβασης.

Ένας πάροχος που κατέχει άδειες ζώνης τόσο των 3.5 και των 25 GHz πρέπει να εγκαθιστά, λειτουργεί και χρησιμοποιεί τον εξοπλισμό που απαιτείται για να παρέχει κάλυψη σε τουλάχιστον 20% του πληθυσμού της Ελλάδας εντός δύο ετών από την εκχώρηση της άδειας, και εφεξής μέχρι την λήξη, τροποποίηση ή ανάκληση αυτής. Επιπροσθέτως, πρέπει να παρέχει τις υπηρεσίες που αναφέρονται και στις δύο άδειες, συμπεριλαμβανομένων υπηρεσιών ευρυζωνικής πρόσβασης.

Ο επί του παρόντος αριθμός πελατών ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο που χρησιμοποιούν συνδέσεις σταθερής ασύρματης πρόσβασης απεικονίζεται κάτωθι:

Ημερομηνία	Γραμμές ΣΑΠ
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2005	419
ΜΑΡΤΙΟΣ 2006	437
ΙΟΥΝΙΟΣ 2006	451
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2006	466
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2006	648
ΜΑΡΤΙΟΣ 2007	670
ΙΟΥΝΙΟΣ 2007	958
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2007	918
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2007	1.231
ΜΑΡΤΙΟΣ 2008	1.221
ΙΟΥΝΙΟΣ 2008	1.304
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2008	1.087

Πίνακας 3. Αριθμός πελατών ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω ΣΑΠ

Η ζώνη των 2.4 GHz ορίζεται επί του παρόντος για “hot spot” χρήση. Ο επί του παρόντος “hot spot” ορισμός αποκλείει την χρήση της ζώνης των 2.4 GHz για σταθερή ασύρματη πρόσβαση.

Δ. Συνδέσεις Οπτικών Ινών

Τα καλώδια οπτικών ινών μπορούν να υποστηρίξουν την παροχή ευρυζωνικής πρόσβασης με κύριο χαρακτηριστικό την επίτευξη πάρα πολύ υψηλών ρυθμών μετάδοσης ανά χρήστη. Η ανάπτυξη οπτικών ινών στο δίκτυο πρόσβασης είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τη μετάβαση στα δίκτυα επόμενης γενιάς (Next Generation Networks – NGN). Συγκεκριμένα στα δίκτυα NGN μέρος ή και όλη η πρόσβαση στον τελικό χρήστη είναι πάνω από καλώδιο οπτικών ινών, ενώ το δίκτυο κορμού (network core) βασίζεται αποκλειστικά και μόνο σε αρχιτεκτονικές IP (all IP architectures). Η μετάβαση σε NGN αποσκοπεί στον περιορισμό των λειτουργικών εξόδων και στην προσφορά καινοτόμων υπηρεσιών πολύ υψηλών ταχυτήτων στους τελικούς χρήστες. Στην Ελλάδα, επί του παρόντος, οι οπτικές ίνες χρησιμοποιούνται κυρίως για την υλοποίηση των δικτύων κορμού των δικτύων του ΟΤΕ και των παρόχων. Σε επίπεδο τελικών χρηστών, η χρήση οπτικών ινών περιορίζεται σχεδόν αποκλειστικά για χρήστες ‘υψηλών δυνατοτήτων’ (οι οποίοι για την πλειονότητα των περιπτώσεων είναι μη-οικιακοί χρήστες) και εγκαθίστανται ως μέρος ενός εταιρικού δικτύου.

3.2 Μεθοδολογία

Ο καθορισμός μιας σχετικής αγοράς περιλαμβάνει δύο βασικές διαστάσεις: τα σχετικά προϊόντα που περιλαμβάνονται στην αγορά και τη γεωγραφική έκταση της αγοράς. Τα όρια της αγοράς προσδιορίζονται εξακριβώνοντας τους περιορισμούς των παρόχων στον καθορισμό τιμών στην αγορά. Υπάρχουν δύο κύριοι περιορισμοί που αφορούν την δυνατότητα των καταναλωτών να υποκαταστήσουν τα σχετικά προϊόντα με άλλα (υποκατάσταση της ζήτησης) και την δυνατότητα των προμηθευτών να μεταστρέψουν, ή να αυξήσουν την παραγωγή για την παροχή των σχετικών προϊόντων (υποκατάσταση της προσφοράς) ανταποκρινόμενοι σε μια σχετική αύξηση τιμών.

Η εξέταση του «υποθετικού μονοπωλιακού παρόχου» (Hypothetical Monopolist Test) είναι ένα χρήσιμο εργαλείο που χρησιμοποιείται συχνά για να προσδιορίσει τα στενά υποκατάστατα από πλευράς ζήτησης και προσφοράς. Ένα προϊόν θεωρείται ότι αποτελεί μια ξεχωριστή αγορά εάν ένας υποθετικός μονοπωλιακός πάροχος θα μπορούσε να επιβάλει μία μικρή αλλά σημαντική, μη μεταβατική αύξηση στην τιμή του προϊόντος – έως και 10% - (Small but Significant, non Transitory Increase in Price - SSNIP) πάνω από το ανταγωνιστικό επίπεδο τιμών χωρίς απώλεια των πωλήσεων, σε τέτοιο βαθμό ώστε αυτή η άνοδος τιμών να καταστεί ασύμφορη. Εάν μια τέτοια άνοδος τιμών ήταν ασύμφορη, επειδή οι καταναλωτές

θα μεταπηδούσαν σε άλλα προϊόντα, ή επειδή οι προμηθευτές άλλων προϊόντων θα άρχιζαν να ανταγωνίζονται με τον υποθετικό μονοπωλιακό πάροχο, ο καθορισμός αγοράς θα έπρεπε να επεκταθεί για να περιλάβει τα υποκατάστατα προϊόντα.

Στην παρούσα ενότητα, καταρχήν, η αγορά ορίζεται από την πλευρά ζήτησης. Η ανάλυση της υποκατάστασης της πλευράς ζήτησης έχει πραγματοποιηθεί με την εξέταση εάν άλλα προϊόντα θα μπορούσαν να θεωρηθούν ως υποκατάστατα από τους καταναλωτές, σε περίπτωση που ο υποθετικός μονοπωλιακός πάροχος επιβάλει μία μικρή αλλά σημαντική, μη μεταβατική αύξηση στην τιμή του προϊόντος (SSNIP) πάνω από το ανταγωνιστικό επίπεδο τιμών.

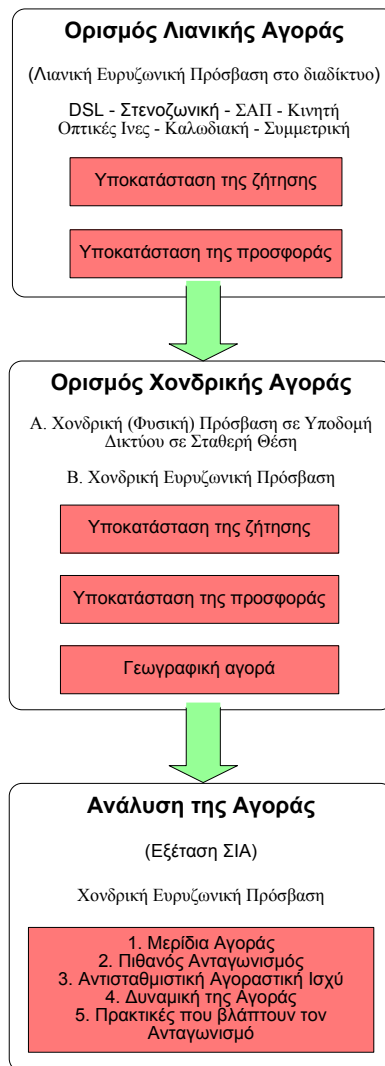
Στην συνέχεια εξετάζονται οι δυνατότητες υποκατάστασης από την πλευρά της προσφοράς προκείμενου να αξιολογηθεί εάν υπάρχουν επιπλέον περιορισμοί στην διαμόρφωση της τιμολογιακής πολιτικής του υποθετικού μονοπωλιακού παρόχου που δεν έχουν περιληφθεί στο στάδιο της ανάλυσης της υποκατάστασης της ζήτησης. Βασική υπόθεση για τον ορισμό της υποκατάστασης της προσφοράς είναι ότι η είσοδος στην αγορά είναι χαμηλού κόστους και μπορεί να πραγματοποιηθεί μέσα σε ένα εύλογο χρονικό διάστημα (π.χ. μέχρι 12 μήνες).

Βασικό κριτήριο για να θεωρηθεί η υποκατάσταση της ζήτησης σχετική, είναι οι προμηθευτές / πάροχοι να είναι σε θέση να εισέλθουν στην αγορά γρήγορα και με χαμηλό κόστος λόγω της παρούσας θέσης τους στην παροχή άλλων υπηρεσιών. Επιπλέον, από την είσοδο ενός προμηθευτή στην παροχή της εν λόγω υπηρεσίας πρέπει επίσης να δημιουργείται και πρόσθετος περιορισμός του ανταγωνισμού. Δηλαδή, κατά την διάρκεια της ανάλυσης του ορισμού των πιθανών υποκατάστατων της προσφοράς, είναι βασικό, οι προμηθευτές/πάροχοι αυτών των υπηρεσιών να μην έχουν ήδη περιληφθεί ως υπάρχοντες προμηθευτές των υπηρεσιών που έχουν οριστεί ως υποκατάστατα της ζήτησης. Υπάρχει η πιθανότητα να υπάρχουν προμηθευτές που παρέχουν λοιπές υπηρεσίες καθώς και υποκατάστατα της ζήτησης του προϊόντος για το οποίο ο υποθετικός μονοπωλιακός πάροχος αύξησε την τιμή του. Τέτοιοι προμηθευτές δεν είναι σχετικοί με την υποκατάσταση της προσφοράς δεδομένου ότι οι τα προϊόντα που παρέχουν ορίστηκαν ήδη ως υποκατάστατα της ζήτησης. Επομένως, η είσοδος τους έχει ήδη ληφθεί υπόψη και έτσι η υποκατάσταση της προσφοράς από αυτούς οι προμηθευτές δεν μπορεί να δημιουργεί πρόσθετο περιορισμό του ανταγωνισμού στον υποθετικό μονοπωλιακό πάροχο.

Ένας άλλος παράγοντας στον καθορισμό των ορίων της σχετικής αγοράς αφορά στην εξέταση της ύπαρξης κοινών περιορισμών στην τιμολόγηση πελατών, υπηρεσιών ή γεωγραφικών περιοχών (δηλ. περιοχών εντός των οποίων ένας πάροχος προσφέρει εκουσίως τα προϊόντα του με όμοια τιμή). Εάν παρατηρούνται κοινοί περιορισμοί τιμολόγησης, οι γεωγραφικές περιοχές στις οποίες ισχύουν οι τιμές αυτές θα μπορούσαν να περιληφθούν στην ίδια σχετική αγορά. Ως εκ τούτου, στην περίπτωση που υπάρχουν γεωγραφικές περιοχές όπου οι όροι του ανταγωνισμού είναι ομοιογενείς, ο ορισμός της σχετικής γεωγραφικής αγοράς θα πρέπει να περιλαμβάνει όλες εκείνες τις περιοχές στην ίδια αγορά.

Αν και η παρούσα ανάλυση αφορά στην αναθεώρηση της χονδρικής αγοράς ευρυζωνικής πρόσβασης, βασική παράμετρος στην ανάλυση αποτελεί ο ορισμός της σχετικής λιανικής αγοράς. Αυτό συμβαίνει διότι προϋπόθεση για την ύπαρξη χονδρικής υπηρεσίας αποτελεί η ζήτηση για τη λιανική υπηρεσία. Ο ορισμός της λιανικής αγοράς δύναται να επηρεάσει την ανάλυση της ύπαρξης σημαίνουσας θέσης (SMP) στην σχετική χονδρική αγορά, δεδομένου ότι, γενικά αν και όχι απαραίτητα, η σχετική χονδρική αγορά είναι τόσο ευρεία όσο τα υποκατάστατα της ζήτησης στη σχετική λιανική αγορά. Για την τρέχουσα αναθεώρηση της αγοράς χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης είναι απαραίτητο να οριστεί η σχετική λιανική αγορά. Σε μερικές περιπτώσεις, η χονδρική υπηρεσία δύναται να χρησιμοποιηθεί ως input/βάση για αγορές που ορίζονται χωριστές στο λιανικό επίπεδο.

Η διαδικασία που ακολουθείται από την ΕΕΤΤ στα πλαίσια της παρούσας ανάλυσης παρουσιάζεται στο παρακάτω σχήμα:

Σχήμα 6. Διάγραμμα Διαδικασίας Ανάλυσης Αγορών

3.3 Επίπεδο Λιανικής

Στην παρούσα ενότητα η ΕΕΤΤ συμπεραίνει ότι η σχετική κατάντη αγορά στην χονδρική ευρυζωνική πρόσβαση είναι η (ασύμμετρη) ευρυζωνική πρόσβαση στο διαδίκτυο που κατ' ελάχιστον περιλαμβάνει μόνιμη σύνδεση στο διαδίκτυο, επιτρέπει την ταυτόχρονη χρήση υπηρεσιών φωνής και διαδικτύου και την μεταφορά δεδομένων με ταχύτητα μεγαλύτερη αυτής της σύνδεσης dial up. Σύμφωνα με το επεξηγηματικό –στη Σύσταση ορισμού αγορών- κείμενο της Επιτροπής, η αγορά περιλαμβάνει τόσο οικιακούς όσο και επιχειρησιακούς πελάτες στην Ελληνική Επικράτεια.

3.3.1 Ανάλυση των υπηρεσιών ευρυζωνικής πρόσβασης σε λιανικό επίπεδο

Η επιλογή ενός καταναλωτή για τη χρήση ενός προϊόντος συνήθως εξαρτάται από τα λειτουργικά χαρακτηριστικά και την τιμή του προϊόντος. Αυτό δεν σημαίνει ότι προϊόντα με διαφορές στα λειτουργικά χαρακτηριστικά δεν είναι δυνατό να χρησιμοποιούνται από τον καταναλωτή για τον ίδιο σκοπό. Στην περίπτωση αυτή είναι δυνατό τα διαφορετικά αυτά προϊόντα να περιληφθούν στην ίδια αγορά.

Επιπλέον, η διαφορά στην τιμή μεταξύ διαφορετικών προϊόντων δεν σημαίνει ότι ανήκουν σε διαφορετική αγορά. Σημαντικός παράγοντας για την ένταξη ή μη στην ίδια σχετική αγορά είναι η αντίδραση των καταναλωτών σε περίπτωση σχετικής αύξησης της τιμής και η πιθανότητα να τα θεωρήσουν ως υποκατάστατα. Επίσης, στην εξέταση της υποκατάστασης θα πρέπει να ληφθεί υπόψη το πιθανό κόστος (ή άλλα εμπόδια) μεταστροφής σε άλλο προϊόν, το οποίο εάν είναι σημαντικό είναι πιθανό να περιορίζει της δυνατότητα ορισμού του εναλλακτικού προϊόντος ως υποκατάστατου.

Στην Ελλάδα σήμερα η βασική λιανική ευρυζωνική υπηρεσία πρόσβασης στο διαδίκτυο αποτελεί η υπηρεσία (ασύμμετρης) ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο. Με βάση τα παραπάνω, η EETT εξέτασε την υποκατάσταση της υπηρεσίας ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο σε σχέση με τις παρακάτω υπηρεσίες:

- στενοζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο (dial up)
- πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω κινητής σύνδεσης
- συμμετρικής ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο (περιλαμβάνονται και οι μισθωμένες γραμμές)
- πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω δικτύου οπτικών ινών
- πρόσβαση στο διαδίκτυο μέσω δικτύου ΣΑΠ

Η δυνατότητα πρόσβασης μέσω καλωδιακής υποδομής (ομοαξονικό καλώδιο) δεν υφίσταται και δεν προβλέπεται στο εγγύς ή μακρινό μέλλον η ανάπτυξη καλωδιακής υποδομής στην Ελληνική επικράτεια.

Η σχετική αγορά χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης ορίστηκε βάσει των συμπερασμάτων της παραπάνω ανάλυσης και του ορισμού της σχετικής αγοράς λιανικής.

Με βάση τα ανωτέρω, η ανάλυση της EETT για τον ορισμό της σχετικής λιανικής αγοράς ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο θα πρέπει να έχει ως αφετηρία τις διαφορετικές επιλογές του καταναλωτή για την χρήση αυτής της υπηρεσίας. Η συντριπτική πλειοψηφία

των συνδέσεων πρόσβασης στο διαδίκτυο πραγματοποιείται μέσω ασύμμετρης ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο. Επομένως, η βασική υπηρεσία στην οποία θα βασιστεί ο ορισμός της λιανικής αγοράς είναι αυτής της ασύμμετρης ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο.

Τα βασικά χαρακτηριστικά αυτής της υπηρεσίας αφορούν στα παρακάτω:

1. Ασύμμετρία

Η φύση της υπηρεσίας αυτής σημαίνει ότι η μέγιστη χωρητικότητα λήψης δεδομένων (downstream capacity) είναι μεγαλύτερη από αυτή την αποστολής δεδομένων (upstream capacity).

2. Πρόσβαση σε ευρυζωνικές υπηρεσίες

Εκτός της ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο υπάρχουν και άλλες πιθανές υπηρεσίες που η ευρυζωνική πρόσβαση μπορεί να υποστηρίξει. Μερικές από αυτές τις υπηρεσίες είναι πιθανό να παρασχεθούν μέσα στο χρονικό πλαίσιο αυτής της αναθεώρησης. Αυτές οι υπηρεσίες περιλαμβάνουν τις υπηρεσίες φωνής μέσω IP (VoIP), video on demand, IPTV και ιδεατά ιδιωτικά δίκτυα (VPN). Εντούτοις, είναι δύσκολο να ενσωματωθούν πλήρως αυτές οι υπηρεσίες στην ανάλυση αγοράς μέχρι να είναι σαφέστερη η φύση των υπηρεσιών και τα οικονομικά χαρακτηριστικά τους.

3. Ευρυζωνικότητα

Η ασύμμετρη ευρυζωνική πρόσβαση στο διαδίκτυο έχει τρία ιδιαίτερα χαρακτηριστικά γνωρίσματα / λειτουργίες που δεν είναι διαθέσιμες στην στενοζωνική πρόσβαση στο διαδίκτυο και επομένως δύναται να χαρακτηριστεί υπηρεσία που διαφοροποιείται ποιοτικά από αυτήν της στενοζωνικής πρόσβασης.

- η σύνδεση είναι μόνιμη και επομένως δεν απαιτείται dial up. Το χαρακτηριστικό αυτό επιτρέπει στον χρήστη να κάνει χρήση των υπηρεσιών σε πραγματικό χρόνο όπως η λήψη / αποστολή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

- είναι δυνατή η ταυτόχρονη χρήση των υπηρεσιών φωνής και υπηρεσιών δεδομένων
- έχει μεγαλύτερη ταχύτητα λήψης δεδομένων (μέχρι 24 Mbps) από αυτής της υπηρεσίας dial up (μέχρι 128 Kbps)

Σημαντική παράμετρος στην εξέταση της υποκατάστασης της ζήτησης είναι ο καθορισμός του ανώτατου ορίου της ταχύτητας της ασύμμετρης πρόσβασης στο διαδίκτυο που μπορεί να οδηγήσει στην μεταβολή της υποκατάστασης της ζήτησης. Για το χρονικό διάστημα της αναθεώρησης, η EETT εξέτασε τις προσφερόμενες ταχύτητες και κατέληξε στο

συμπέρασμα ότι το όριο αυτό είναι τα 24Mbits. Η άμεση υποκατάσταση μεταξύ των πακέτων της μεγαλύτερης (24Mbits) και μικρότερης (1Mbit) ταχύτητας μπορεί να είναι περιορισμένη αλλά η υποκατάσταση μεταξύ των πλησιέστερων ταχυτήτων (πχ 1 Mbit και 2Mbits) μπορεί να εξαρτάται αποκλειστικά από την παράμετρο της τιμής του πακέτου, δεδομένου ότι όλα τα άλλα χαρακτηριστικά της υπηρεσίας είναι όμοια μεταξύ των πακέτων (μόνιμη σύνδεση, μεγαλύτερη ταχύτητα από την υπηρεσία του dial up και δυνατότητα ταυτόχρονης χρήσης των υπηρεσιών φωνής και πρόσβασης στο διαδίκτυο). Στο μέλλον είναι πολύ πιθανόν οι υπάρχουσες ταχύτητες να αυξηθούν σημαντικά και για το λόγο αυτό η ΕΕΤΤ θα παρακολουθεί τις εξελίξεις στην αγορά. Στην περίπτωση όπου νέες εφαρμογές που απαιτούν υψηλότερες ταχύτητες πρόσβασης στο διαδίκτυο γίνουν δημοφιλείς και αυξηθεί η χρήση τους από τους καταναλωτές, τότε η ΕΕΤΤ δύναται να αναθεωρήσει τον ορισμό της ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο στις επόμενες αναλύσεις αγορών.

Η ανάλυση της αγοράς είναι προσανατολισμένη στο μέλλον (forward looking) σύμφωνα με τις Κατευθυντήριες Αρχές της Ευρωπαϊκής Επιτροπής¹⁹. Επομένως, είναι σημαντικό να αναγνωριστεί και να ληφθεί υπόψη κατά τον ορισμό των σχετικών αγορών ότι υπήρξε σημαντική εξέλιξη στις διαθέσιμες υπηρεσίες σε επίπεδο των τελικών χρηστών κατά τη διάρκεια των πρόσφατων ετών και η οποία προβλέπεται για να συνεχιστεί κατά τη διάρκεια της ερχόμενης περιόδου.

3.3.2 Υποκατάσταση μεταξύ ευρυζωνικής και στενοζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο (dial up)

Υποκατάσταση Ζήτησης

Τα τρία χαρακτηριστικά της (ασύμμετρης) ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο όπως αυτά αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο είναι απαραίτητο να υπάρχουν ταυτόχρονα ώστε μια υπηρεσία πρόσβασης στο διαδίκτυο να οριστεί ως ευρυζωνική. Η dial up πρόσβαση στο διαδίκτυο με τεχνολογίες όπως το PSTN και ISDN δεν παρέχει όλα τα ανωτέρω χαρακτηριστικά. Το PSTN δεν πληρεί κανένα από τα τρία χαρακτηριστικά, ενώ το ISDN δεν μπορεί να δώσει μόνιμη σύνδεση και να επιτύχει ταχύτητες μεγαλύτερες από 128 kbit/s κατά την ταυτόχρονη χρήση υπηρεσιών φωνής και δεδομένων.

¹⁹ Παράγραφος 20

Βασική παράμετρος στην ανάλυση για τον ορισμό της αγοράς είναι η επίδραση που θα έχει μία μικρή αλλά σημαντική, μη μεταβατική αύξηση στην τιμή του προϊόντος (SSNIP) πάνω από το ανταγωνιστικό επίπεδο τιμών που δύναται να επιβάλει ένας υποθετικός μονοπωλιακός πάροχος. Οι επόμενες παράγραφοι εξετάζουν τα διαθέσιμα στοιχεία ως προς την πιθανότητα η ευρυζωνική και στενοζωνική πρόσβαση στο διαδίκτυο (dial up) να ανήκουν στην ίδια οικονομική αγορά. Κατόπιν, γίνεται προσπάθεια να αξιολογηθεί εάν αυτή η αύξηση τιμής (SSNIP) που μπορεί να επιβληθεί στην ευρυζωνική πρόσβαση στο διαδίκτυο θα οδηγούσε ένα σημαντικό αριθμό πελατών να μεταστραφούν από την ευρυζωνική στην στενοζωνική πρόσβαση στο διαδίκτυο (dial up) και οπότε η αύξηση αυτή θα γίνει ασύμφορη για τον μονοπωλιακό πάροχο.

Από τα στοιχεία της EETT σχετικά με την ανάπτυξη της αγοράς της ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο και τον συνεχώς μειούμενο αριθμό χρηστών dial-up (Πίνακας 4) συμπεραίνεται ότι ο τελικός χρήστης θεωρεί ότι υπάρχει σημαντική ωφέλεια από την χρήση της συγκεκριμένης υπηρεσίας και είναι διατεθειμένος να πληρώσει (willing to pay) και την συγκεκριμένη τιμή για την αγορά της ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο. Οι καταναλωτές αξιολογούν την υπηρεσία περισσότερο αφότου κάνουν χρήση της υπηρεσίας συγκριτικά με την άποψη που είχαν για την αξία της υπηρεσίας πριν να κάνουν χρήση της. Ο βασικός λόγος είναι ότι μέσω της ευρυζωνικής πρόσβασης μπορούν να κάνουν χρήση με ευκολία διαφόρων υπηρεσιών περιεχομένου του διαδικτύου και να έχουν πρόσβαση σε παιχνίδια, αρχεία μουσικής, video streaming/ video on demand καθώς και δυνατότητα παρακολούθησης τηλεόρασης. Όλες αυτές οι εφαρμογές είναι εξαιρετικά δύσκολα, ή καθόλου προσβάσιμες μέσω της υπηρεσίας dial up. Επομένως, ακόμα και με την αύξηση SSNIP, αφότου ο καταναλωτής δοκιμάσει την ευρυζωνική πρόσβαση στο διαδίκτυο ελαχιστοποιούνται οι πιθανότητες να μεταστραφεί στην υπηρεσία dial up. Η παράμετρος της ποιότητας μέσω της αύξησης της ταχύτητας γίνεται σημαντικότερη όσο αυξάνονται οι δυνατότητες του χρήστη να έχει πρόσβαση σε καινοτόμες υπηρεσίες που μπορεί να τις εξατομικεύσει.

	2005 A	2005 B	2006 A	2006 B	2007 A	2007 B
Αριθμός συνδρομητών dial-up	771.417	725.437	645.569	463.603	426.047	239.836

Πίνακας 4. Εξέλιξη αριθμού συνδρομητών dial-up

Κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών έχουν παρατηρηθεί σημαντικές διαφοροποιήσεις στα χαρακτηριστικά των ευρυζωνικών υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο (π.χ. συνεχείς μειώσεις στην τιμή που οφείλεται εν μέρει στις σημαντικές μειώσεις του κόστους παροχής υπηρεσιών στους τελικούς χρήστες, αυξήσεις στις διαθέσιμες ταχύτητες, flat fee rate τιμολόγηση, κ.λπ.). Επομένως, η εξέλιξη στις ευρυζωνικές υπηρεσίες καθιστά δύσκολη την εξαγωγή συμπερασμάτων για τις πιθανές ελαστικότητες των τιμών στενοζωνικών και ευρυζωνικών υπηρεσιών πρόσβασης στο διαδίκτυο. Αν και υπάρχουν στοιχεία για τις τάσεις εξέλιξης των τιμών, δεν είναι δυνατό να απομονωθεί πλήρως εάν οποιαδήποτε μεταστροφή μεταξύ των στενοζωνικών και ευρυζωνικών υπηρεσιών ήταν απάντηση στις σχετικές μεταβολές των τιμών ή απλά οφείλεται στις αυξανόμενες απαιτήσεις των χρηστών για ευρυζωνικές υπηρεσίες. Αυτό μπορεί να συνεπάγεται ότι η μεταστροφή των χρηστών θα υπήρχε ακόμα και αν οι σχετικές τιμές της στενοζωνικών και ευρυζωνικών υπηρεσιών είχαν παραμείνει αμετάβλητες.

Δεδομένου ότι η εξαγωγή συμπερασμάτων για την μεταστροφή των χρηστών λόγω των σχετικών μεταβολών των τιμών είναι δύσκολη η ΕΕΤΤ θα εξετάσει την υποκατάσταση της ζήτησης χρησιμοποιώντας στοιχεία από τις τρέχουσες τιμές και της εξέλιξης των ταχυτήτων των υπηρεσιών ευρυζωνικής πρόσβασης.

Στον πίνακα που ακολουθεί παρατίθενται οι ταχύτητες πρόσβασης των υπηρεσιών λιανικής dial-up και ADSL (μέσω της σχετικής προσφοράς του ΟΤΕ) που είναι επί του παρόντος διαθέσιμες στην Ελλάδα:

Τεχνολογία	Εύρος ζώνης	Τύπος
PSTN	Έως 64 Kbps (συμμετρική)	Dial-up
ISDN BRA	64 Kbps / 128 Kbps (συμμετρική)	Dial-up
ADSL	1024/ 256 Kbps	Μόνιμη Σύνδεση
ADSL	2048/ 256 Kbps	Μόνιμη Σύνδεση
ADSL	4096/ 256 Kbps	Μόνιμη Σύνδεση
ADSL	8192/ 384 Kbps	Μόνιμη Σύνδεση
ADSL	24576/ 1024 Kbps	Μόνιμη Σύνδεση

Πίνακας 5. Ταχύτητες Πρόσβασης Λιανικής

Σύγκριση Τιμολογίων

Η υφιστάμενη τιμολόγηση των υπηρεσιών πρόσβασης ADSL και dial-up οδηγεί σε περαιτέρω διαφοροποίηση των ως άνω υπηρεσιών. Ειδικότερα, υπάρχει διαφορετικό μοντέλο χρέωσης για υπηρεσίες μόνιμης σύνδεσης ADSL (μέσω της σχετικής προσφοράς conn- x του ΟΤΕ), το οποίο αντικατοπτρίζει μια σταθερή (flat rate) χρέωση.

Ευζωνική Πρόσβαση στο διαδίκτυο -Τιμές λιανικής ²⁰		
Εύρος ζώνης (Kbps)	Τέλος Σύνδεσης	Μηνιαίο τέλος
1024/ 256 Kbps	35	13,9
2048/ 256 Kbps	35	16,4
4096/ 256 Kbps	35	18,9
8192/ 384 Kbps	35	22,6
24576/ 1024 Kbps	35	25,1

Πίνακας 6. Τιμολόγηση Υπηρεσιών Πρόσβασης

Αντιθέτως, οι υπηρεσίες dial-up χρεώνονται ανά μονάδα (metered service). Επιπλέον, υπάρχουν διαφορετικές χρεώσεις για σύνδεση/ εφάπαξ, περιοδική πρόσβαση (πάγιο τέλος) και με βάση τη χρήση της υπηρεσίας. Οι κάτωθι πίνακες απεικονίζουν τις τιμές

- Ώρες αιχμής (08:00-20:00) - €0,352/ώρα και
- Ώρες μη-αιχμής (20:00-08:00) - €0,176/ώρα.

Επιπλέον των ως άνω χρεώσεων, απαιτείται η καταβολή συνδρομής σε ένα πάροχο υπηρεσιών διαδικτύου για την πρόσβαση στο Διαδίκτυο. Παράδειγμα χρέωσης των υπηρεσιών στενοζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο παρατίθενται κατωτέρω και αφορά τιμές του ομίλου ΟΤΕ:

Otenet	PSTN Dynamic 56K (Easy Gate BASIC)	ISDN 64K (Fast Gate Basic)
Αορίστου	13	17
3μηνη + 2μήνες ΔΩΡΟ	35	43
6μηνη	78	95
8μήνη+4 μήνες ΔΩΡΟ	81	91
24μηνη	101	141

Πίνακας 7. Χρέωσης Υπηρεσιών Στενοζωνικής Πρόσβασης

²⁰ όλες οι τιμές δεν περιλαμβάνουν ΦΠΑ και αφορούν τιμές 11/2008

Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι τα τέλη για την ευρυζωνικής και στενοζωνικής πρόσβασης στην υπηρεσία διαδικτύου ακολουθούν τιμολογιακή διαφοροποίηση.

Κόστος Μεταστροφής/ Εμπόδια Μεταστροφής

Η EETT θεωρεί ότι δεν υφίσταται σημαντικό κόστος μεταστροφής το οποίο σχετίζεται με τη μεταστροφή μεταξύ υπηρεσιών λιανικής μέσω dial-up και μέσω ADSL. Όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, η χρέωση σύνδεσης για μια νέα σύνδεση ADSL ανέρχεται σε €35 για τους νέους συνδρομητές ADSL, η οποία όμως παρέχεται στους περισσότερους συνδρομητές δωρεάν στα πλαίσια προφορών. Το ενδεικτικό κόστος για το απαιτούμενο modem για μια ADSL σύνδεση ξεκινά από €25, το οποίο και αυτό δίδεται δωρεάν στα πλαίσια προσφορών.

Εάν υποθεθεί ότι το κόστος που απαιτείται για την υλοποίηση της σύνδεσης της υπηρεσίας (δηλ. το κόστος το οποίο πρέπει να υποστούν οι μετακινούμενοι συνδρομητές για να έχουν πρόσβαση στο διαδίκτυο μέσω ADSL) θα καλυφθεί από τον χρήστη, θα πρέπει να αποσβεστεί σε μια κατάλληλη περίοδο (λχ., 12 μήνες). Κατ'αυτόν τον τρόπο, το κόστος μεταστροφής αυξάνει τις μηνιαίες ADSL χρεώσεις περίπου από 17 έως 27% (ανάλογα με την υπηρεσία ADSL που έχει λάβει κάποιος). Ως εκ τούτου, το ανωτέρω κόστος εμφανίζεται να λειτουργεί ως ένα ήπιο κόστος μεταστροφής το οποίο αυξάνει περαιτέρω την τιμολογιακή διαφοροποίηση μεταξύ υπηρεσιών πρόσβασης dial-up και υπηρεσιών πρόσβασης ADSL.

Υποκατάσταση Προσφοράς

Στην παρακάτω παράγραφο θα εξεταστεί εάν υπάρχουν δυνατότητες υποκατάστασης της προσφοράς σε λιανικό επίπεδο από προμηθευτές της στενοζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο οι οποίοι δεν δραστηριοποιούνται την ίδια περίοδο ως προμηθευτές ευρυζωνικής πρόσβασης και το ενδεχόμενο να προκαλούσαν πρόσθετο περιορισμό του ανταγωνισμού σε έναν υποθετικό μονοπωλιακό προμηθευτή ευρυζωνικής πρόσβασης ο οποίος αυξάνει τις τιμές της ευρυζωνικής πρόσβασης.

Υποκατάσταση της προσφοράς θα μπορούσε δυνητικά να προκύψει με τέσσερις διαφορετικούς τρόπους. Για κάθε τρόπο, η EETT θα εξετάσει εάν μία τέτοια υποκατάσταση της προσφοράς από τους προμηθευτές στενοζωνικής πρόσβασης θα απέτρεπε μία αύξηση SSNIP στη λιανική τιμή ευρυζωνικής πρόσβασης.

Οι τέσσερις τρόποι υποκατάστασης της προσφοράς προς εξέταση είναι οι παρακάτω:

- η χρήση χονδρικών στενοζωνικών προϊόντων
- η ανάπτυξη των απαιτούμενων δικτύων πρόσβασης (και κορμού)
- η χρήση χονδρικών ευρυζωνικών προϊόντων
- η χρήση ΑΠΤΒ

Οι πάροχοι στενοζωνικής πρόσβασης προκειμένου να παρέχουν ευρυζωνικές υπηρεσίες χρειάζονται το απαραίτητο δίκτυο ή πρέπει να αγοράσουν τις απαραίτητες χονδρικές υπηρεσίες. Καταρχήν, υπάρχουν επιλογές υποκατάστασης της προσφοράς που αποκλείονται για τεχνικούς λόγους. Οι χονδρικές στενοζωνικές υπηρεσίες δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να παρέχουν λιανική ευρυζωνική υπηρεσία. Ως εκ τούτου, οι προμηθευτές που παρέχουν στενοζωνικές υπηρεσίες δεν θα μπορούσαν να μεταστρέψουν τις υπηρεσίες τους καθ' αυτόν τον τρόπο.

Μια εναλλακτική προσέγγιση θα μπορούσε να είναι η ανάπτυξη των απαραίτητων δικτύων πρόσβασης (και κορμού) από τον προμηθευτή στενοζωνικής πρόσβασης. Εντούτοις, είναι μάλλον απίθανο να ληφθεί η απόφαση ανάπτυξης δικτύου ως απάντηση σε μία αύξηση 5- 10% στην τιμή της ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο. Οι βασικοί λόγοι είναι δύο: το κόστος ανάπτυξης δικτύου είναι εξαιρετικά σημαντικό, με μεγάλο μη ανακτήσιμο κόστος (sunk cost), καθώς και ότι απαιτείται σημαντικό χρονικό διάστημα για την ανάπτυξη του δικτύου οπότε και θα υπάρχει μεγάλη χρονική καθυστέρηση στην απάντηση στην αύξηση των τιμών.

Ο τρίτος δυνητικός εναλλακτικός τρόπος υποκατάστασης της προσφοράς θα μπορούσε να προέλθει από προμηθευτές στενοζωνικής πρόσβασης που παρέχουν και χονδρική ευρυζωνική πρόσβαση ή κάποια παραλλαγή της υπηρεσίας προκειμένου να παρασχεθούν οι λιανικές ευρυζωνικές υπηρεσίες. Στην περίπτωση της απουσίας ρύθμισης και των σχετικών υποχρεώσεων, δεν είναι βέβαιο ότι η χονδρική ευρυζωνική υπηρεσία πρόσβασης θα παρεχόταν από έναν υποθετικό μονοπωλιακό πάροχο. Ακόμα κι αν οι λιανικοί προμηθευτές στενοζωνικής πρόσβασης θα μπορούσαν να λάβουν τις ευρυζωνικές χονδρικές υπηρεσίες που θα τους επέτρεπαν να παρέχουν υπηρεσίες στους λιανικούς πελάτες, αυτό δεν θα δημιουργούσε περιορισμό σε έναν υποθετικό προμηθευτή της ευρυζωνικής χονδρικής υπηρεσίας. Αυτό συμβαίνει αφού ο υποθετικός μονοπωλιακός πάροχος θα ήταν αυτός που θα παρείχε τις χονδρικές υπηρεσίες.

Αντί της αγοράς των χονδρικών ευρυζωνικών προϊόντων πρόσβασης, οι πάροχοι λιανικής στενοζωνικής πρόσβασης θα μπορούσαν να προμηθευτούν ένα προϊόν χονδρικής που επιτρέπει την χονδρική ευρυζωνική πρόσβαση όπως αυτό της υπηρεσίας της ΑΠΤΒ. Το ερώτημα που τίθεται από μία τέτοια κίνηση είναι εάν στην πραγματικότητα οι προμηθευτές στενοζωνικής πρόσβασης που μεταστρέφονται στην παροχή ευρυζωνικών υπηρεσιών χρησιμοποιώντας ΑΠΤΒ πραγματικά αποτελούν υποκατάσταση της προσφοράς. Ως έχει αναφερθεί παραπάνω, η υποκατάσταση της προσφοράς θα πραγματοποιούταν εάν οι προμηθευτές στενοζωνικής πρόσβασης εισέρχονταν στην ευρυζωνική αγορά πρόσβασης στο διαδίκτυο γρήγορα και με χαμηλό κόστος, δυνάμει της υπάρχουσας θέσης τους στην παροχή των άλλων υπηρεσιών. Στην περίπτωση των προμηθευτών στενοζωνικής πρόσβασης που χρησιμοποιούν ΑΠΤΒ, δεν φαίνεται ότι η παροχή της λιανικής στενοζωνικής πρόσβασης με τέτοια μορφή θα παρείχε σημαντικό πλεονέκτημα συγκριτικά με έναν νεοεισερχόμενο πάροχο, δυνάμει της υπάρχουσας παρουσίας τους στην λιανική αγορά της στενοζωνικής πρόσβασης. Σε αυτή την περίπτωση, οι προμηθευτές στενοζωνικής πρόσβασης που μεταστρέφονται στην παροχή των ευρυζωνικών υπηρεσιών θα ήταν πιο αντιπροσωπευτικό να θεωρηθούν ως νεοεισερχόμενοι στην αγορά δεδομένου ότι εμφανίζουν περισσότερο τα χαρακτηριστικά ενός νεοεισερχόμενου. Επομένως, οποιοδήποτε πρόσθετος περιορισμός πρέπει να εξεταστεί στην αξιολόγηση της σημαντικής ισχύος στην αγορά.

Συμπέρασμα για την υποκατάσταση μεταξύ στενοζωνικών και ευρυζωνικών υπηρεσιών

Η ΕΕΤΤ εξέτασε τις διαφορετικές παραμέτρους για να καθορίσει τον βαθμό στον οποίο η στενοζωνική πρόσβαση στο διαδίκτυο είναι υποκατάστατη της ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο. Τα τρία κύρια χαρακτηριστικά της ευρυζωνικής πρόσβασης

- μόνιμη σύνδεση και επομένως δεν απαιτείται dial up.
- δυνατότητα ταυτόχρονης χρήσης των υπηρεσιών φωνής και υπηρεσιών δεδομένων
- σαφώς μεγαλύτερη ταχύτητα λήψης δεδομένων από αυτής της υπηρεσίας dial up

υποδεικνύουν την διάκριση από την υπηρεσία στενοζωνικής πρόσβασης. Αυτά είναι και τα χαρακτηριστικά που τονίζονται συχνότερα στην διαφημιστική προώθηση των υπηρεσιών από τους τηλεπικοινωνιακούς παρόχους. Επιπλέον, είναι εξαιρετικά απίθανο οι χρήστες που έχουν δοκιμάσει την υπηρεσία της ευρυζωνικής πρόσβασης να επιστρέψουν στις υπηρεσίες dial up. Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι υπάρχουν ελάχιστες πιθανότητες να σημειωθεί μεταστροφή των χρηστών από ευρυζωνικές σε στενοζωνικές υπηρεσίες. Επιπλέον, δεδομένου ότι η ανάλυση

είναι προσανατολισμένη στο μέλλον (forward looking), υπάρχει σημαντική πιθανότητα η υποκατάσταση μεταξύ στενοζωνικών και ευρυζωνικών υπηρεσιών να περιοριστεί περεταίρω και η στενοζωνική πρόσβαση να θεωρηθεί εμπόδιο στην ανάπτυξη της υπηρεσίας της ευρυζωνικής πρόσβασης. Επομένως από πλευράς ζήτησης όπως και στον πρώτο γύρο ανάλυσης της σχετικής αγοράς, η EETT θεωρεί ότι η ευρυζωνική πρόσβαση στο διαδίκτυο αποτελεί διακριτή σχετική αγορά από την στενοζωνική πρόσβαση και θα παραμείνει ως έχει κατά το χρονικό ορίζοντα της παρούσας ανάλυσης .

Παράλληλα, η EETT πιστεύει ότι η υποκατάσταση της προσφοράς σε λιανικό επίπεδο δεν είναι πιθανή και δεν θα υπάρχει πιθανότητα πρόκλησης πρόσθετου περιορισμού του ανταγωνισμού σε έναν υποθετικό μονοπωλιακό προμηθευτή ευρυζωνικής πρόσβασης.

Συμπερασματικά, η EETT θεωρεί ότι η ευρυζωνική πρόσβαση στο διαδίκτυο αποτελεί διακριτή σχετική αγορά από την στενοζωνική πρόσβαση από πλευράς προσφοράς στο λιανικό επίπεδο και θα παραμείνει ως έχει κατά το χρονικό ορίζοντα της παρούσας ανάλυσης .

3.3.3 Υποκατάσταση μεταξύ σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης και πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω δικτύου κινητών επικοινωνιών

Υποκατάσταση Ζήτησης

Για την περίοδο που καλύπτει η παρούσα αναθεώρηση αγοράς, η EETT θεωρεί ότι η πρόσβαση στο διαδίκτυο μέσω δικτύου κινητών επικοινωνιών ανήκει σε χωριστή αγορά από τη σταθερή ευρυζωνική πρόσβαση. Η πρόσβαση στο διαδίκτυο μέσω δικτύων κινητών επικοινωνιών δεν μπορεί να θεωρηθεί αποτελεσματικό υποκατάστατο από την πλευρά της ζήτησης με την ευρυζωνική πρόσβαση στο διαδίκτυο από σταθερά δίκτυα. Ο βασικός λόγος είναι ότι προς το παρόν τα δίκτυα κινητών επικοινωνιών προσφέρουν λιγότερες λειτουργικές δυνατότητες στο χρήστη από τα σταθερά ευζωνικά δίκτυα. Παραδείγματος χάριν, υπάρχουν πρακτικοί περιορισμοί ώστε ορισμένο περιεχόμενο να μην είναι προσβάσιμο μέσω δικτύου κινητών επικοινωνιών. Αυτοί οι περιορισμοί περιλαμβάνουν την ευκρίνεια της οθόνης και τη δυνατότητα αλληλεπίδρασης (interactivity). Εναλλακτικά, ένας τελικός χρήστης θα μπορούσε να έχει πρόσβαση στο Διαδίκτυο χρησιμοποιώντας μια κάρτα δεδομένων για τον υπολογιστή από πάροχο κινητών επικοινωνιών. Εντούτοις, είναι πιθανό ότι η υποκατάσταση

της ζήτησης θα είναι περιορισμένη επειδή υπάρχει σημαντική διαφορά στο κόστος της πρόσβασης μέσω δικτύου κινητών επικοινωνιών σε σχέση με το δίκτυο σταθερών επικοινωνιών. Οι τιμές της πρόσβασης στο διαδίκτυο δίδονται στο Παράρτημα 4. Από τους πίνακες προκύπτει ότι το κόστος της μηνιαίας συνδρομής για απεριόριστη χρήση του διαδικτύου μέσω δικτύου κινητών επικοινωνιών είναι περίπου 42€ ενώ η σύνδεση σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης κυμαίνεται από 13,9€ (1Mbit) έως 29,9€ (24Mbits). Αν επιλέξει ο χρήστης την πρόσβαση μέσω Η/Υ, ο χρήστης θα πρέπει να επιπλέον να προμηθευτεί και κάρτα δεδομένων (το κόστος κυμαίνεται από 100€ έως 200€).

Υποκατάσταση Προσφοράς

Προκειμένου να δραστηριοποιηθούν στην αγορά της σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης, οι προμηθευτές της πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω δικτύου κινητών επικοινωνιών θα πρέπει να αποκτήσουν πρόσβαση σε δίκτυο σταθερής τηλεφωνίας, δηλαδή να προμηθευτούν τις σχετικές υπηρεσίες χονδρικής. Επομένως, είναι απίθανο ότι θα προκαλούσαν περιορισμό σε έναν υποθετικό προμηθευτή της ευρυζωνικής χονδρικής υπηρεσίας.

Συμπέρασμα για την υποκατάσταση μεταξύ σταθερής ευρυζωνικής πρόσβασης και πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω δικτύου κινητών επικοινωνιών

Η απουσία υποκατάστασης της ζήτησης και η διαπίστωση ότι η υποκατάσταση της προσφοράς δεν είναι σχετική με αυτήν την αναθεώρηση αγοράς σημαίνει ότι η διαθεσιμότητα της πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω δικτύου κινητών επικοινωνιών δεν θα προκαλούσε περιορισμό σε έναν υποθετικό προμηθευτή της ευρυζωνικής χονδρικής υπηρεσίας. Επομένως, για την περίοδο που αφορά η παρούσα αναθεώρηση, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η σταθερή ευρυζωνική πρόσβαση αποτελεί μια ξεχωριστή αγορά από αυτή της πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω δικτύου κινητών επικοινωνιών.

3.3.4 Υποκατάσταση μεταξύ (ασύμμετρης) ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο και πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω δικτύου οπτικών ινών

Υποκατάσταση Ζήτησης

Σύμφωνα με τα στοιχεία που έχει στη διάθεσή της η ΕΕΤΤ, ο παρεχόμενος αριθμός συνδέσεων οπτικών ινών προς τελικούς χρήστες στις 30/6/2008 ήταν 1.340 με πολύ

περιορισμένη κάλυψη. Η χρήση οπτικών ινών περιορίζεται σχεδόν αποκλειστικά για χρήστες ‘υψηλών δυνατοτήτων’ (οι οποίοι για την πλειονότητα των περιπτώσεων είναι μη-οικιακοί χρήστες) και εγκαθίστανται ως μέρος ενός εταιρικού δικτύου. Το κόστος ανάπτυξης τέτοιων υποδομών στο δίκτυο πρόσβασης, επειδή γίνεται ad hoc και όχι εντός των πλαισίων μιας στρατηγικής επενδύσεων για την ανάπτυξη δικτύου πρόσβασης NGN, είναι πολύ μεγαλύτερο συγκρινόμενο με το κόστος απόκτησης ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω του παροδοσιακού δικτύου χαλκού. Η EETT θεωρεί απίθανη τη μεταστροφή πελατών σε υπηρεσίες ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω οπτικών ινών εξαιτίας μιας αύξησης 5-10% των υπηρεσιών ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο που παρέχονται με την χρήση χάλκινων τοπικών βρόχων καθιστά αδύνατη, λόγω του υψηλότερου κόστους μεταστροφής αλλά και λόγω του μεγάλου χρονικού διαστήματος που απαιτείται για τη ανάπτυξή σου.

Υποκατάσταση Προσφοράς

Η EETT διαπιστώνει την απουσία δικτύου πρόσβασης οπτικών ινών με σημαντική γεωγραφική κάλυψη και θεωρεί περιορισμένη την δυνατότητα προσφοράς λιανικής ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω δικτύου οπτικών ινών, ως συνέπεια μιας αύξησης του 5% έως 10% της τιμής της λιανικής ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο που παρέχεται με την χρήση χάλκινων τοπικών βρόχων. Η Ελληνική Πολιτεία ανακοίνωσε πρόσφατα την “Στρατηγική για τις ηλεκτρονικές επικοινωνίες και τις νέες τεχνολογίες 2008 – 2013, Ανάπτυξη υποδομών, Δίκτυα πρόσβασης επόμενης γενιάς”. Στόχος του συγκεκριμένου προγράμματος είναι η ανάπτυξη υποδομών οπτικών ινών για δίκτυα πρόσβασης νέας γενιάς. Η συνολική διάρκεια ανάπτυξης του δικτύου είναι επτά χρόνια και προβλέπεται καλύψει δύο εκατομμύρια νοικοκυριά, την Αθήνα, τη Θεσσαλονίκη και 50 μεγάλες ελληνικές πόλεις. Η EETT εκτιμά ότι δεν θα υπάρξει ουσιαστική αύξηση της προσφοράς λιανικής ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω δικτύου οπτικών ινών εντός του χρονικού πλαισίου της παρούσας ανάλυσης αγοράς. Σε κάθε περίπτωση η EETT θα παρακολουθεί την εξέλιξη της προσφοράς λιανικής ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω δικτύου οπτικών ινών, ώστε να εντοπίσει σημαντικές και απρόβλεπτες αλλαγές. Σε ένα τέτοιο ενδεχόμενο η EETT ενδέχεται να χρειαστεί πραγματοποιήσει μια νέα ανάλυση αγοράς.

Συμπέρασμα

Η ΕΕΤΤ θεωρεί η οι υπηρεσίες ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω χάλκινου τοπικού βρόχου (DSL) και οι υπηρεσίες ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω δικτύου οπτικών ινών δεν ανήκουν στην ίδια σχετική λιανική αγορά στο πλαίσιο της παρούσας ανάλυσης αγορών.

3.3.5 Υποκατάσταση μεταξύ (ασύμμετρης) ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο και πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω δικτύου ΣΑΠ

Ο επί του παρόντος αριθμός πελατών ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο που χρησιμοποιούν συνδέσεις σταθερής ασύρματης πρόσβασης παρουσιάζεται στον Πίνακα 3 ανωτέρω. Ο αριθμός αυτός είναι εξαιρετικά περιορισμένος σε σχέση με το συνολικό αριθμό ευρυζωνικών συνδέσεων. Παράλληλα η κάλυψη που έχει επιτευχθεί απέχει πολύ από την πλήρη κάλυψη της Ελληνικής Επικράτειας. Τέλος, πρέπει να σημειωθεί ότι η προσφορά υπηρεσιών πρόσβασης μέσω ΣΑΠ είναι επί του παρόντος επίσης περιορισμένη. Βάσει των ανωτέρω, η ΕΕΤΤ καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η σύνδεση σταθερής ασύρματης πρόσβασης δεν έχει σημαντική επίπτωση στην λιανική ευρυζωνική πρόσβαση στο διαδίκτυο.

Υποκατάσταση Προσφοράς

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η σταθερή ασύρματη πρόσβαση δεν έχει επί του παρόντος την απαιτούμενη πλήρη γεωγραφική κάλυψη προκειμένου να είναι σε θέση να εισέλθει στην αγορά και να ανταγωνιστεί της υπηρεσίες ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο ως συνέπεια μιας αύξησης του 5% έως 10% της τιμής της λιανικής ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο.

Επιπλέον, η ΕΕΤΤ επισημαίνει και το υψηλό, μη ανακτήσιμο κόστος (sunk costs) το οποίο θα συνόδευε την εγκατάσταση ενός νέου ευρυζωνικού δικτύου (ακόμα και σε τμήμα της Ελληνικής επικράτειας). Το εν λόγω κόστος, αυξάνει κατά σημαντικό βαθμό τους φραγμούς εισόδου για πιθανούς νεοεισερχόμενους παρόχους. Η ΕΕΤΤ θεωρεί περιορισμένη την δυνατότητα υποκατάστασης της προσφοράς λιανικής ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω σταθερής ασύρματης πρόσβασης.

Συμπέρασμα

Η ΕΕΤΤ θεωρεί η οι υπηρεσίες ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω χάλκινου τοπικού βρόχου (DSL) και οι υπηρεσίες ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω σταθερής ασύρματης πρόσβασης δεν ανήκουν στην ίδια σχετική λιανική αγορά στο πλαίσιο της παρούσας ανάλυσης αγορών.

3.3.6 Υποκατάσταση μεταξύ συμμετρικής και ασύμμετρης ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο

Υποκατάσταση Ζήτησης

Για το χρονικό ορίζοντα της παρούσας ανάλυσης αγοράς, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η πρόσβαση στο διαδίκτυο μέσω συμμετρικής ευρυζωνικής ανήκει σε χωριστή αγορά από τη ασύμμετρη ευρυζωνική πρόσβαση για τους κάτωθι λόγους:

Η συμμετρική ευρυζωνική πρόσβαση μπορεί να παρασχεθεί μέσω τμηματικών κυκλωμάτων (PPCs), μισθωμένων γραμμών, ή SDSL, ενώ η ασύμμετρη πρόσβαση παρέχεται κυρίως μέσω ADSL και ομοαξονικού καλωδίου. Η χρήση των τμηματικών κυκλωμάτων και SDSL είναι εξαιρετικά περιορισμένη στην Ελληνική Επικράτεια.

Λεπτομερή δεδομένα για τους όγκους και τα τιμολόγια δεν είναι διαθέσιμα. Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι το κόστος της συμμετρικής πρόσβασης μέσω μισθωμένων γραμμών είναι συγκριτικά υψηλότερο από αυτό της πρόσβασης μέσω ADSL (ενώ η πρόσβαση μέσω ομοαξονικού καλωδίου δεν προβλέπεται σαν πιθανή εναλλακτική λύση). Ενδεικτικά αναφέρεται ότι το κόστος ενός τερματικού τμήματος μισθωμένης γραμμής χωρητικότητας 2 Mbps περιλαμβάνει τέλος σύνδεσης: 1.790,7 € και μηνιαίο τέλος 211,18 €²¹, ενώ μία τιμή λιανικής ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο με ρυθμό 2048/256 Kbps περιλαμβάνει τέλος σύνδεσης 35 € και μηνιαίο τέλος 16,4 €²²

Εκτός από τη διαφορά του κόστους, οι υπηρεσίες συμμετρικής και ασύμμετρης πρόσβασης επιλέγονται από διαφορετικούς πελάτες για διαφορετικούς λόγους. Παραδείγματος χάριν, η ασύμμετρη πρόσβαση μπορεί να προτιμηθεί της συμμετρικής όταν ο χρήστης έχει περιορισμένες απαιτήσεις για να «ανεβάσει» δεδομένα στο διαδίκτυο (upload bandwidth) και επομένως δεν θεωρεί ότι το υψηλότερο κόστος της συμμετρικής πρόσβασης δικαιολογείται μέσω της χρήσης της υπηρεσίας.

²¹ περιλαμβάνει το σταθερό μηνιαίο τέλος και μεταβλητό τέλος απόστασης 3 χιλιομέτρων ενώ δεν περιλαμβάνει πρόσβαση στο διαδίκτυο

²² όλες οι τιμές δεν περιλαμβάνουν ΦΠΑ και αφορούν τιμές 11/2008

Στα προσεχή έτη είναι πιθανό ο τρόπος χρήσης του διαδικτύου να μεταβληθεί, αν μεγαλύτερο ποσοστό χρηστών αυξήσουν τις απαιτήσεις τους να ανεβάζουν δεδομένα (αρχεία μουσικής και video) και επομένως θα είναι περισσότερο διαδεδομένη η ανάγκη συμμετρικής πρόσβασης. Αυτό μπορεί να σημαίνει ότι στο μέλλον τα όρια μεταξύ συμμετρικής και ασύμμετρης πρόσβασης δεν θα είναι τόσο ευδιάκριτα όσο σήμερα. Βέβαια πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι υπάρχουν σημαντικοί τεχνικοί περιορισμοί για την παροχή συμμετρικής ευρυζωνικής πρόσβασης στους τελικούς χρήστες που είναι απίθανο να αρθούν κατά το χρονικό ορίζοντα της παρούσας ανάλυσης. Κατά συνέπεια, αυτά τα ζητήματα είναι πιθανότερο να είναι σχετικά για τις μελλοντικές αναθεωρήσεις αγοράς.

Υποκατάσταση Προσφοράς

Από την πλευρά της προσφοράς, είναι τεχνικά εφικτό για τους προμηθευτές υπηρεσιών συμμετρικής πρόσβασης στο διαδίκτυο να προσφέρουν και υπηρεσίες ασύμμετρης ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο χρησιμοποιώντας την υποδομή τους και οποιαδήποτε χονδρικά προϊόντα που δίνουν υπηρεσίες συμμετρικής φύσης (όπως τα τμηματικά κυκλώματα). Αυτό θα σήμαινε ότι χρησιμοποιούσαν μη αποτελεσματικά ή και ανεπαρκώς τις χονδρικές υπηρεσίες/ υποδομές δεδομένου ότι θα πρόσφεραν υπηρεσίες ασύμμετρης ευρυζωνικής πρόσβασης ενώ μπορούσαν να προσφέρουν υπηρεσίες συμμετρικής πρόσβασης. Αυτή η πρακτική επιδεινώνει το μειονέκτημα κόστους που αντιμετωπίζουν οι προμηθευτές υπηρεσιών συμμετρικής πρόσβασης συγκριτικά με αυτούς που προσφέρουν υπηρεσίες ασύμμετρης ευρυζωνικής πρόσβασης. Επομένως, δεν είναι πιθανόν αυτή η πρακτική να προκαλούσε περιορισμό σε έναν υποθετικό προμηθευτή της ευρυζωνικής χονδρικής υπηρεσίας.

Λοιπές μέθοδοι υποκατάστασης της προσφοράς από τους προμηθευτές υπηρεσιών συμμετρικής πρόσβασης δεν έχουν εφαρμογή στην παρούσα ανάλυση αγορών, για όμοιους λόγους με αυτούς που έχουν αναφερθεί στην παράγραφο της υποκατάστασης της προσφοράς συζήτησης μεταξύ της στενοζωνικής και ευρυζωνικής πρόσβασης. Οι εν λόγω προμηθευτές θα μπορούσαν να αγοράσουν τις χονδρικές υπηρεσίες ασύμμετρης πρόσβασης προκειμένου να προσφέρουν σε λιανικό επίπεδο ασύμμετρες υπηρεσίες αλλά τέτοια συμπεριφορά υποκατάστασης προϋποθέτει να έχουν πρόσβαση στις σχετικές χονδρικές υπηρεσίες. Επομένως όπως έχει ήδη αναφερθεί, δεν είναι πιθανόν αυτή η πρακτική να προκαλούσε

περιορισμό σε έναν υποθετικό μονοπωλιακό προμηθευτή της ευρυζωνικής χονδρικής υπηρεσίας.

Συμπέρασμα για την υποκατάσταση μεταξύ συμμετρικής και ασύμμετρης ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο

Συμπερασματικά, η υποκατάσταση της ζήτησης μεταξύ συμμετρικής και ασύμμετρης ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο είναι περιορισμένη εξαιτίας της σημαντικής διαφοροποίησης στο κόστος των υπηρεσιών καθώς και στο γεγονός ότι οι χρήστες που χρησιμοποιούν ασύμμετρη πρόσβαση δεν είναι διατεθειμένοι να πληρώσουν το υψηλό τίμημα της συμμετρικής υπηρεσίας. Η υποκατάσταση της προσφοράς στο λιανικό επίπεδο δεν έχει εφαρμογή στην παρούσα ανάλυση αγορών.

3.3.7 Δεσμοποίηση υπηρεσιών – Bundling

Από την προηγούμενη ανάλυση του 2005/06 διαφαίνεται ότι υπάρχει μία τάση από τους τελικούς χρήστες να αγοράζουν δεσμοποιημένα την υπηρεσία της ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο κυρίως με υπηρεσίες σταθερής τηλεφωνίας. Στο χρονικό διάστημα που καλύπτει η παρούσα αναθεώρηση ενδέχεται να αυξηθεί αυτή η παρατηρούμενη τάση των καταναλωτών και να υπάρχει σημαντικό ποσοστό των χρηστών που θα αγοράζει δεσμοποιημένα την υπηρεσία της ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο με υπηρεσίες φωνητικής τηλεφωνίας, συνδρομητικής τηλεόρασης ή/και κινητής τηλεφωνίας.

Στην Αιτιολογική Έκθεση που συνοδεύει την Σύσταση για τον ορισμό των σχετικών αγορών αναφέρεται ότι ²³στις περισσότερες περιπτώσεις οι μεμονωμένες υπηρεσίες πακέτων δεσμοποιημένων υπηρεσιών δεν είναι υποκατάστατες από την πλευρά της ζήτησης αν και μπορούν να θεωρηθούν ότι είναι μέρος της ίδιας αγοράς αν δεν υπάρχει ανεξάρτητη ζήτηση για τις μεμονωμένες υπηρεσίες του πακέτου. Στην επόμενη παράγραφο αναφέρεται ότι από την πλευρά της ζήτησης, είναι πιθανό οι καταναλωτές να προτιμούν το δεσμοποιημένο πακέτο στην περίπτωση που υπάρχει σημαντικό συναλλακτικό όφελος. Στην περίπτωση αυτή είναι πιθανό οι καταναλωτές να προτιμήσουν να προμηθευτούν τις υπηρεσίες ως δεσμοποιημένο πακέτο από ένα μόνο προμηθευτή, ώστε η σχετική αγορά θα καταστεί το δεσμοποιημένο πακέτο. Αν και υπάρχουν δεσμοποιημένα πακέτα που έχουν ήδη καθιερωθεί όπως οι υπηρεσίες φωνής και SMS μέσω δικτύου κινητών επικοινωνιών, υπάρχουν κάποια

²³ σελ 15-16 παρ 3. 2

άλλα πακέτα που βρίσκονται σε πρώιμο στάδιο ανάπτυξης όπως αυτά που περιλαμβάνουν υπηρεσίες πρόσβασης στο διαδίκτυο και τηλεόραση. Στην περίπτωση που μία αύξηση SSNIP θα οδηγούσε σημαντικό ποσοστό των καταναλωτών στην αποδεσμοποίηση του πακέτου και την αγορά των υπηρεσιών μεμονωμένα, τότε μπορούμε να συμπεράνουμε ότι οι εν λόγω υπηρεσίες συνιστούν διακριτές αγορές.

Μέχρι σήμερα, σε λιανικό επίπεδο, τα πακέτα του ιστορικού παρόχου που περιέχουν ευρυζωνική πρόσβαση στο διαδίκτυο μπορούν να συνδυαστούν με υπηρεσίες φωνητικής τηλεφωνίας με το τιμολόγιο να περιλαμβάνει τις δύο υπηρεσίες σε διαφορετικές εγγραφές και διακριτή τιμή (και όχι με ενιαία τιμή - flat fee rate). Τα περισσότερα πακέτα των εναλλακτικών παρόχων που περιλαμβάνουν τις υπηρεσίες της φωνητικής τηλεφωνίας και πρόσβασης στο διαδίκτυο σε ενιαία τιμή, τα λεγόμενα double play, μόλις πρόσφατα άρχισαν να καθιερώνονται στην αγορά. Βέβαια, είναι εμφανές ότι το ποσοστό των καταναλωτών που επιλέγουν δεσμοποιημένα πακέτα υπηρεσιών αυξάνεται.

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι δεν υπάρχουν επαρκείς ενδείξεις για να συμπεράνει ότι τα δεσμοποιημένα πακέτα που παρέχουν ευρυζωνική πρόσβαση στο διαδίκτυο σε συνδυασμό με τις λοιπές υπηρεσίες συνιστούν διακριτή αγορά. Οι καταναλωτές έχουν την επιλογή να προμηθευτούν την υπηρεσία μεμονωμένα, είτε από τον Κοινοποιημένο Φορέα Εκμετάλλευσης ή από τους εναλλακτικούς παρόχους.

Στην παρούσα ανάλυση, ο ορισμός της λιανικής αγοράς της ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο πραγματοποιείται προκειμένου να οριστεί η χονδρική αγορά. Συνεπώς, απομένει να εξεταστεί εάν υπάρχει δεσμοποίηση υπηρεσιών σε χονδρικό επίπεδο. Σχετική ανάλυση πραγματοποιείται σε επόμενη Παράγραφο της παρούσας.

3.4 Επίπεδο Χονδρικής

3.4.1 Υποκατάσταση από πλευράς προσφοράς

Κατά τον έλεγχο υποκαταστασιμότητας από πλευράς προσφοράς εξετάζεται εάν κάποιος προμηθευτής, πέραν των όσων ήδη προσφέρουν την υπηρεσία, θα μετέβαλαν μεσοπρόθεσμα την παραγωγή τους χωρίς σημαντικό επιπρόσθετο κόστος προκειμένου να προσφέρουν τις εναλλακτικές υπηρεσίες. Στην περίπτωση που το συνολικό κόστος της 'μεταστροφής' της παραγωγής είναι σχετικά αμελητέο, οι εναλλακτικές υπηρεσίες δύνανται να συμπεριληφθούν στη σχετική αγορά. Σημειώνεται ότι το γεγονός ότι μια επιχείρηση ενδέχεται να διαθέτει τα αναγκαία μέσα προκειμένου να παρέχει μια συγκεκριμένη υπηρεσία

είναι αδιάφορο, εάν απαιτείται σημαντικό επιπρόσθετο κόστος για να εισέλθει στην αγορά παροχής της εν λόγω υπηρεσίας.

Το ερώτημα που καλείται η ΕΕΤΤ να απαντήσει είναι εάν κάποιος/-οι από τους εναλλακτικούς παρόχους δικτύου που λειτουργούν επί του παρόντος στην Ελλάδα, θα ‘μετέβαλαν’ την παραγωγή τους προκειμένου να παρέχουν χονδρικές υπηρεσίες ευρυζωνικής πρόσβασης, συνεπεία μιας αύξησης της τιμής πρόσβασης από έναν υποθετικό μονοπωλιακό πάροχο της τάξεως του 5 έως 10%.

Πιο συγκεκριμένα, ως εναλλακτικοί πάροχοι που έχουν -ιδιόκτητο ή μισθωμένο- δίκτυο ηλεκτρονικών επικοινωνιών και οι οποίοι θα μπορούσαν να παρέχουν υπηρεσίες χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης θεωρούνται οι:

- i. Πάροχοι με δίκτυο στενής ζώνης
- ii. Πάροχοι με δίκτυο Σταθερής Ασύρματης Πρόσβασης
- iii. Πάροχοι δικτύων κινητών επικοινωνιών
- iv. Πάροχοι με δίκτυο οπτικών ινών
- v. Πάροχοι που δραστηριοποιούνται μέσω ΑΠΤΒ

Σημειώνεται όμως ότι ελλείπει δυνατότητας υποκατάστασης σε επίπεδο λιανικής, μεταξύ υπηρεσιών ευρυζωνικής πρόσβασης και των υπηρεσιών που εμπίπτουν στις ανωτέρω κατηγορίες i-iv, σύμφωνα με τα αναφερόμενα ανωτέρω, παρέλκει η εξέταση της δυνατότητας υποκατάστασης σε επίπεδο χονδρικής²⁴.

Υποκατάσταση προσφοράς μέσω ΑΠΤοΒ

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η περίπτωση υποκατάστασης χονδρικής σε επίπεδο προσφοράς αφορά στην παροχή ΧΕΠ από κάποιον Πάροχο που δραστηριοποιείται μέσω ΑΠΤοΒ, δεδομένου ότι οι συγκεκριμένες δύο υπηρεσίες χονδρικής αποτελούν αγορές ανωτέρου

²⁴ Σχετικά αναφέρεται ότι σύμφωνα με το επεξηγηματικό σημείωμα της Επιτροπής στη Νέα Σύσταση: “In general, the market to be analysed first is the one that is most upstream in the vertical supply chain. Taking into account the ex ante regulation imposed on that market (if any), an assessment should be made as to whether there is still SMP on a forward-looking basis on the related downstream market(s). This methodology has become known as the “modified greenfield approach. Thus the NRA should work its way along the vertical supply chain until it reaches the stage of the retail market(s). A downstream market should only be subject to direct regulation if competition on that market still exhibits SMP in the presence of wholesale regulation on the related upstream market(s)”

επιπέδου της ίδιας αγοράς λιανικής²⁵. Παράλληλα η αγορά ΧΕΠ, η οποία περιλαμβάνει μη φυσική ή εικονική πρόσβαση, συμπεριλαμβανομένης της υπηρεσίας bitstream, σε σταθερή θέση αποτελεί μία αγορά κατωτέρου επιπέδου αυτής της χονδρικής φυσικής πρόσβασης σε σταθερή θέση, αφού μπορεί να «προκύψει» από την τελευταία με την προσθήκη των απαραίτητων στοιχείων.

Η ΑΠΤοΒ δίνει στους Παρόχους τη δυνατότητα να χρησιμοποιήσουν το δίκτυο πρόσβασης πλήρους κάλυψης του Κοινοποιημένου Φορέα Εκμετάλλευσης (εν προκειμένω ΟΤΕ) εγκαθιστώντας εξοπλισμό στα Αστικά Κέντρα/Τοπικά Κέντρα του δικτύου του, ώστε να προσφέρουν είτε τις σχετικές λιανικές ευρυζωνικές υπηρεσίες ή/και χονδρικές υπηρεσίες σε άλλους Παρόχους.

Για να αποκτήσει κάποιος Πάροχος δυνατότητα προσφοράς υπηρεσιών σε όλο το δίκτυο του ΟΤΕ, θα πρέπει να (συν)εγκατασταθεί σε όλα του τα κέντρα, δηλαδή συνολικά σε πάνω από 2000 κέντρα.

Τα στοιχεία της αγοράς δείχνουν ότι κάτι τέτοιο είναι αδύνατο στα πλαίσια της παρούσης ανάλυσης, δεδομένου ότι ο Πάροχος με τα περισσότερα σημεία παρουσίας έχει συνεγκατασταθεί σε 156 αστικά κέντρα²⁶, 74 εκ των οποίων βρίσκονται στην Αθήνα και 15 στη Θεσσαλονίκη.

Στην περίπτωση όπου ένας πάροχος θα επιθυμούσε να προσφέρει υπηρεσίες ΧΕΠ σε περιορισμένη κλίμακα (π.χ. σε μεγάλες αστικές περιοχές) θα έπρεπε να (συν)εγκατασταθεί σε 154 Αστικά Κέντρα για την πλήρη κάλυψη της Αθήνας ή αντίστοιχα σε 87 αστικά κέντρα για την αντίστοιχη κάλυψη της Θεσσαλονίκης. Συγχρόνως θα έπρεπε να επανασχεδιάσει το δίκτυο κορμού του ώστε να καταστεί δυνατή η προσφορά υπηρεσιών backhauling για την κίνηση προς τους παρόχους στους οποίους προσφέρει υπηρεσίες ΧΕΠ.

Σε επίπεδο σύγκρισης τιμών, είναι πολύ δύσκολο να συναχθεί ασφαλές συμπέρασμα σχετικά με το αν η προσφορά υπηρεσιών ΧΕΠ μέσω της αδεσμοποίητης πρόσβασης αποτελεί επιχειρηματικά συμφέρουσα επιλογή για έναν πάροχο. Ειδικότερα, το επιχειρησιακό πλάνο του παρόχου στη συγκεκριμένη περίπτωση πρέπει να λάβει υπόψη του, εκτός από τις (ρυθμιζόμενες) τιμές ΑΠΤοΒ και ΧΕΠ, οι οποίες καθορίζουν ουσιαστικά το περιθώριο προσφοράς μιας ανταγωνιστικής προς τον ΟΤΕ υπηρεσίας, το ύψος της επένδυσης

²⁵ Επεξηγηματικό Σημείωμα της Σύστασης για τις σχετικές αγορές,

²⁶ Σύμφωνα με στοιχεία της EETT για τις 30/6/2008

για την προσφορά της υπηρεσίας (συμπεριλαμβανομένης της εγκατάστασης εξοπλισμού και νέων δικτυακών υποδομών, υποδομών για έλεγχο και συντήρηση του δικτύου, κλπ) σε συνδυασμό με το σχετικό επιχειρηματικό κίνδυνο. Θεωρείται απίθανο, με τις υπάρχουσες συνθήκες της αγοράς, ένας πάροχος να δραστηριοποιηθεί στην αγορά ΧΕΠ μέσω ΑΠΤοΒ σε περίπτωση αύξησης της τιμής ΧΕΠ κατά 5-10%.

Τέλος, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του παρακάτω πίνακα, παρά την αύξηση του αριθμού των παρόχων που δραστηριοποιούνται στην αγορά μέσω ΑΠΤοΒ, καθώς και την τεράστια αύξηση του αριθμού βρόχων κατά την τελευταία διετία, δεν υπήρξε ουσιαστικά παροχή ΧΕΠ, από τους παρόχους μέσω ΑΠΤοΒ.

	2005 Β	2006 Α	2006 Β	2007 Α	2007 Β	2008 Α
Αριθμός Παρόχων ΑΠΤοΒ	8	12	13	14	14	14
Αριθμός Βρόχων	6.884	10.980	19.504	95.378	274.091	465.333

Πίνακας 8. Αριθμός παρόχων στην ΑΠΤοΒ και αριθμός αδεσμοποιημένων βρόχων

Δεσμοποίηση υπηρεσιών σε επίπεδο χονδρικής – Bundling

Στην ενότητα του ορισμού της λιανικής ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο αναφέρθηκε ότι πρόσφατα παρατηρείται αύξηση στην παροχή δεσμοποιημένων προϊόντων (bundles) λιανικών ευρυζωνικών υπηρεσιών με άλλες υπηρεσίες αλλά ότι δεν υπάρχουν επαρκείς ενδείξεις ώστε να θεωρηθεί ότι οι άλλες υπηρεσίες από κοινού με τις ευρυζωνικές υπηρεσίες συνιστούν ενιαία αγορά. Σε επίπεδο χονδρικής, υπάρχει περιορισμένη πιθανότητα για τους παρόχους να δεσμοποιήσουν τη χονδρική ευρυζωνική πρόσβαση με άλλες προσφορές υπηρεσιών.

Σημειώνεται ότι στις περιπτώσεις που υπάρχει δεσμοποίηση διαφορετικών υπηρεσιών σε λιανικό επίπεδο, αυτό δημιουργεί συμπληρωματικότητα σε επίπεδο χονδρικής και όχι υποκατάσταση. Για παράδειγμα, η υπηρεσία της χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης δεν είναι υποκατάστατη της υπηρεσίας χονδρικής πρόσβασης σε τηλεοπτικό περιεχόμενο. Στη χρονική περίοδο της παρούσας ανάλυσης η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι δεν δικαιολογείται ο ορισμός, σε χονδρικό επίπεδο, δεσμοποιημένων υπηρεσιών χονδρικής ευρυζωνικής

πρόσβασης. Εντούτοις, αυτό μπορεί να αλλάξει στο μέλλον γεγονός που θα ληφθεί υπόψη στις μελλοντικές αναλύσεις αγοράς.

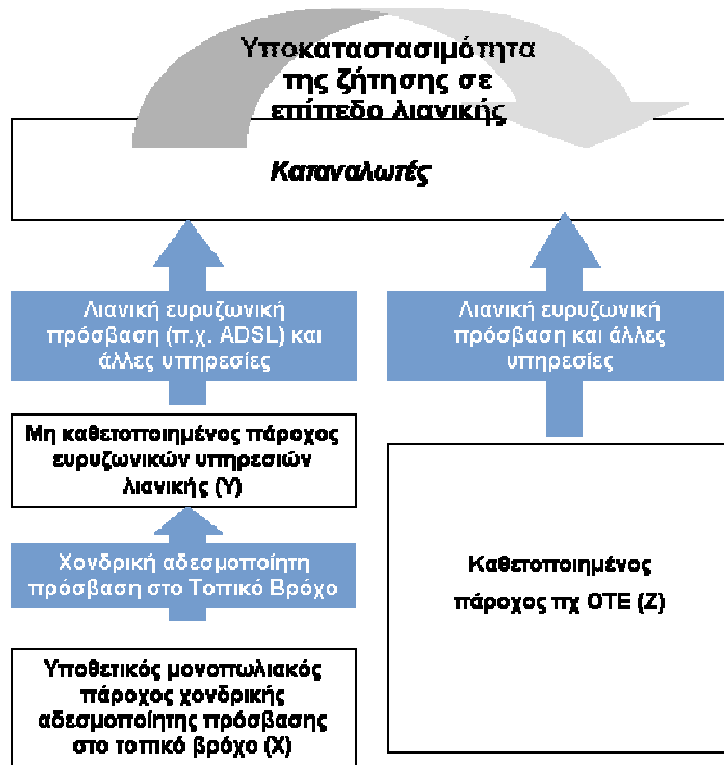
Συμπέρασμα

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι οι δυνατότητες υποκατάστασης από πλευράς προσφοράς δεν οδηγούν σε διεύρυνση της σχετικής αγοράς προϊόντος, πέρα από αυτή που προέκυψε κατά την εξέταση της υποκατάστασης της ζήτησης. Περαιτέρω, δεν θεωρεί ότι οι εναλλακτικοί πάροχοι είναι σε θέση να εισέλθουν γρήγορα στην αγορά, χωρίς να υποστούν σημαντικά μη-ανακτήσιμα κόστη (sunk costs), ως αποτέλεσμα μιας αύξησης έως και 10% της τιμής πρόσβασης άνω του ανταγωνιστικού επιπέδου.

3.5 Έμμεση πίεση κατά την διαμόρφωση τιμής χονδρικής η οποία επιβάλλεται από την ύπαρξη υποκαταστασιμότητας σε επίπεδο λιανικής

Η ΕΕΤΤ εξετάζει εάν ενδείκνυται, ως αποτέλεσμα έμμεσης τιμολογιακής πίεσης από το επίπεδο λιανικής, να συμπεριλάβει την αυτοπαρεχόμενη υπηρεσία ΧΕΠ μέσω τοπικών βρόχων (οι τοπικοί βρόχοι που παρέχει ο ΟΤΕ στο λιανικό του τμήμα). Στο πλαίσιο αυτό, είναι σημαντικό να ληφθεί υπόψη ότι, ελλείψει ρυθμιστικής παρέμβασης στο παρελθόν, θα υπήρχαν λίγες (εάν υπήρχαν) «αγορές πρόσβασης» επικοινωνιών. Επιπλέον, είναι σαφές ότι ο τομέας παρουσιάζει έντονα χαρακτηριστικά διαφοροποίησης.

Η ανάλυση της ΕΕΤΤ πραγματοποιείται επί τη βάση ότι οι δύο υπηρεσίες παρέχονται από διαφορετικά μέρη. Στα πλαίσια αυτά εξετάζεται κατά πόσον η δυνατότητα ενός μονοπωλιακού παρόχου χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης, να αυξήσει τις τιμές του προς τρίτα μέρη, θα περιοριζόταν από κάποιον άλλο πάροχο μιας -λειτουργικά παρόμοιας- υπηρεσίας σε κάθετα ενοποιημένο ή συνδεδεμένο λιανικό τμήμα. Η υποθετική αυτή κατάσταση είναι ένα εργαλείο ανάλυσης που χρησιμοποιείται αποκλειστικά για τους σκοπούς διεξαγωγής της ανάλυσης. Δεν αντανακλά ούτε την ύπαρξη ενός δεύτερου παρόχου (ο οποίος δεν είναι καθετοποιημένος) ούτε την υπόθεση ότι ένας τέτοιος πάροχος θα εισέλθει στην αγορά εντός του χρονικού πλαισίου της παρούσας εξέτασης. Η διάρθρωση αυτή περιγράφεται στο Σχήμα 7 κατωτέρω.

Σχήμα 7 Έμμεση τιμολογιακή πίεση

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι σε ένα υποθετικό μονοπωλιακό πάροχο υπηρεσιών αδεσμοποίητης πρόσβασης σε τρίτα μέρη θα μπορούσε να ασκηθεί περιορισμός μέσω ανταγωνιστικής πίεσης από έναν κάθετα ενοποιημένο πάροχο λιανικών υπηρεσιών πρόσβασης (ή από μια οντότητα που παρέχει υπηρεσίες πρόσβασης σε μια συνδεδεμένη οντότητα). Μια αύξηση στην τιμή της υπηρεσίας χονδρικής αδεσμοποίητης πρόσβασης θα μπορούσε να μεταφραστεί σε μια αύξηση στην τιμή των λιανικών υπηρεσιών που παρέχονται με τη χρήση του εν λόγω χονδρικού προϊόντος. Εάν συνέβαινε κάτι τέτοιο, οι οντότητες που θα αποκτούσαν υπηρεσίες χονδρικής αδεσμοποίητης πρόσβασης για να παρέχουν λιανικές υπηρεσίες ενδεχομένως θα είχαν απώλεια πελατών από έναν καθετοποιημένο πάροχο λιανικών υπηρεσιών. Υπό αυτές τις συνθήκες, και ο υποθετικός μονοπωλιακός πάροχος χονδρικών υπηρεσιών αδεσμοποίητης πρόσβασης θα είχε μείωση πωλήσεων (λόγω των απωλειών των λιανικών υπηρεσιών κατωτέρου σταδίου που χρησιμοποιούν τη χονδρική υπηρεσία) από τον κάθετα ενοποιημένο πάροχο.

Επομένως, η ΕΕΤΤ υιοθετεί την άποψη ότι, αναφορικά με τις υποκαταστάσιμες λιανικές υπηρεσίες, φαίνεται να υπάρχει επαρκής τιμολογιακή πίεση από το λιανικό επίπεδο

που να δικαιολογεί την ένταξη των αυτο-παρεχόμενων συνδέσεων τοπικής πρόσβασης στη σχετική αγορά χονδρικής.

3.6 Η σχετική γεωγραφική αγορά

Η σχετική γεωγραφική αγορά περιλαμβάνει την περιοχή εκείνη, όπου οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται στην παροχή σχετικών προϊόντων ή υπηρεσιών αναφορικά με τις οποίες οι συνθήκες ανταγωνισμού σε μια περιοχή της χώρας (η οποία είναι επαρκώς ομοιογενής) δύνανται να διακριθούν με εκείνες σε άλλες περιοχές.

Όπως αναλύεται στο κείμενο Κοινής Θέσης των Ευρωπαϊκών Ρυθμιστών²⁷, οι ΕΡΑ θα πρέπει να εξετάσουν συγκεκριμένα κριτήρια με σκοπό να διαπιστώσουν εάν οι συνθήκες ανταγωνισμού δικαιολογούν τον ορισμό μιας αγοράς σε Εθνικό επίπεδο. Τα κριτήρια που εξετάζονται για να διαπιστωθεί εάν οι συνθήκες της αγοράς είναι επαρκώς ομοιογενείς περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

- Φραγμούς εισόδου
- Αριθμός προμηθευτών
- Κατανομή μεριδίων αγοράς
- Τιμολόγηση και διαφορές επί των τιμών

Στην περίπτωση της χονδρικής αγοράς ευρυζωνικής πρόσβασης, οι φραγμοί εισόδου είναι υψηλοί σε όλη τη χώρα (ακόμα και στην περίπτωση της ύπαρξης ρυθμιζόμενης αδεσμοποίητης πρόσβασης στον Τοπικό Βρόχο). Η είσοδος στην αγορά ακόμα και σε τοπικό επίπεδο απαιτεί ανάπτυξη δικτύου παρόμοιου με αυτό του ΟΤΕ και παράλληλα δυνατότητα παροχής υπηρεσιών οι οποίες είναι απαραίτητες για την ΧΕΠ (π.χ. υπηρεσίες σύνδεσης και μετάδοσης, κλπ.). Οι πάροχοι δεν μπορούν να επωφεληθούν από οικονομίες κλίμακας ενώ τα μη ανακτήσιμα κόστη που απαιτούνται καθιστούν το εγχείρημα σχεδόν απαγορευτικό. Τέλος υπενθυμίζεται ότι δεν υπάρχει ουσιαστική παρουσία εναλλακτικών πλατφορμών (π.χ. ομοαξονικό καλώδιο) ούτε καν σε τοπικό επίπεδο στην χώρα.

Παράλληλα, ο ΟΤΕ αποτελεί ουσιαστικά το μοναδικό προμηθευτή της συγκεκριμένης υπηρεσίας και το ποσοστό του αγγίζει το 100% (όπως αναλυτικά φαίνεται

²⁷ ERG 08 (20) ERG Σχέδιο Κοινής Θέσης σχετικά με τις γεωγραφικές πλευρές της Ανάλυσης Αγορών (ορισμός και κανονιστικές υποχρεώσεις) (Draft Common Position on Geographic Aspects of Market Analysis (definition and remedies))

ανωτέρω στην παράγραφο αναφορικά με τα Μερίδια Αγοράς). Συνεπώς ο μοναδικός – ουσιαστικά- προμηθευτής της αγοράς παρέχει την υπηρεσία σε εθνικό επίπεδο. Αξίζει να σημειωθεί ότι δεν υπάρχει ουσιαστική παρουσία τοπικών παρόχων στη χώρα.

Ο ΟΤΕ πρόσφερε την υπηρεσία σε εθνική βάση και σε τιμή που όριζε σε εθνικό επίπεδο, ακόμα και πριν του επιβληθεί η υφιστάμενη υποχρέωση ελέγχου τιμών και κοστολόγησης, δυνάμει της Απόφασης 389/051/2006. Αντίστοιχο ισχύει και για τις υπηρεσίες της κατάντη αγοράς οι οποίες προσφέρονται τόσο από τον ΟΤΕ όσο και από άλλους παρόχους στην ίδια τιμή σε οποιοδήποτε περιοχή της χώρας.

Βάσει των ανωτέρω, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η σχετική γεωγραφική αγορά για την παροχή υπηρεσιών χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης είναι Εθνική και συνίσταται στην Ελληνική Επικράτεια.

ΕΕΤΤ

ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ & ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΩΝ

3.7 Ερωτήσεις Διαβούλευσης Σχετικά Με τον Ορισμό Αγοράς

Παρακαλούμε να απαντήσετε αναλυτικά και τεκμηριωμένα στις κάτωθι ερωτήσεις:

1. Συμφωνείτε με τα ως άνω αρχικά συμπεράσματα της ΕΕΤΤ αναφορικά με τον ορισμό της σχετικής αγοράς προϊόντος / υπηρεσίας;
2. Συμφωνείτε ότι η σχετική γεωγραφική αγορά για υπηρεσίες χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης είναι η Ελληνική Επικράτεια;

4 Ανάλυση Αγοράς

4.1 Ιστορικό

Έχοντας ήδη ορίσει τη σχετική αγορά αναφορικά με την χονδρική ευρυζωνική πρόσβαση στην Ελλάδα, η ΕΕΤΤ υποχρεούται να διεξάγει ανάλυση σχετικά με το εάν η εν λόγω αγορά είναι επαρκώς ανταγωνιστική και συγκεκριμένα εάν κάποια επιχείρηση ή επιχειρήσεις κατέχουν ΣΙΑ στη σχετική αγορά. Στο σημείο 27 του Προοιμίου της Οδηγίας Πλαίσιο ορίζεται ότι μια σχετική αγορά δεν είναι επαρκώς ανταγωνιστική “*όταν υπάρχουν μία ή περισσότερες επιχειρήσεις με σημαντική ισχύ στην αγορά*”. Το Άρθρο 14 της Οδηγίας Πλαίσιο, το οποίο αντανακλά την υπάρχουσα νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και του Πρωτοδικείου, και το οποίο μεταφέρεται αυτούσιο στην παράγραφο 1 του άρθρου 35 του Νόμου, ορίζει ότι:

“Μια επιχείρηση θεωρείται ότι κατέχει σημαντική ισχύ στην αγορά εφόσον, είτε ατομικά είτε σε συνεργασία με άλλες επιχειρήσεις, ευρίσκεται σε θέση ισοδύναμη προς δεσπόζουσα θέση, ήτοι σε θέση οικονομικής ισχύος που της επιτρέπει να συμπεριφέρεται, σε σημαντικό βαθμό, ανεξάρτητα από τους ανταγωνιστές, τους πελάτες και, τελικά, τους καταναλωτές”.

Επιπλέον, σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της ως άνω διάταξης, στις περιπτώσεις εκείνες όπου μια επιχείρηση έχει σημαντική ισχύ σε μια συγκεκριμένη αγορά, δύναται να θεωρηθεί ως έχουσα σημαντική ισχύ σε μια στενά συνδεδεμένη αγορά, εάν οι δεσμοί μεταξύ των δύο αγορών είναι τέτοιοι ώστε να είναι δυνατή η επέκταση της ισχύος της επιχείρησης στην συνδεδεμένη αγορά και άρα η ενίσχυση της δύναμης στην αγορά.²⁸

Σύμφωνα με το άρθρο 37 παράγραφος 1 του Νόμου και την Οδηγία Πλαίσιο η ΕΕΤΤ υποχρεούται να εκτιμήσει τη ΣΙΑ σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Κοινοτικό δίκαιο και να λάβει υπόψη «στο μέγιστο δυνατό βαθμό» τις Κατευθυντήριες Γραμμές.²⁹ Τα κριτήρια τα οποία θα πρέπει να ερευνηθεί εάν πληρούνται προκειμένου να εξεταστεί η ύπαρξη ΣΙΑ σε σχέση με την παροχή χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης αναλύονται κατωτέρω, και περιλαμβάνουν τα εξής:

- Τα μερίδια αγοράς του ΟΤΕ τόσο σε σχέση με άλλα μέρη που δραστηριοποιούνται στην αγορά όσο και εν όψει της εξέλιξης της αγοράς,

²⁸ Οδηγία Πλαίσιο, Άρθρο 14(3).

²⁹ Οδηγία Πλαίσιο, Άρθρο 16(1).

- Την πιθανότητα δυνητικού ανταγωνισμού, ικανού να ασκήσει πίεση στον ΟΤΕ, ιδίως εν όψει των φραγμών εισόδου και ανάπτυξης της αγοράς,
- Την ύπαρξη ή μη αντισταθμιστικής αγοραστικής δύναμης προερχόμενης από πελάτες χονδρικής, και
- Τα διδάγματα από άλλα κράτη και από την Ελληνική αγορά σχετικά με τη δυνητική επίδραση της δομής της αγοράς στην ανάπτυξη ανταγωνιστικών εναλλακτικών του ΟΤΕ στη σχετική αγορά.

4.2 Μερίδια Αγοράς

Ο υπολογισμός των μεριδίων αγοράς αποτελεί πολύ σημαντικό παράγοντα για την διαπίστωση της ύπαρξης ισχύος στην αγορά. Τα υψηλά μερίδια αγοράς χρησιμοποιούνται συχνά ως δείκτες της ισχύος στην αγορά. Μολονότι το μεγάλο μερίδιο στην αγορά δεν επαρκεί αφ' εαυτού για διαπίστωση της κατοχής σημαντικής ισχύος στην αγορά (δεσπόζουσα θέση), είναι πάντως απίθανο μια εταιρεία που δεν διαθέτει σημαντικό μερίδιο της σχετικής αγοράς να κατέχει δεσπόζουσα θέση. Όπως αναφέρεται στις Κατευθυντήριες Γραμμές, μεγάλα μερίδια αγοράς άνω του 50% της σχετικής αγοράς, αποτελούν αυτά καθαυτά, εκτός εξαιρετικών περιπτώσεων, τεκμήριο δεσπόζουσας θέσης³⁰. Ωστόσο οι Κατευθυντήριες Γραμμές ορίζουν επίσης ότι η ύπαρξη ΣΙΑ δεν μπορεί να διαπιστωθεί με μοναδική βάση μεγάλο μερίδιο στην αγορά, με αποτέλεσμα οι Εθνικές Ρυθμιστικές Αρχές (ΕΡΑ) να καλούνται να προβούν σε εκτενή ανάλυση των οικονομικών χαρακτηριστικών της σχετικής αγοράς πριν καταλήξουν σε κάποιο συμπέρασμα σχετικά με την ύπαρξη ΣΙΑ.³¹ Στην προηγούμενη ενότητα η ΕΕΤΤ κατέληξε στο συμπέρασμα ότι υφίσταται μία αγορά χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης στην επικράτεια της Ελλάδας. Ο παρακάτω πίνακας δίνει τα μερίδια αγοράς όπως εξελέχθησαν την τελευταία διετία.

	Σύνολο Γραμμών ΑΠΤοΒ	Σύνολο γραμμών ΧΕΠ	Γραμμές ΧΕΠ ΟΤΕ (ΟΤΕ λιανική & ΟΤΕΝΕΤ) ³²	Γραμμές ΧΕΠ από ΟΤΕ σε άλλους παρόχους	Γραμμές από άλλους Παρόχους	Μερίδιο ΟΤΕ στην ΧΕΠ
2005 Β	6.884	151.109	110.670	40.439		100%
2006 Α	10.980	283.046	179.829	103.217		100%

³⁰ Κατευθυντήριες Γραμμές για τη ΣΙΑ, Παράγραφος 75.

³¹ Κατευθυντήριες Γραμμές για τη ΣΙΑ, Παράγραφος 78.

³² Βλ επίσης το από 26 Ιουνίου 2008 Δελτίο Τύπου του ΟΤΕ και τα υπ' αριθ. πρωτ. ΕΕΤΤ 35437/26.06.2008, 35556/27.06.2008, 35946/30.06.2008 και 36574/2.07.2007 έγγραφα του ΟΤΕ, με τα οποία κοινοποιήθηκε στην ΕΕΤΤ η συγχώνευση δι' απορροφήσεως της εταιρείας ΟΤΕΝΕΤ από τον ΟΤΕ.

2006 Β	19.504	464.817	306.402	158.415		100%
2007 Α	95.378	661.634	447.394	214.240		100%
2007 Β	274.091	809.430	586.308	223.122		100%
2008 Α	465.333	892.970	722.693	161.098	9.179	98,97%

Πίνακας 9. Ιστορική εξέλιξη του αριθμού γραμμών ADSL που παρέχονται από τον ΟΤΕ

Από τον παραπάνω πίνακα φαίνεται ότι ο ΟΤΕ εξακολουθεί να διατηρεί εξαιρετικά μεγάλο μερίδιο στην αγορά ΧΕΠ, το οποίο προσεγγίζει το 100%.

Αξίζει δε να σημειωθεί ότι το μερίδιο του ΟΤΕ διατηρείται παρόλη την ανάπτυξη που απαντάται τα τελευταία χρόνια στην αγορά ΑΠΤοΒ, η οποία αποτελεί συσχετιζόμενη αγορά ανωτέρου επιπέδου.

4.3 Πιθανός Ανταγωνισμός και Φραγμοί Εισόδου και Ανάπτυξης

Ακόμη και στην περίπτωση κατά την οποία τα μερίδια αγοράς είναι 100%, όπως είναι αυτό του ΟΤΕ, δύναται να υφίστανται κάποιοι ανταγωνιστικοί περιορισμοί, εάν είναι εφικτό να πραγματοποιηθεί σημαντική είσοδος στην αγορά. Επομένως, η απειλή εισόδου στην αγορά, είτε μακροπρόθεσμα είτε για ένα σύντομο χρονικό διάστημα, είναι ένας από τους βασικούς ανταγωνιστικούς περιορισμούς των κοινοποιημένων φορέων εκμετάλλευσης, τουλάχιστον όπου η είσοδος αυτή είναι πιθανή (και όχι υποθετική), έγκαιρη και ουσιαστική. Η απειλή εισόδου μειώνεται όταν υπάρχουν σημαντικοί φραγμοί εισόδου.

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η είσοδος στην αγορά χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης θα απαιτούσε πολύ μεγάλες επενδύσεις, οι οποίες δημιουργούν μη ανακτήσιμα κόστη. Αυτά τα σημαντικά μη ανακτήσιμα κόστη, όταν συνδυάζονται με οικονομίες κλίμακος και τη φυσική πυκνότητα που χαρακτηρίζουν τα δίκτυα τοπικής πρόσβασης, αυξάνουν σημαντικά τους φραγμούς εισόδου για μια επιχείρηση που εξετάζει τη δυνατότητα κατασκευής νέου δικτύου τοπικής πρόσβασης που θα μπορεί να υποστηρίξει την παροχή ευρυζωνικής πρόσβασης.

Όπως φαίνεται από τον ορισμό της αγοράς ΧΕΠ, δυνατότητα εισόδου στην αγορά υπάρχει μόνο στην περίπτωση παρόχου που αναπτύσσει δίκτυο ή επεκτείνει το υφιστάμενο δίκτυο του έτσι ώστε αφενός να καλύπτει όλη την Ελληνική Επικράτεια για να μπορεί να ανταγωνιστεί τον ΟΤΕ σε εθνικό επίπεδο και αφετέρου να είναι σε θέση να προσφέρει χονδρικές υπηρεσίες ευρυζωνικής πρόσβασης. Η ΕΕΤΤ δεν γνωρίζει κάποιους παρόχους εναλλακτικών δικτύων που προτίθενται ή είναι σε θέση να κάνουν τέτοιου είδους επενδύσεις, τουλάχιστον κατά τη διάρκεια της παρούσας εξέτασης. Επιπλέον, η ΕΕΤΤ

θεωρεί ότι κανένα από τα υπάρχοντα δίκτυα δεν έχει επί του παρόντος πλήρη γεωγραφική κάλυψη προκειμένου να είναι σε θέση να εισέλθει στην αγορά και να ανταγωνιστεί τον ΟΤΕ, ή το οποίο να είναι ικανό να πετύχει επαρκείς οικονομίες κλίμακας προκειμένου να υλοποιήσει τις επενδύσεις που απαιτούνται για την παροχή υπηρεσιών ευρυζωνικής πρόσβασης. Η εν λόγω θεώρηση της ΕΕΤΤ αφορά τα υφιστάμενα δίκτυα στενής ζώνης, Σταθερής Ασύρματης Πρόσβασης, Κινητών Επικοινωνιών καθώς και τα δίκτυα Οπτικών Ινών. Παράλληλα, η ΕΕΤΤ δεν αναμένει μεσοπρόθεσμα εισόδο από πλατφόρμες υψηλής χωρητικότητας σε γραμμές ενέργειας (High Bandwidth Powerline Platforms) ή πλατφόρμες καλωδιακής.

Πιθανή είσοδος στην αγορά ΧΕΠ θα μπορούσε να υπάρξει από πάροχο που δραστηριοποιείται στην αγορά ΑΠΤοΒ, η οποία αποτελεί αγορά ανωτέρου επιπέδου της αγοράς ΧΕΠ.

Η ΑΠΤοΒ δίνει στους Παρόχους τη δυνατότητα να χρησιμοποιήσουν το υφιστάμενο δίκτυο πρόσβασης πλήρους κάλυψης του ΟΤΕ, ώστε να προσφέρουν είτε τις σχετικές λιανικές ευρυζωνικές υπηρεσίες ή/και χονδρικές υπηρεσίες σε άλλους Παρόχους.

Ακόμα όμως και σ' αυτή την περίπτωση, παρότι το απαιτούμενο κόστος επένδυσης για την κάλυψη σε Πανελλαδικό επίπεδο είναι σημαντικά μικρότερο από το κόστος ανάπτυξης/επέκτασης δικτύου, παραμένει υπερβολικά μεγάλο. Επιπρόσθετα, πέραν της «δημιουργίας» δικτύου πρόσβασης, απαιτούνται και πρόσθετες σημαντικές επενδύσεις για την παροχή των απαιτούμενων συναφών υπηρεσιών (λ.χ. backhaul). Τα μη ανακτήσιμα κόστη καθιστούν τη συγκεκριμένη προσέγγιση σχεδόν απαγορευτική. Το ως άνω συμπέρασμα επιβεβαιώνεται και από την έλλειψη σημαντικής προσφοράς υπηρεσιών ΧΕΠ μεταξύ των παρόχων, παρά την μεγάλη ανάπτυξη σε αριθμό αδεσμοποίητων τοπικών βρόχων.

Επιπλέον, ο κοινοποιημένος φορέας εκμετάλλευσης ΟΤΕ είναι πιθανό να έχει πλεονεκτήματα κόστους σε σχέση με τους νεοεισερχόμενους παρόχους στην αγορά χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης ακόμη και όταν πραγματοποιούνται οι ίδιες επενδύσεις. Αυτό συμβαίνει διότι ο κοινοποιημένος φορέας εκμετάλλευσης είναι πιθανό λόγω της υφιστάμενης υποδομής και της μεγάλης πελατειακής βάσης να έχει μεγαλύτερες δυνατότητες οικονομιών σκοπού προκειμένου να αξιοποιήσει τις νέες επενδύσεις σε ευρυζωνικές υποδομές, οι οποίες δεν είναι απαραίτητο να υφίστανται για τους νεοεισερχόμενους. Επιπλέον, ο κοινοποιημένος φορέας εκμετάλλευσης έχει ευκολότερη πρόσβαση σε πιθανούς

πελάτες λιανικής για τις νέες υπηρεσίες κατωτέρων σταδίων. Αυτοί οι σημαντικοί παράγοντες και άλλες διαφορές όπως το επίπεδο κινδύνου που αναλαμβάνεται από τους νεοεισερχόμενους παρόχους καθώς και το πιθανό επίπεδο απόδοσης, σημαίνουν ότι πιθανόν να απαιτείται μεγαλύτερη απόδοση της επένδυσης για αυτούς. Επομένως, οι παράγοντες αυτοί, καθένας χωριστά και κυρίως σωρευτικά, συνιστούν σημαντικό φραγμό εισόδου.

Συνοψίζοντας, η EETT υιοθετεί την άποψη ότι ο ΟΤΕ είναι πιθανό να συνεχίσει να παρέχει μια σημαντική πλειοψηφία των υπηρεσιών χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης κατά τη διάρκεια της παρούσας εξέτασης. Η EETT δεν θεωρεί ότι κάποιος νεοεισερχόμενος σκοπεύει ή θα μπορούσε να κατασκευάσει με επιτυχία ένα νέο δίκτυο πρόσβασης (ικανό να παρέχει τις υπηρεσίες αυτές) το οποίο θα υποκαθιστά το σύνολο ή τμήμα του δικτύου του ΟΤΕ. Τέλος δεν θεωρεί ότι θα πραγματοποιηθούν επαρκείς επενδύσεις στην υπάρχουσα υποδομή προκειμένου να αναβαθμιστεί σε τέτοιο βαθμό ώστε να μπορεί να υποστηρίξει την παροχή ευρυζωνικής πρόσβασης σε όλη την επικράτεια.

4.4 Απουσία Αντισταθμιστικής Αγοραστικής Ισχύος

Εάν ένας πάροχος ακολουθεί στην αγορά πρακτικές οι οποίες είναι πιθανόν καταχρηστικές, οι πελάτες δύνανται θεωρητικά να ασκήσουν αντισταθμιστική αγοραστική ισχύ. Όταν οι αγοραστές είναι μεγάλοι και ισχυροί, μπορούν να αντιδράσουν αποτελεσματικά σε μια απόπειρα αύξησης των τιμών από τους προμηθευτές. Η EETT εξέτασε την πιθανότητα και/ ή την ύπαρξη τέτοιας αντισταθμιστικής αγοραστικής ισχύος στην αγορά, καθώς η ύπαρξη αντισταθμιστικής αγοραστικής ισχύος συνιστά συχνά έναν σημαντικό σχετικό παράγοντα στις αγορές χονδρικής.

Σημειώνεται ωστόσο, ότι η αντισταθμιστική αγοραστική ισχύς δύναται να υφίσταται μόνο όταν μεγάλοι πελάτες χονδρικής (στην περίπτωση αυτή, πελάτες χονδρικής όπως οι εναλλακτικοί πάροχοι) έχουν τη δυνατότητα (εντός εύλογου χρονικού πλαισίου) να στραφούν σε αξιόπιστες εναλλακτικές (π.χ. να μην αγοράσουν ή να αλλάξουν πάροχο) συνεπεία μιας αύξησης των τιμών ή μιας επαπειλούμενης αύξησης τιμών. Η EETT δεν θεωρεί ότι ένας αγοραστής χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης έχει αξιόπιστες εναλλακτικές όσον αφορά τις υπηρεσίες που παρέχονται από τον ΟΤΕ. Επομένως, η EETT δεν θεωρεί ότι υφίσταται αγοραστής που μπορεί να ασκήσει αντισταθμιστική αγοραστική ισχύ η οποία θα μπορούσε να αντισταθμίσει την τεράστια ισχύ του ΟΤΕ στη σχετική αγορά. Πράγματι, η ύπαρξη ενός μεριδίου αγοράς περίπου 100% του ΟΤΕ, χωρίς πιθανότητα σημαντικής νέας

εισόδου στην αγορά (λόγω των υψηλών και μη παροδικών φραγμών εισόδου), υποδεικνύει ότι η αντισταθμιστική αγοραστική ισχύς είναι απίθανο να λειτουργήσει ως πειθαρχικός μηχανισμός για τον ΟΤΕ.

4.5 Δυναμική της Αγοράς

Όπως γίνεται άμεσα φανερό από τα στοιχεία που παρουσιάζονται στον ακόλουθο πίνακα, υπήρξε σημαντική εξέλιξη στην ευρυζωνική αγορά στην Ελλάδα εντός της τελευταίας διετίας, τόσο σε λιανικό όσο και σε χονδρικό επίπεδο.

	Πλήρως -ΑΠΤΒ	Μεριζώμενη - ΑΠΤΒ	Άλλες τεχνολογίες (ΣΑΠ, ΟΙ)	Σύνολο γραμμών ADSL (μέσω ADSL ΟΤΕ)	Λιανικές Ευρυζωνικές γραμμές ΟΤΕ	Μερίδιο ΟΤΕ (Γραμμές ΟΤΕ ADSL και γραμμές ΟΤΕΝΕΤ) από όλες τις ευρυζωνικές γραμμές πρόσβασης
2005 Β	5.018	1.866		151.109	110.670	70%
2006 Α	6.836	4.144	904	283.046	179.829	61%
2006 Β	12.176	7.328	1104	464.817	306.402	63%
2007 Α	80.056	15.322	1503	661.634	447.394	59%
2007 Β	232.582	41.509	1879	809.430	586.308	54%
2008 Α	411.893	53.440		892.970	722.693	53%

Πίνακας 10. Ιστορική Εξέλιξη γραμμών Ευρυζωνικής Πρόσβασης

Συγκεκριμένα, ο αριθμός ευρυζωνικών συνδέσεων από 157.993 το δεύτερο εξάμηνο του 2005 έφτασε τις 1.358.303 συνδέσεις το πρώτο εξάμηνο του 2008.

Εστιάζοντας στην αγορά χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης, τα αντίστοιχα νούμερα είναι 151.109 και 892.970 για το αντίστοιχο διάστημα.

Παρά την ανάπτυξη η διείσδυση της ευρυζωνικότητας στην Ελλάδα υπολείπεται σημαντικά του Ευρωπαϊκού μέσου όρου. Σύμφωνα με την Επιτροπή³³, ο Ευρωπαϊκός μέσος όρος διείσδυσης ανήλθε στο 20% τον Ιανουάριο του 2008, με τη Δανία να έχει την υψηλότερη διείσδυση σε Κοινοτικό επίπεδο (35.6%). Η Ελλάδα, με διείσδυση 9.1% είναι η εικοστή τέταρτη χώρα. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σημειώνει επίσης ότι το χάσμα μεταξύ της πλέον και της λιγότερης ανεπτυγμένης χώρας διευρύνεται (8.5 μονάδες το 2003, 18.7 το 2005 και 28 το 2008). Σημειώνεται ότι η απόσταση της Ελλάδας από τη Δανία είναι 26.5 μονάδες.

³³ Communication “Preparing Europe’s digital future. i2010 Mid-Term Review” και i2010 Annual Information Society Report 2008.

Σημειώνει δε η Επιτροπή ότι υπάρχει μείωση του απόλυτου αριθμού αύξησης σε αριθμό συνδέσεων, γεγονός που το αποδίδει στην πτώση της ευρυζωνικής ανάπτυξης στις χώρες με υψηλή διείσδυση, η οποία δεν μπορεί να αντισταθμιστεί από την αύξηση στις χώρες με χαμηλή διείσδυση.

Επίσης η Ευρωπαϊκή Επιτροπή περιλαμβάνει την Ελλάδα (μαζί με την Κύπρο, την Πολωνία, τη Σλοβακία και τη Λεττονία) στις χώρες στις οποίες η κάλυψη υπολείπεται, με την Ελλάδα να βρίσκεται στην τελευταία θέση του σχετικού διαγράμματος.

Από τα παραπάνω γίνεται φανερό ότι η αγορά στην Ελλάδα απέχει πολύ από το να χαρακτηριστεί ως ανταγωνιστική. Επομένως, η χαμηλή ανάπτυξη της ευρυζωνικότητας στην Ελλάδα σε σχέση με άλλα Ευρωπαϊκά κράτη υποδεικνύει ότι η έλλειψη επαρκούς ανταγωνισμού μπορεί να αντιμετωπιστεί μόνο με ειδικές *ex ante* ρυθμίσεις (βλ. Ενότητα 5).

Πέραν όλων των ανωτέρω, στα πλαίσια εξέτασης των δυναμικών της αγοράς (ιδίως όσον αφορά τη σχέση της ΧΕΠ με σχετικές λιανικές αγορές) αξίζει να επισημανθούν τα κάτωθι:

Είναι δύσκολο να προσδιορισθεί ο σύνδεσμος ανάμεσα σε μια αποτυχία στη χονδρική αγορά και στην ανταγωνιστικότητα στη λιανική, ιδίως όταν το στοιχείο που παρέχεται στη χονδρική μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την παροχή πολλών διαφορετικών λιανικών υπηρεσιών (που ενδεχομένως αφορούν διαφορετικές λιανικές αγορές). Επομένως προκειμένου να αντιμετωπιστούν αποτυχίες μιας αγοράς σε επίπεδο λιανικής είναι συχνά αναγκαίο να εστιάζεται η ανάλυση της υπό εξέταση αγοράς σε χονδρικό επίπεδο.

Τονίζεται ότι για την περίπτωση εκείνη όπου δεν θα υπήρχε καμία ρύθμιση της χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης (*δηλαδή*, να μην υπάρχει υποχρέωση πρόσβασης και άλλη ρυθμιστική υποχρέωση σε επίπεδο χονδρικής από την *Οδηγία για την Πρόσβαση*), ενώ παράλληλα θα υπήρχε πλήρης έλλειψη ισχύος στη σχετική λιανική ευρυζωνική αγορά, τότε θα μπορούσε να τεθεί υπό αμφισβήτηση η ανάγκη ρύθμισης της ΧΕΠ..

Η ΕΕΤΤ όμως υιοθετεί την άποψη ότι η λιανική αγορά η οποία επηρεάζεται άμεσα από την χονδρική ευρυζωνική πρόσβαση είναι η λιανική αγορά ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο. Η εν λόγω λιανική αγορά επηρεάζεται αρνητικά από την υφιστάμενη έλλειψη ανταγωνιστικών εναλλακτικών στη χονδρική παροχή ΧΕΠ. Σε αυτή τη λιανική αγορά, ο ΟΤΕ κατέχει θέση ισχύος δεδομένου ότι με βάση στοιχεία της ΕΕΤΤ, τα οποία παρουσιάζονται στο Πίνακα Ιστοτικής Εξέλιξης των γραμμών Ευρυζωνικής Πρόσβασης, ο ΟΤΕ υπολογίζεται ότι κατείχε μερίδιο στην προαναφερόμενη λιανική αγορά άνω του 50%

κατά το πρώτο εξάμηνο του 2008. Το συγκεκριμένο ποσοστό είναι ενδεικτικό δεσπόζουσας θέσης σε μια σχετική αγορά.

Επιπλέον θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι η συντριπτική πλειοψηφία των ευρυζωνικών υπηρεσιών οι οποίες παρέχονται από τους εναλλακτικούς παρόχους παρέχονται μέσω της χρήσης του δικτύου πρόσβασης του ΟΤΕ (είτε μέσω ΑΠΤΒ είτε μέσω της ΧΕΠ).

4.6 Πρακτικές που βλάπτουν τον Ανταγωνισμό

Μία σημαντική ένδειξη της ύπαρξης ΣΙΑ είναι η ικανότητα ενός παρόχου να υιοθετεί πρακτικές που βλάπτουν τον ανταγωνισμό. Επιπλέον, η ύπαρξη των πρακτικών αυτών που βλάπτουν τον ανταγωνισμό ενισχύει την άποψη ότι η *ex ante* ρύθμιση είναι αναγκαία προκειμένου να ξεπεραστεί η έλλειψη αποτελεσματικού ανταγωνισμού, εάν υποθεθεί ότι ο αποτελεσματικός ανταγωνισμός θα μπορούσε άλλως να περιορίσει τη συμπεριφορά στην αγορά του παρόχου με ΣΙΑ. Η σημασία των πρακτικών που δύνανται να βλάψουν τον ανταγωνισμό έγκειται και μπορεί να αναζητηθεί σε ευρήματα όπως ότι:

- i. η εν ισχύει Προσφορά Αναφοράς του ΟΤΕ (2007) για την Παροχή υπηρεσιών Χονδρικής Ευρυζωνικής Πρόσβασης και Συναφών Ευκολιών, παρόλο που θεωρητικά παρέχει στους νεοεισερχόμενους τη δυνατότητα εισόδου τους στην αγορά, στην πραγματικότητα οι πιθανότητες τεχνικής διαφοροποίησης σε σχέση με τις λιανικές τους υπηρεσίες παρίστανται ελάχιστες,
- ii. οι τιμολογιακές πρακτικές του ΟΤΕ, φαίνεται ότι εξακολουθούν να θεωρούνται από τους ανταγωνιστές του ότι δημιουργούν μια κατάσταση «συμπίεσης τιμών», και
- iii. η ιστορική εξέλιξη της πρακτικής του ΟΤΕ σε σχέση με την τιμολόγηση των υπηρεσιών πρόσβασης ADSL, υποδεικνύει ότι ο ΟΤΕ κατάφερε αρχικά να παρέχει υπηρεσίες χονδρικής πρόσβασης σε υπερβολικά υψηλές τιμές και να διαμορφώσει την τιμολογιακή πολιτική του ανεξάρτητα από τους ανταγωνιστές, τους πελάτες και τελικώς, τους καταναλωτές.

Στα πλαίσια του πρώτου γύρου ανάλυσης της παρούσας αγοράς είχε διαπιστωθεί ότι, οι πρακτικές αυτές θα πρέπει να εξεταστούν εντός του ευρύτερου πλαισίου της μη επιβολής *ex ante* υποχρεώσεων στον ΟΤΕ μέσω κάποιας Απόφασης της ΕΕΤΤ σχετικά με την παροχή χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης.

Στο διάστημα που ακολούθησε τον πρώτο γύρο ανάλυσης, η ΕΕΤΤ στο πλαίσιο ενάσκησης της, εκ του Νόμου προβλεπόμενης, κανονιστικής αρμοδιότητας, εξέδωσε μία σειρά κανονιστικών Αποφάσεων σε σχέση με την αγορά ευρυζωνικής πρόσβασης χονδρικής (οι οποίες αναλυτικά περιγράφονται κατωτέρω).

Πάντως, η ανωτέρω άποψη περί ανάγκης *ex ante* ρύθμισης προκειμένου να ξεπεραστεί η έλλειψη αποτελεσματικού ανταγωνισμού, εάν υποθεθεί ότι ο αποτελεσματικός ανταγωνισμός θα μπορούσε άλλως να περιορίσει τη συμπεριφορά στην αγορά του παρόχου με ΣΙΑ ενισχύεται από το γεγονός ότι η ΕΕΤΤ, κατόπιν, ως κατωτέρω περιγράφεται, ενάσκησης της εποπτικής της αρμοδιότητας (διεξαγωγή ακροάσεων), κατέληξε στο συμπέρασμα ότι ο ΟΤΕ εξακολουθεί όχι μόνο να έχει τη δυνατότητα, αλλά και να αναπτύσσει περιοριστικές του ανταγωνισμού πρακτικές στη σχετική αγορά.

Συγκεκριμένα, η ΕΕΤΤ, στο πλαίσιο διεξαγωγής ακροάσεως του ΟΤΕ κατόπιν καταγγελίας της εταιρείας TELLAS, με αντικείμενο τη διερεύνηση τυχόν παραβίασης από τον ΟΤΕ των διατάξεων της τηλεπικοινωνιακής νομοθεσίας και της νομοθεσίας περί ελεύθερου ανταγωνισμού αναφορικά με τη προσφορά του πακέτου πρόσβασης στο Internet «Copp X», καθώς και τη γενικότερη πολιτική που ακολουθούσε στην αγορά παροχής χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης (ADSL), κατέληξε στα εξής: με την ΑΠ ΕΕΤΤ 447/01/26.03.2007 Απόφασή της, η ΕΕΤΤ ενεργώντας στα πλαίσια των εκ του νόμου αρμοδιοτήτων της να «μεριμνά για την τήρηση της νομοθεσίας περί τηλεπικοινωνιών, περιλαμβανομένων και θεμάτων ανταγωνισμού που ανακύπτουν κατά την άσκηση των δραστηριοτήτων των τηλεπικοινωνιακών επιχειρήσεων» και να «ελέγχει την τήρηση εκ μέρους των τηλεπικοινωνιακών επιχειρήσεων των διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας και των όρων των αδειών» επέβαλε στον ΟΤΕ τη διοικητική κύρωση του προστίμου, συνολικού ύψους είκοσι εκατομμυρίων εκατό χιλιάδων ευρώ (20.100.000€) για τις διαπιστωθείσες παραβάσεις της νομοθεσίας περί ελευθέρου ανταγωνισμού και τηλεπικοινωνιών. Ειδικότερα, διαπιστώθηκε ότι για το χρονικό διάστημα που αναφέρεται στην ΑΠ ΕΕΤΤ 447/01/2007, ο ΟΤΕ παραβίασε το άρθρο 2 του ν. 703/1977 και τις διατάξεις των άρθρων 3 παρ. 2 και 4 της Αδείας του (Απόφαση ΕΕΤΤ 229/26/14.6.2001, ΦΕΚ 1303/Β/9.10.2001), με τις εξής πράξεις-συμπεριφορές του:

- α) **συμπίεση περιθωρίου κέρδους** (price/margin squeeze), ήτοι χρεώνοντας στους ανταγωνιστές του για την υπηρεσία χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης μη δίκαια τέλη

και παρεμποδίζοντας σε σημαντικό βαθμό τον ανταγωνισμό στις αγορές λιανικής ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω τεχνολογίας xDSL και λιανικής ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο μέσω τεχνολογίας xDSL,

β) **διακριτική μεταχείριση της θυγατρικής της OTEnet**, που υλοποιήθηκε με τη παροχή στους πελάτες της εξειδικευμένου σε θέματα ADSL τηλεφωνικού κέντρου και

γ) **διακριτική μεταχείριση μεταξύ των πελατών χονδρικής και λιανικής πρόσβασης ADSL**, η οποία οδήγησε σε περιορισμό του ανταγωνισμού στην αγορά λιανικής πρόσβασης ADSL, καθώς ετίθεντο αντικειμενικώς αναιτιολόγητα εμπόδια στην δραστηριοποίηση των εναλλακτικών παρόχων στην εν λόγω αγορά.

Στο ίδιο πλαίσιο, και κατόπιν καταγγελίας των εταιρειών FORTHNET και Hellas on Line κατά του ΟΤΕ, με συναφές κατά τα ως άνω αντικείμενο, ήτοι τη διερεύνηση παραβίασης από τον ΟΤΕ των διατάξεων της τηλεπικοινωνιακής νομοθεσίας και της νομοθεσίας περί ελεύθερου ανταγωνισμού αναφορικά με τη προσφορά του πακέτου πρόσβασης στο Internet «Conn X», καθώς και τη γενικότερη ακολουθούμενη πολιτική στην αγορά παροχής χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης, και συγκεκριμένα για συμπίεση περιθωρίου κέρδους (price/margin squeeze), διακριτική μεταχείριση της θυγατρικής της OTEnet και διακριτική μεταχείριση μεταξύ των πελατών χονδρικής και λιανικής, εξεδόθη η ΑΠ ΕΕΤΤ 493/039/29.08.2008, με την οποία η ΕΕΤΤ έθεσε την υπόθεση στο Αρχείο λόγω ταυτότητας αντικειμένου της ανωτέρω καταγγελίας με αυτήν επί της οποίας εξεδόθη η ΑΠ ΕΕΤΤ 447/01/26.03.2007 (ως άνω).

Παράλληλα εκκρεμεί η έκδοση αποφάσεων αναφορικά με διεξαχθείσες ενώπιον της ΕΕΤΤ ακροάσεις του ΟΤΕ που έλαβαν χώρα το 2006, το 2007 και το 2008, κατόπιν καταγγελιών των εταιρειών FORTHNET και Hellas on Line³⁴ σχετικά με ενδεχόμενες παραβιάσεις της νομοθεσίας περί ηλεκτρονικών επικοινωνιών και της νομοθεσίας περί ελεύθερου ανταγωνισμού αναφορικά με τη γενικότερη ακολουθούμενη πολιτική του ΟΤΕ στην αγορά παροχής χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης, ιδίως δε την αντίστοιχη, κατά τις ως άνω καταγγελίες, προσφορά του πακέτου πρόσβασης στο Internet «Conn X».

³⁴ Η πρακτική συμπίεσης τιμών και περιθωρίου κέρδους, η ληστρική τιμολόγηση, η δεσμοποίηση υπηρεσιών, η άρνηση πρόσβασης και η διακριτική μεταχείριση συνιστούν τη βάση, δυνάμει των σχετικών ως άνω καταγγελιών, της καταγγελλόμενης από τους Παρόχους, πρακτικής του ΟΤΕ.

4.7 Συμπεράσματα

Η εξέταση των στοιχείων της αγοράς από την ΕΕΤΤ οδηγεί στο αρχικό συμπέρασμα ότι η σχετική αγορά για την παροχή χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης στην Ελληνική Επικράτεια, ελλείπει κανονιστικής ρύθμισης, εξακολουθεί να χαρακτηρίζεται από έλλειψη αποτελεσματικού ανταγωνισμού και ο ΟΤΕ θα πρέπει να οριστεί ως κατέχων ΣΙΑ σε αυτή.

Οι κρίσιμοι παράγοντες που οδήγησαν την ΕΕΤΤ στα συμπεράσματα αυτά είναι οι εξής:

1. Ο ΟΤΕ είναι ουσιαστικά ο μοναδικός προμηθευτής της σχετικής αγοράς χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης.
2. Η συγχώνευση δι' απορροφήσεως της εταιρείας ΟΤΕΝΕΤ από τον ΟΤΕ γεγονός που καθιστά τον ΟΤΕ ισχυρά καθετοποιημένο ειδικά στην κατάντη αγορά λιανικής ευρυζωνικής πρόσβασης στο διαδίκτυο.
3. Επιπλέον, ο ΟΤΕ δεν υπόκειται σε σημαντικούς ανταγωνιστικούς περιορισμούς από εναλλακτικά δίκτυα. Η δομή της αγοράς και η ανάπτυξη εναλλακτικών δικτύων και υποδομών είναι τέτοια που παρουσιάζονται υψηλοί φραγμοί εισόδου, με αποτέλεσμα τον περιορισμό πιθανών εναλλακτικών παρόχων που θα πρόσφεραν μια ανταγωνιστική επιλογή.
4. Η ΕΕΤΤ δεν θεωρεί ότι κάποιος φορέας που προμηθεύεται χονδρική ευρυζωνική πρόσβαση έχει αξιόπιστες εναλλακτικές αντί του ΟΤΕ. Επομένως, η ΕΕΤΤ δεν θεωρεί ότι κάποιος αγοραστής ή ομάδα αγοραστών έχει αντισταθμιστική αγοραστική ισχύ που θα αντιστάθμιζε την τεράστια ισχύ του ΟΤΕ στις σχετικές αγορές.
5. Τέλος, η δυναμική της αγοράς χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης, κυρίως σε σύγκριση με την κατάσταση σε άλλα κράτη, υποδεικνύει ότι στην αγορά δεν έχει αναπτυχθεί επαρκώς ο ανταγωνισμός.

4.8 Ερωτήσεις Διαβούλευσης Σχετικά Με την Ανάλυση Αγοράς

Παρακαλούμε να απαντήσετε αναλυτικά και τεκμηριωμένα στις κάτωθι ερωτήσεις:

1. Συμφωνείτε με τα αρχικά συμπεράσματα της ΕΕΤΤ σχετικά με την ανάλυση αγοράς; Υπάρχουν επιπλέον προβλήματα ανταγωνισμού, τα οποία θεωρείτε ότι θα πρέπει να εξετάσει η ΕΕΤΤ;

5 Κανονιστικές Υποχρεώσεις

Χονδρική Ευρυζωνική Πρόσβαση

5.1 Ανάγκη Ex ante Ρύθμισης

Οι Κατευθυντήριες Γραμμές³⁵ ορίζουν ότι ο σκοπός επιβολής *ex ante* υποχρεώσεων σε παρόχους που έχουν ορισθεί ως έχοντες ΣΙΑ, είναι να διασφαλισθεί ότι οι πάροχοι αυτοί δεν μπορούν να χρησιμοποιήσουν την ισχύ τους στην αγορά με σκοπό είτε να περιορίσουν ή να στρεβλώσουν τον ανταγωνισμό στη σχετική αγορά, είτε να επεκτείνουν την ισχύ τους αυτή σε γειτονικές αγορές. Η ΕΕΤΤ μπορεί να επιβάλει *ex ante* υποχρεώσεις μόνο σε αγορές όπου υπάρχουν μία ή περισσότερες επιχειρήσεις με ΣΙΑ, και όπου τα μέτρα που λαμβάνονται βάσει του Εθνικού και Κοινοτικού Δικαίου του ανταγωνισμού δεν κρίνονται ως επαρκή ή άμεσα προκειμένου να ξεπερασθεί πιθανή αποτυχία της αγοράς. Όταν οι αγορές είναι επαρκώς ανταγωνιστικές, η *ex post* εφαρμογή του δικαίου του ανταγωνισμού μπορεί να θεωρηθεί σε γενικές γραμμές επαρκής για την αποτροπή της δημιουργίας δεσπόζουσας θέσης και καταχρηστικής εκμετάλλευσης από ένα ή περισσότερα μέρη.

Αυτό είναι το πνεύμα της Νέας Σύστασης, η οποία αναφέρει³⁶: «Το γεγονός ότι η παρούσα σύσταση προσδιορίζει τις αγορές προϊόντων και υπηρεσιών για τις οποίες δικαιολογείται εκ των προτέρων κανονιστική ρύθμιση δεν σημαίνει ότι δικαιολογείται πάντοτε κανονιστική ρύθμιση, ούτε ότι στις εν λόγω αγορές θα επιβληθούν οι κανονιστικές υποχρεώσεις που προβλέπονται στις ειδικές οδηγίες. Συγκεκριμένα, δεν μπορεί να επιβληθεί, ή πρέπει να αποσυρθεί, ρύθμιση εάν υπάρχει αποτελεσματικός ανταγωνισμός στις αγορές αυτές χωρίς ρύθμιση, εάν δηλαδή κανένας φορέας δεν διαθέτει σημαντική ισχύ στην αγορά κατά την έννοια του άρθρου 14 της οδηγίας 2002/21/ΕΚ. Οι κανονιστικές υποχρεώσεις πρέπει να είναι ενδεδειγμένες και να βασίζονται στο χαρακτήρα του εντοπιζόμενου προβλήματος, να είναι αναλογικές και αιτιολογημένες σύμφωνα με τους στόχους της οδηγίας 2002/21/ΕΚ, και, συγκεκριμένα, να μεγιστοποιούν τα οφέλη για τους καταναλωτές, να διασφαλίζουν ότι δεν θα υπάρχει στρέβλωση ή περιορισμός του ανταγωνισμού, να ενθαρρύνουν αποδοτικές επενδύσεις στις υποδομές, να προάγουν την καινοτομία και να ενθαρρύνουν την αποτελεσματική χρήση και διαχείριση των ραδιοσυχνοτήτων και των πόρων αριθμοδότησης.»

³⁵ Κατευθυντήριες Γραμμές, Παράγραφος 16.
³⁶ Σημείο 18 του Προοιμίου

Όπου, για ιστορικούς, ή άλλους λόγους, μια αγορά δεν είναι επαρκώς ανταγωνιστική, και/ ή υπάρχουν υψηλοί μη παροδικοί φραγμοί εισόδου, το δίκαιο του ανταγωνισμού δεν θεωρείται επαρκές για να προωθήσει την ανάπτυξη ανταγωνισμού. Οι *ex ante* υποχρεώσεις που επιβάλλονται από ΕΡΑ σε επιχειρήσεις με ΣΙΑ αποσκοπούν στην εκπλήρωση των συγκεκριμένων στόχων που τίθενται στις σχετικές οδηγίες, ενώ οι ρυθμίσεις που επιβάλλονται βάσει του δικαίου του ανταγωνισμού αποσκοπούν στην επιβολή κυρώσεων για συμφωνίες ή καταχρηστικές συμπεριφορές που περιορίζουν ή στρεβλώνουν τον ανταγωνισμό στη σχετική αγορά.

Οι *Κατευθυντήριες Γραμμές για τη ΣΙΑ* καθιστούν σαφές ότι μόνο ο ορισμός μιας επιχείρησης ως κατέχουσα ΣΙΑ σε μια συγκεκριμένη αγορά, χωρίς την επιβολή των κατάλληλων κανονιστικών υποχρεώσεων δεν συνάδει με τις διατάξεις του νέου κανονιστικού πλαισίου και ιδίως με το Άρθρο 16 (4) της *Οδηγίας Πλαίσιο*³⁷, το οποίο μεταφέρει στην εθνική μας νομοθεσία το άρθρο 37 παρ. 1 περίπτωση γ του Νόμου. Το Άρθρο 8 (2) της *Οδηγίας για την Πρόσβαση* ορίζει ότι οι ΕΡΑ θα πρέπει να επιβάλουν τουλάχιστον μία (1) κανονιστική υποχρέωση στην επιχείρηση που έχει οριστεί ως κατέχουσα ΣΙΑ.

Οι *ex ante* ρυθμίσεις απαιτούνται στις υπό εξέταση συνθήκες προκειμένου να προωθήσουν και να διευκολύνουν την ανάπτυξη ανταγωνισμού, καθώς οι *ex post* ρυθμίσεις του δικαίου του ανταγωνισμού δεν είναι αποτελεσματικές προκειμένου να εδραιωθεί ένα επαρκές επίπεδο ανταγωνισμού, δεδομένου ότι οι αποτυχίες της αγοράς που σχετίζονται με την ύπαρξη δεσπόζουσας θέσης θα παραμείνουν.

Για τους λόγους που εξηγούνται στην Ενότητα 4 ανωτέρω, η ΕΕΤΤ διαπίστωσε ότι ο ΟΤΕ έχει ΣΙΑ στην αγορά χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης. Στην Ελλάδα, η χονδρική ευρυζωνική πρόσβαση παρέχεται από το τμήμα δικτύου του ΟΤΕ στο λιανικό τμήμα του ΟΤΕ και σε εναλλακτικούς παρόχους προκειμένου να τους επιτρέψει να δημιουργήσουν τις λιανικές προσφορές τους. Για έναν ανταγωνιστή του ΟΤΕ πάροχο, η χονδρική ευρυζωνική πρόσβαση παρέχει έμμεση πρόσβαση σε έναν πελάτη που είναι συνδεδεμένος με το δίκτυο του ΟΤΕ. Λαμβάνοντας υπ' όψιν τους σημαντικούς και μη παροδικούς φραγμούς εισόδου στην αγορά, είναι ζωτικής σημασίας να παρέχεται στους ανταγωνιστές παρόχους είτε άμεση είτε έμμεση πρόσβαση στο δίκτυο του ΟΤΕ. Περαιτέρω, η δομή της σχετικής αγοράς, πίσω

³⁷ Κατευθυντήριες Γραμμές, Παράγραφος 114.

από τους εν λόγω φραγμούς εισόδου, δεν τείνει, στο σχετικό χρονικό ορίζοντα της παρούσας ανάλυσης, προς τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό [βλ. Αιτιολογική Έκθεση, σελ. 31 τελευταία παράγραφος]. Τέλος, όπως αναφέρεται στην Αιτιολογική Έκθεση της Νέας Σύστασης της Επιτροπής (σελ 34) «Επιπρόσθετα, όπου δεν υφίσταται αποτελεσματικός ανταγωνισμός, το δίκαιο του ανταγωνισμού είναι ανεπαρκές προκειμένου να αντιμετωπίσει την αποτυχία της αγοράς, εφόσον, σύμφωνα με το δίκαιο του ανταγωνισμού, η παροχή χονδρικών ευρυζωνικών υπηρεσιών δεν θα μπορούσε κατ' αρχήν να καταστεί υποχρεωτική, δεδομένου ότι οι απαιτήσεις συμμόρφωσης της παρέμβασης στην εν λόγω αγορά είναι εκτενείς (συμπεριλαμβάνοντας την ανάγκη ελέγχου του κόστους και των προϋποθέσεων, συμπεριλαμβανομένων των τεχνικών παραμέτρων).³⁸ [...]»

Οι αδεσμοποίητοι τοπικοί βρόχοι (συμπεριλαμβανομένης της μεριζόμενης πρόσβασης) παρέχουν στους ανταγωνιστές παρόχους ένα εναλλακτικό τρόπο εξυπηρέτησης του πελάτη. Ωστόσο, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι οι αδεσμοποίητοι τοπικοί βρόχοι και οι υπηρεσίες χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης είναι συμπληρωματικές και ότι αμφότερες χρειάζονται *ex ante* ρύθμιση προκειμένου να ενθαρρύνουν τον ανταγωνισμό προς όφελος των τελικών χρηστών. Άλλωστε, και σύμφωνα με την Αιτιολογική Έκθεση της νέας Σύστασης για τις Σχετικές Αγορές «...είναι σημαντικό να διατηρηθεί συνοχή και συνέπεια ανάμεσα στη ρύθμιση της αγοράς της χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης και σε αυτήν της αγοράς της αδεσμοποίητης πρόσβασης στον τοπικό βρόχο»³⁹. Η διαθεσιμότητα προϊόντος χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης διευκολύνει την είσοδο στην αγορά των ανταγωνιστών παρόχων διότι μειώνει σημαντικά τους υψηλούς φραγμούς εισόδου στην αγορά τοπικής πρόσβασης και επιτρέπει στους ανταγωνιστές παρόχους να μοιράζονται τις οικονομίες κλίμακος και σκοπού που απολαμβάνει ο ΟΤΕ. Με την πάροδο του χρόνου, καθώς οι ανταγωνιστές πάροχοι θα δημιουργούν μερίδιο αγοράς και μια κρίσιμη μάζα, θα πρέπει να ενθαρρύνονται να ανέβουν τη λεγόμενη «κλίμακα επένδυσης» (“ladder of investment”) και να κινηθούν προς την κατεύθυνση της επένδυσης σε υποδομή, προκειμένου να ανανεώσουν και να διαφοροποιήσουν τις λιανικές προσφορές τους από αυτές του ΟΤΕ.⁴⁰

38 «Competition law is not sufficient to redress the market failure as under competition law, the provision of wholesale broadband access services could not in principle be mandated, and compliance requirements would in any case be high (including detailed monitoring of cost and technical conditions).»

39 Staff Working Document “Explanatory Note” SEC (2007) 1483 final, σελίδα 34

40 Βλέπε, “Broadband market competition report”, ERG (05)23, 25 May 2005.

Όταν εξετάζεται η επιβολή *ex ante* ρύθμισης, η EETT έχει την υποχρέωση να ενθαρρύνει την αποδοτική επένδυση σε υποδομή και να προωθεί την καινοτομία και να λαμβάνει υπόψη τους κινδύνους που σχετίζονται με την επένδυση αυτή. Η EETT λαμβάνει επαρκώς υπόψη την επένδυση που πρέπει να κάνει ο ΟΤΕ για να προσφέρει ευρυζωνικά προϊόντα και αντιλαμβάνεται ότι ο ΟΤΕ πραγματοποιεί την επένδυση αυτή χωρίς να είναι βέβαιος σχετικά με την απόδοση που θα επιτύχει. Η *ex ante* ρύθμιση δεν θα πρέπει να αποθαρρύνει την επένδυση και, επομένως, η επιβολή κανονιστικών υποχρεώσεων στην αγορά μπορεί να διαφέρει όπου απαιτείται από την επιβολή ρυθμίσεων σε άλλες αγορές όπου οι κίνδυνοι των επενδύσεων είναι μικρότεροι.⁴¹ Ενώ το δίκτυο χαλκού του ΟΤΕ αποτελεί σε μεγάλο βαθμό ιστορική υποδομή που αναπτύχθηκε υπό την προστασία μονοπωλίου, η επένδυση σε υποδομή DSL γίνεται σε απελευθερωμένο περιβάλλον ανταγωνιστικά με άλλους παρόχους. Παρόλο που ο ανταγωνισμός αυτός μέχρι τώρα φαίνεται να εξακολουθεί να είναι αδύναμος, ο κίνδυνος της επένδυσης του ΟΤΕ είναι σχετικά υψηλότερος από τον κίνδυνο που είχε όταν επένδυε στην ανάπτυξη του δικτύου πρόσβασης τηλεφωνίας.

Ενώ αναγνωρίζεται η επένδυση την οποία καλείται να πραγματοποιήσει ο ΟΤΕ, η *ex ante* ρύθμιση πρέπει να διασφαλίσει ότι δεν επιτρέπεται στον ΟΤΕ να επεκτείνει την αδιαμφισβήτητη ισχύ του στην αγορά σε επίπεδο δικτύου σε λιανικές αγορές, αποτρέποντας με τον τρόπο αυτό την ανάπτυξη βιώσιμου ανταγωνισμού στις αγορές αυτές. Μακροπρόθεσμα, τα μέγιστα οφέλη για τους τελικούς χρήστες, σε σχέση με την καινοτομία, την ποιότητα της υπηρεσίας και την τιμολόγηση, μπορούν να προκύψουν μόνο μέσω αποτελεσματικού ανταγωνισμού. Επιπλέον, όπως κατέστη απολύτως σαφές στην πρόσφατη Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών «Προετοιμασία του ψηφιακού μέλλοντος της Ευρώπης – Ενδιάμεση αξιολόγηση της στρατηγικής i2010»⁴², «...η Επιτροπή πρόκειται το 2008, με σύστασή της να αποσαφηνίσει τις κανονιστικές διατάξεις για

⁴¹ Παρόλο που οι βέλτιστες πρακτικές άλλων Κρατών Μελών της ΕΕ υποδεικνύουν ότι η επένδυση σε ευρυζωνικές υποδομές δεν είναι πλέον υποθετική, και συνήθως θεωρείται το όχημα για ταχεία ανάπτυξη του τομέα. Είναι επίσης σαφές από τα συμπεράσματα της έκθεσης του "ebusiness forum" του Μαρτίου του 2003 σχετικά με τη "Χρήση νέων Τεχνολογιών Πληροφορικής & Επικοινωνιών (ITC) από μικρομεσαίες Επιχειρήσεις", ότι υπάρχει μεγάλο περιθώριο ανάπτυξης των ευρυζωνικών υπηρεσιών στην Ελλάδα. Μια Έρευνα Καταναλωτών που διεξήχθη από την EETT επίσης παρέχει στοιχεία της δυνατότητας περαιτέρω ανάπτυξης της αγοράς στον τομέα των οικιακών πελατών. 39% συμφώνησαν με τη δήλωση ότι «Μία σύνδεση dial up δεν υποκαθιστά μια ευρυζωνική σύνδεση», ενώ 8% διαφώνησαν και οι υπόλοιποι δεν εξέφρασαν άποψη. 57.9 % συμφώνησαν με τη δήλωση «Εάν τα επίπεδα τιμών για dial up & ευρυζωνικές συνδέσεις ήταν παρόμοια, θα με ενθάρρυνε να αντικαταστήσω τη dial up σύνδεσή μου με ευρυζωνική», ενώ 5% διαφώνησαν και οι υπόλοιποι δεν εξέφρασαν άποψη. MetronAnalysis, "Έρευνα Καταναλωτών για τις Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες", Ιούλιος 2005.

⁴² COM (2008), 199 τελικό, SEC (2008), 470.

πρόσβαση επόμενης γενιάς. Πέραν της υποδομής σταθερών γραμμών, οι ασύρματες αναδεικνύονται διαρκώς περισσότερο ως εναλλακτική υποδομή, ιδιαίτερα στην ύπαιθρο, αλλά όχι μόνο σε αυτήν. Στην ανακοίνωση για το «ψηφιακό μέρισμα» ζητήθηκε η διάθεση ορισμένων από τις συχνότητες ώστε να υπάρξει ισορροπημένο μείγμα με ρ/τα εκπομπές υψηλής ευκρίνειας, κινητή τηλεόραση και ασύρματες ευρυζωνικές συνδέσεις». Ενόψει των ανωτέρω, η *ex ante* ρύθμιση της αγοράς χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης καθίσταται αναγκαία προκειμένου να διασφαλισθεί ότι ο ΟΤΕ δεν δύναται να καταχραστεί την ισχύ του σε επίπεδο χονδρικής είτε για να περιορίσει και να στρεβλώσει τον ανταγωνισμό στην αγορά αυτή είτε για να επεκτείνει την ισχύ του αυτή σε συνδεδεμένες (κυρίως λιανικές) αγορές.

5.2 Προβλήματα Ανταγωνισμού

Τα ζητήματα που αναφέρονται κατωτέρω περιγράφουν τα πιθανά προβλήματα ανταγωνισμού τα οποία εν όλω ή εν μέρει έχουν εμφανισθεί ή ενδέχεται να εμφανισθούν στη σχετική αγορά, απουσία *ex ante* ρύθμισης και εφόσον προκύπτει ότι η αγορά δεν είναι επαρκώς ανταγωνιστική. Ορισμένα από τα εν λόγω προβλήματα ανταγωνισμού έχουν ήδη προκύψει σε αγορές ευρυζωνικής πρόσβασης στο παρελθόν, όπως ήδη έχει περιγραφεί ανωτέρω (βλ ενότητα 4.6)

Τα προβλήματα αυτά δεν είναι απλώς θεωρητικά στην Ελλάδα, όπου ο ΟΤΕ, παρά τον χαρακτηρισμό του ως «κοινοποιημένου φορέα εκμετάλλευσης» με ό,τι αυτό συνεπάγεται σε επίπεδο υποχρεώσεων, με βάση το εν ισχύ νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο νομοθεσίας περί ηλεκτρονικών επικοινωνιών και νομοθεσίας περί ελεύθερου ανταγωνισμού, έχει κριθεί⁴³ ότι με τη συμπεριφορά του προέβη σε πρακτικές που βλάπτουν τον ανταγωνισμό ενώ επίσης έχει υποβληθεί, κατόπιν καταγγελιών, όπως αναλύσαμε ανωτέρω στην Ενότητα 4.6, σε σειρά ακροάσεων ενώπιον της ΕΕΤΤ για πρακτικές του που βλάπτουν τον ανταγωνισμό σε σχέση με τη γενικότερη ακολουθούμενη από αυτόν (ΟΤΕ) πολιτική στην αγορά παροχής χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης, ιδίως δε την αντίστοιχη, κατά τις σχετικές καταγγελίες (βλ. Ενότητα 4.6), προσφορά του πακέτου πρόσβασης στο Internet «Conn X».

Σε μεγάλο βαθμό, τα προβλήματα ανταγωνισμού που εξετάζονται είναι όμοια με αυτά που εντοπίστηκαν στην εξέταση της ΕΕΤΤ σχετικά με την αγορά αδεσμοποίητης πρόσβασης στον τοπικό βρόχο. Σημειώνεται ότι η χονδρική ευρυζωνική πρόσβαση απαιτεί ένα

⁴³ ΑΠ ΕΕΤΤ 447/01/26.07.2007

χαμηλότερο επίπεδο επένδυσης από αυτό που καλύπτεται από τους αδεσμοποίητους τοπικούς βρόχους στην καλούμενη «κλίμακα επένδυσης» (ladder of Investment).⁴⁴

Η απαρίθμηση των προβλημάτων αυτών δεν είναι αποκλειστική, αλλά ενδεικτική των προβλημάτων ανταγωνισμού που εντόπισε η ΕΕΤΤ κατά την ανάλυση της αγοράς και εμπίπτουν, κατά κύριο λόγο, στη γενικότερη κατηγορία της «κάθετης επέκτασης» της ισχύος στην αγορά⁴⁵.

Άρνηση συναλλαγής και άρνηση πρόσβασης

Χωρίς την υποχρεωτική παροχή πρόσβασης, οι ανταγωνιστές πάροχοι του ΟΤΕ δεν θα είναι σε θέση να εισέλθουν στην αγορά. Η διαπραγματευτική ισχύς τους για την απόκτηση της πρόσβασης αυτής υπό εύλογους εμπορικούς όρους είναι πολύ περιορισμένη. Η μόνη επιλογή τους θα είναι η είσοδος στην αγορά βάσει μη οικονομικά βιώσιμης επένδυσης. Συνεπώς, η μη παροχή από τον ΟΤΕ χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης σε άλλα επίπεδα εκτός αυτού που παρέχεται τον Νοέμβριο του 2005 (όπως περιγράφεται στο Σχήμα 1 ανωτέρω), ανεξαρτήτως της ύπαρξης σχετικών αιτημάτων από τους παρόχους, καταδεικνύει το είδος των προβλημάτων ανταγωνισμού που μπορεί να χαρακτηρίζουν αγορές απουσία *ex ante* ρύθμισης. Επιπλέον, είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι το είδος πρόσβασης που επιβάλλεται για την αποτελεσματική είσοδο και δραστηριοποίηση στην αγορά δεν αναφέρεται απλώς σε πρόσβαση στο δίκτυο τοπικής πρόσβασης, αλλά μπορεί να απαιτεί, εφόσον είναι αναγκαία, την παροχή πρόσβασης σε συναφείς εγκαταστάσεις (ευκολίες).

Επέκταση ισχύος με άλλα μέσα πέραν της τιμολόγησης

Στις περιπτώσεις όπου η τιμολογιακή διάκριση δεν δύναται να επιτευχθεί λόγω επιβολής ρύθμισης των τιμών πρόσβασης, οι οργανισμοί με ΣΙΑ προβαίνουν σε συγκεκριμένες πρακτικές διακριτικής μεταχείρισης πέραν της τιμολόγησης. Συγκεκριμένα παρέχονται υπηρεσίες υπό ευνοϊκότερους όρους στο λιανικό κλάδο του οργανισμού με ΣΙΑ, με αποτέλεσμα οι αντίστοιχες παρεχόμενες υπηρεσίες στους νεοεισερχόμενους παρόχους να υπολείπονται σε ποιότητα. Παράλληλα ο οργανισμός με ΣΙΑ βρίσκεται σε πλεονεκτικότερη

⁴⁴ Βλέπε "Broadband market competition report", ERG (05)23, 25 Μάιος 2005.

⁴⁵ Βλ. επίσης το από 26 Ιουνίου 2008 Δελτίο Τύπου του ΟΤΕ και τα υπ' αριθ. πρωτ. ΕΕΤΤ 35437/26.06.2008, 35556/27.06.2008, 35946/ 30.06.2008 και 36574/ 2.07.2007 έγγραφα του ΟΤΕ, με τα οποία κοινοποιήθηκε στην ΕΕΤΤ η συγχώνευση δι' απορροφήσεως της εταιρείας ΟΤΕΝΕΤ από τον ΟΤΕ.

θέση λόγω της ιστορικής του παρουσίας στη σχετική αγορά. Συνέπεια των ανωτέρω είναι η αύξηση του κόστους των αντίστοιχων παρεχόμενων υπηρεσιών από τους νεοεισερχόμενους, γεγονός που οδηγεί σε μείωση των πωλήσεων.

Ελλείπει *ex ante* ρύθμισης, δύναται να ανακύψει μια σειρά προβλημάτων ανταγωνισμού (διά άλλων μέσων πέραν της τιμολόγησης των προσφερόμενων υπηρεσιών πρόσβασης), τα οποία έχουν ως εξής:

- Μη παροχή, σε πελάτες χονδρικής, πληροφοριών που παρέχονται στο λιανικό τμήμα ή σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις του κοινοποιημένου φορέα εκμετάλλευσης,
- Μη παροχή, σε πελάτες χονδρικής, της ίδιας ποιότητας υπηρεσίας που παρέχεται στο λιανικό κλάδο του κοινοποιημένου φορέα εκμετάλλευσης ή σε συνδεδεμένη επιχείρηση,
- Τακτικές καθυστέρησης, όπως χρονοβόρες διαπραγματεύσεις συμβάσεων ή παροχή βασικών υπηρεσιών και πληροφοριών μόνο μετά από διαπραγματεύσεις ή αποφάσεις της EETT,
- Μη εύλογες απαιτήσεις που σχετίζονται, παραδείγματος χάριν, με τους όρους των συμβάσεων, υπέρμετρες απαιτήσεις για εγγυήσεις, πιστοληπτικοί έλεγχοι και συμβάσεις εμπιστευτικότητας, περιορισμός προσφερόμενων υπηρεσιών ή επιτρεπόμενων σημείων πρόσβασης και μη εύλογες υποχρεώσεις σύζευξης,
- Σχεδιασμός σημείων πρόσβασης και προϊόντων ανάλογα με την τοπολογία δικτύου του κοινοποιημένου φορέα εκμετάλλευσης και τους περιορισμούς των προμηθευτών του, που απαιτούν από τους ανταγωνιστές τη χρήση των ίδιων προτύπων, πρωτοκόλλων ή σχεδίων,
- Διακριτική χρήση πληροφοριών που συγκεντρώνονται όταν παρέχεται σε ένα νεοεισερχόμενο χονδρική πρόσβαση προκειμένου να στοχεύσει στους λιανικούς του πελάτες (παραδείγματος χάριν για το σκοπό της επαναπροσέλκυσης ή προκειμένου να προωθηθεί ένα ανταγωνιστικό προϊόν).

Τα ζητήματα προβλημάτων ανταγωνισμού (δια άλλων μέσων πέραν της τιμολόγησης των προσφερόμενων υπηρεσιών πρόσβασης) έχουν απασχολήσει κατά κύριο λόγο την EETT, όπως προκύπτει από τα αναφερόμενα στην Ενότητα 4.6.

Επέκταση Ισχύος Μέσω Τιμολόγησης των προσφερόμενων υπηρεσιών

Προβλήματα τιμολόγησης δύναται να προκύψουν συνεπεία της υποχρέωσης παροχής πρόσβασης στην αγορά. Τα εν λόγω προβλήματα οδηγούν σε αύξηση του κόστους των ανταγωνιστών, και αναποτελεσματικότητα και επιφέρουν αρνητικές συνέπειες στην κοινωνική ευημερία. Τα προβλήματα δύναται να περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, τα εξής:

- **Υπερβολικές τιμές/ σταυροειδής επιδότηση:** Όταν επιβάλλεται υποχρέωση παροχής πρόσβασης, ο πάροχος με ΣΙΑ μπορεί να επιδιώξει να ορίσει υπερβολικά υψηλές τιμές στην αγορά χονδρικής. Αυτό μπορεί να πραγματοποιηθεί με πολλούς τρόπους. Ελλείπει ex ante υποχρέωσης ελέγχου τιμών, η ως άνω συμπεριφορά μπορεί να εκδηλωθεί απλώς αυξάνοντας τις τιμές σε επίπεδο ανώτερο του κοστοστρεφούς. Ακόμη και με μηχανισμούς ελέγχου τιμών, όπως η κοστοστρέφεια, στρέβλωση στον ανταγωνισμό μπορεί να επιτευχθεί με εσφαλμένο επιμερισμό του κόστους στο προϊόν χονδρικής ή όταν η υποχρέωση κοστοστρέφειας καλύπτει την ανάκτηση αυξημένου κόστους που προέκυψε λόγω αναποτελεσματικότητας. Το ως άνω πρόβλημα θα απαιτούσε περαιτέρω την επιβολή υποχρεώσεων κοστολόγησης και λογιστικού διαχωρισμού.
- **Τιμολογιακές διακρίσεις:** Ένας καθετοποιημένος πάροχος με ΣΙΑ στην αγορά χονδρικής θα μπορούσε να προβαίνει σε τιμολογιακές διακρίσεις, αυξάνοντας με τον τρόπο αυτό το κόστος χονδρικής των πελατών χονδρικής ή επιβάλλοντας σε αυτούς κόστη που δεν επιβαρύνουν το δικό του τμήμα λιανικής ή τις συνδεδεμένες επιχειρήσεις με αυτόν, θέτοντας τους εξωτερικούς πελάτες σε ανταγωνιστικά μειονεκτική θέση.
- **Αηστρική (επιθετική) τιμολόγηση:** οι πάροχοι με ΣΙΑ μπορούν να προσφέρουν υπερβολικά χαμηλές τιμές στους τελικούς χρήστες με σκοπό να αποκλείσουν την είσοδο των ανταγωνιστών τους στην αγορά λιανικής. Μπορεί να υπάρχει κίνητρο επέκτασης ισχύος στις λιανικές αγορές κατώτερων σταδίων στην προσπάθεια εξάλειψης ή περιορισμού ανταγωνιστικών πιέσεων μακροπρόθεσμα.
- **Συμπίεση περιθωρίου:** Μια καθετοποιημένη εταιρία με ΣΙΑ στην αγορά χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης μπορεί να επεκτείνει την ισχύ την οποία

κατέχει σε λιανικές αγορές αφήνοντας χαμηλό περιθώριο μεταξύ των τιμών για παροχή λιανικών υπηρεσιών και των αντίστοιχων τιμών για παροχή ευρυζωνικής πρόσβασης χονδρικής, ώστε οι άλλες εταιρίες μέσω της χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης να μην έχουν τη δυνατότητα λόγω συμπίεσης περιθωρίου, να την ανταγωνιστούν αποτελεσματικά στη λιανική αγορά υπηρεσιών. Η συμπίεση περιθωρίου έχει αποτελέσει μια από τις πιο συνήθεις μορφές πρακτικών που βλάπτουν τον ανταγωνισμό σε διάφορα Κράτη Μέλη της ΕΕ.

5.3 Δυνατές Κανονιστικές Υποχρεώσεις Βάσει της Οδηγίας για την Πρόσβαση

Η ΕΕΤΤ υποχρεούται σύμφωνα με το άρθρο 37 παράγραφος 1 του *Νόμου* και το Άρθρο 8 (2) της *Οδηγίας Πλαίσιο*, να επιβάλει κάποια υποχρέωση ή υποχρεώσεις σε επιχειρήσεις με ΣΙΑ. Η ΕΕΤΤ έχει επίσης την υποχρέωση να διασφαλίσει επαρκή πρόσβαση, διασύνδεση και διαλειτουργικότητα υπηρεσιών με την επιφύλαξη οποιωνδήποτε άλλων υποχρεώσεων που μπορούν να επιβληθούν σε επιχειρήσεις που ορίζονται ως πάροχοι με ΣΙΑ σύμφωνα με τα Άρθρα 9-13 της *Οδηγίας για την Πρόσβαση και τα άρθρα 41 έως 45 του Νόμου*. Οι υποχρεώσεις αυτές είναι οι εξής:

Υποχρέωση πρόσβασης και χρήσης ειδικών υποδομών δικτύου

Το Άρθρο 44 του Νόμου, ερμηνευόμενο σύμφωνα με το άρθρο 12 της *Οδηγίας για την Πρόσβαση* την οποία μεταφέρει στην εθνική μας νομοθεσία, ορίζει τις βασικές προϋποθέσεις σχετικά με την επιβολή από τη ρυθμιστική αρχή της υποχρέωσης για πρόσβαση και χρήση ειδικών στοιχείων (ευκολιών) του δικτύου και συναφών υποδομών (ευκολιών) και περιλαμβάνει τα εξής ζητήματα:

- α. Την αρμοδιότητα της ΕΕΤΤ να επιβάλει σε έναν πάροχο την υποχρέωση να ικανοποιεί εύλογα αιτήματα πρόσβασης και χρήσης ειδικών στοιχείων (ευκολιών) του δικτύου και συναφών υποδομών (ευκολιών), η οποία περιλαμβάνει (άρθρο 44 παρ. 3 του Νόμου):
 - α) την παροχή σε τρίτους πρόσβασης σε καθορισμένα στοιχεία και/ή ευκολίες του δικτύου, συμπεριλαμβανομένης της αδεσμοποίητης πρόσβασης στον τοπικό βρόχο,
 - β) την καλόπιστη διαπραγμάτευση με επιχειρήσεις που ζητούν πρόσβαση,

- γ) τη μη ανάκληση ήδη χορηγηθείσας πρόσβασης σε ευκολίες,
 - δ) την παροχή συγκεκριμένων υπηρεσιών χονδρικής για μεταπώληση από τρίτους,
 - ε) τη χορήγηση ανοικτής πρόσβασης σε τεχνικές διεπαφές, πρωτόκολλα ή άλλες βασικές τεχνολογίες που είναι απαραίτητες για τη διαλειτουργικότητα των υπηρεσιών ή των υπηρεσιών εικονικού δικτύου,
 - στ) την παροχή συνεγκατάστασης ή άλλων μορφών από κοινού χρήσης ευκολιών, συμπεριλαμβανομένων αγωγών, κτιρίων ή ιστών,
 - ζ) την παροχή συγκεκριμένων υπηρεσιών που είναι αναγκαίες για τη διασφάλιση της διαλειτουργικότητας διατεματικών υπηρεσιών που παρέχονται σε χρήστες, συμπεριλαμβανομένων των ευκολιών για υπηρεσίες ευφυών δικτύων ή περιαγωγής σε κινητά δίκτυα,
 - η) την παροχή πρόσβασης σε συστήματα επιχειρησιακής υποστήριξης ή παρόμοια συστήματα λογισμικού, απαραίτητα για την εξασφάλιση ισότιμου ανταγωνισμού στην παροχή των υπηρεσιών,
 - θ) τη διασύνδεση δικτύων ή συναφών εγκαταστάσεων.
- β. Την αρμοδιότητα της EETT να συνοδεύει την επιβληθείσα υποχρέωση ικανοποίησης εύλογων αιτημάτων πρόσβασης με όρους ισότιμου, εύλογου και έγκαιρου χαρακτήρα.
- γ. Την υποχρέωση της EETT, προκειμένου να διασφαλίζεται η αναλογικότητα, να εξετάζει την υποχρέωση ικανοποίησης εύλογων αιτημάτων πρόσβασης με βάση μια σειρά από παράγοντες, οι οποίοι περιλαμβάνουν ιδίως:
- α) την τεχνική και οικονομική βιωσιμότητα της χρήσης ή της εγκατάστασης ανταγωνιστικών ευκολιών, ανάλογα με τον ρυθμό ανάπτυξης της αγοράς, λαμβάνοντας υπόψη τη φύση και τον τύπο της διασύνδεσης και της πρόσβασης τις οποίες αφορά
 - β) τη σκοπιμότητα παροχής της προτεινόμενης πρόσβασης σε συνάρτηση με τις διαθέσιμες δυνατότητες·
 - γ) την αρχική επένδυση του κατόχου της ευκολίας, έχοντας υπόψη τους συναφείς επενδυτικούς κινδύνους·
 - δ) την ανάγκη μακροπρόθεσμης διασφάλισης του ανταγωνισμού·

- ε) κατά περίπτωση, τα συναφή δικαιώματα πνευματικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας·
- στ) την παροχή πανευρωπαϊκών υπηρεσιών.

Υποχρέωση διαφάνειας

Το Άρθρο 43 παρ. 1^α) του Νόμου, ερμηνευόμενο σύμφωνα με το άρθρο 9 της *Οδηγίας για την Πρόσβαση* την οποία μεταφέρει στην εθνική μας νομοθεσία,, ορίζει τις απαιτήσεις σχετικά με την υποχρέωση διαφάνειας και καλύπτει τα εξής ζητήματα:

- α. Τη δημοσίευση πληροφοριών σχετικά με τη διασύνδεση και/ ή την πρόσβαση, όπως πληροφορίες λογιστικής φύσεως, τεχνικές προδιαγραφές, χαρακτηριστικά δικτύου, όρους και προϋποθέσεις παροχής και χρήσης, καθώς και τιμές.
- β. Τη δημοσίευση επαρκώς αναλυτικής Προσφοράς Αναφοράς.
- γ. Την αρμοδιότητα της ΕΕΤΤ να καθορίζει αναλυτικά τις πληροφορίες που πρέπει να διατίθενται στην Προσφορά Αναφοράς, με αναφορά στις απαιτούμενες λεπτομέρειες και τον τρόπο δημοσίευσής τους.
- δ. Την υποχρέωση υποβολής στην ΕΕΤΤ της Προσφοράς Αναφοράς και την αρμοδιότητα της ΕΕΤΤ να ελέγχει τη συμμόρφωσή της με τους όρους του Νόμου και να την για την εκπλήρωση υποχρεώσεων που επιβάλλονται από αυτόν, επιβάλλοντας στον πάροχο που έχει οριστεί ως κατέχων ΣΙΑ στη σχετική αγορά να δημοσιεύει την Προσφορά Αναφοράς με τις αλλαγές αυτές.

Υποχρέωση αμεροληψίας

Το Άρθρο 43 παρ. 1 β) του Νόμου, ερμηνευόμενο σύμφωνα με το 10 της *Οδηγίας για την Πρόσβαση*, την οποία μεταφέρει στην εθνική μας νομοθεσία, ορίζει τις απαιτήσεις σχετικά με την υποχρέωση αμεροληψίας και καλύπτει τα εξής ζητήματα:

- α. Την αρμοδιότητα της ΕΕΤΤ να επιβάλλει υποχρέωση αμεροληψίας σχετικά με τη διασύνδεση και/ ή την πρόσβαση.
- β. Η εν λόγω υποχρέωση εξασφαλίζει ότι ο φορέας εκμετάλλευσης παρέχει αφενός μεν πρόσβαση ή/και διασύνδεση εφαρμόζοντας ισοδύναμους όρους, σε ισοδύναμες περιστάσεις, σε άλλες επιχειρήσεις που παρέχουν ισοδύναμες υπηρεσίες, και αφετέρου ότι ο εν λόγω πάροχος παρέχει

υπηρεσίες και πληροφορίες σε τρίτους υπό τους ίδιους όρους και της ίδιας ποιότητας με τις αυτό-παρεχόμενες ή τις υπηρεσίες που προσφέρει στις θυγατρικές του ή στους εταίρους του.

Υποχρέωση λογιστικού διαχωρισμού

Το Άρθρο 43 παρ. 1 γ) του Νόμου, ερμηνευόμενο σύμφωνα με το άρθρο 11 της *Οδηγίας για την Πρόσβαση*, την οποία μεταφέρει στην εθνική μας νομοθεσία, ορίζει τις απαιτήσεις σχετικά με την υποχρέωση λογιστικού διαχωρισμού και καλύπτει τα εξής ζητήματα:

- α. Την αρμοδιότητα της EETT να επιβάλλει υποχρεώσεις λογιστικού διαχωρισμού όσον αφορά καθορισμένες δραστηριότητες που αφορούν τη την πρόσβαση ή/ και τη διασύνδεση.
- β. Την αρμοδιότητα της EETT να απαιτεί από μια καθετοποιημένη επιχείρηση να καθιστά διαφανείς τις τιμές χονδρικής πώλησης και τις εσωτερικές τιμολογήσεις προκειμένου να διασφαλίζεται η συμμόρφωση με όποια υποχρέωση επιβάλλεται σύμφωνα με το άρθρο 10 της *Οδηγίας για την Πρόσβαση* και να αποτρέπεται ενδεχόμενη άδικη σταυροειδής επιδότηση.

Υποχρεώσεις ελέγχου τιμών και κοστολόγησης

Το Άρθρο 45 του Νόμου, ερμηνευόμενο σύμφωνα με το άρθρο 13 της *Οδηγίας για την Πρόσβαση* την οποία μεταφέρει στην εθνική μας νομοθεσία, ορίζει τις απαιτήσεις σχετικά με την υποχρέωση ελέγχου τιμών και κοστολόγησης και καλύπτει τα εξής ζητήματα:

- α. Την αρμοδιότητα της EETT να επιβάλει υποχρέωση ελέγχου τιμών, συμπεριλαμβανομένης της επιβληθείσης υποχρέωσης κοστοστρέφειας τιμών και υποχρεώσεις σχετικά με τα κοστολογικά συστήματα, για την παροχή ειδικών τύπων διασύνδεσης και/ή πρόσβασης, σε περιπτώσεις όπου από την ανάλυση αγοράς προκύπτει ότι υπάρχει έλλειψη αποτελεσματικού ανταγωνισμού με συνέπεια ένας φορέας εκμετάλλευσης να μπορεί να διατηρεί τις τιμές σε υπερβολικά υψηλά επίπεδα ή να συμπιέζει τις τιμές, σε βάρος των τελικών χρηστών.
- β. Την υποχρέωση της EETT να επιτρέπει στον πάροχο που έχει οριστεί ως έχων ΣΙΑ έναν εύλογο συντελεστή απόδοσης επί του επαρκούς

- επενδεδυμένου κεφαλαίου, για την επιβολή υποχρέωσης ελέγχου τιμών, συμπεριλαμβανομένων τιμών προσανατολισμένων στο κόστος.
- γ. Την υποχρέωση της EETT να διασφαλίζει ότι ο μηχανισμός ανάκτησης του κόστους ή η επιβαλλόμενη μεθοδολογία τιμολόγησης προάγει την οικονομική απόδοση και τον βιώσιμο ανταγωνισμό, και μεγιστοποιεί το όφελος για τους καταναλωτές.
- δ. Την αρμοδιότητα της EETT να απαιτεί από έναν πάροχο να αιτιολογεί πλήρως τις τιμές που επιβάλλει και να απαιτεί προσαρμογή των εν λόγω τιμών.
- ε. Τον κανόνα ότι ο πάροχος που έχει οριστεί ως κατέχων ΣΙΑ φέρει το βάρος της απόδειξης ότι τα τέλη υπολογίζονται βάσει του κόστους, λαμβανομένου υπόψη ενός εύλογου συντελεστή απόδοσης της επένδυσης.
- στ. Την υποχρέωση της EETT να εξασφαλίσει ότι όταν η εφαρμογή του συστήματος κοστολόγησης επιβάλλεται για λόγους υποστήριξης του ελέγχου τιμών, πρέπει να τίθεται στην διάθεση του κοινού περιγραφή του συστήματος κοστολόγησης στην οποία να περιγράφονται τουλάχιστον οι βασικές κατηγορίες κόστους και οι κανόνες για την κατανομή του.
- ζ. Την υποχρέωση της EETT να εξασφαλίσει ότι η συμμόρφωση με το σύστημα κοστολόγησης ελέγχεται από αρμόδιο ανεξάρτητο φορέα και ότι δημοσιεύεται σε ετήσια βάση δήλωση σχετικά με τη εν λόγω συμμόρφωση.

Η EETT δύναται να επιβάλλει υποχρεώσεις εκτός αυτών που αναφέρονται ανωτέρω ή, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, υποχρεώσεις εκτός των οριζομένων στην *Οδηγία για την Πρόσβαση*, υπό την προϋπόθεση ότι λαμβάνει προηγουμένως την έγκριση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.⁴⁶

5.4 Υφιστάμενες Κανονιστικές Υποχρεώσεις

Προκειμένου να αξιολογηθεί καλύτερα η ανάγκη για επιβολή συγκεκριμένων κανονιστικών υποχρεώσεων είναι σημαντικό να ληφθούν υπόψη οι υφιστάμενες κανονιστικές υποχρεώσεις που έχουν ήδη επιβληθεί στον ΟΤΕ και συγκεκριμένα:

Πριν από τον πρώτο γύρο ανάλυσης της σχετικής αγοράς, το 2006, η παροχή χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης δεν υπόκειτο σε ειδικές κανονιστικές *ex ante* υποχρεώσεις. Υπό το

• ⁴⁶ Οδηγία για την Πρόσβαση, Άρθρο 8(3).

τότε ισχύον ρυθμιστικό πλαίσιο Παροχής Ανοικτού Δικτύου,⁴⁷ η παροχή χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης θεωρούνταν ως ειδική μορφή πρόσβασης δικτύου, σχετικά με την οποία ο ΟΤΕ θα έπρεπε, κατά κανόνα, να εφαρμόζει τις διατάξεις του πλαισίου Παροχής Ανοικτού Δικτύου που σχετίζονται με τις ειδικές μορφές πρόσβασης (ιδίως, την αρχή της αμεροληψίας και της εύλογης τιμολόγησης).

Στα πλαίσια του πρώτου γύρου ανάλυσης αγορών, η ΕΕΤΤ με την υπ' αριθ. **389/51/8-6-2006** Απόφασή της δημοσιευθείσα στο τεύχος Β' της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως με αριθμό 891, την 12η-7-2006, αφού κατέληξε στο συμπέρασμα ότι, ενόψει των εθνικών συνθηκών, υφίσταται μια διακριτή σχετική αγορά που περιλαμβάνει την παροχή χονδρικών υπηρεσιών ευρυζωνικής πρόσβασης με γεωγραφικό εύρος την Ελληνική Επικράτεια, στην οποία η εταιρεία Οργανισμός Τηλεπικοινωνιών της Ελλάδος κατέχει Σημαντική Ισχύ (ΣΙΑ), της επέβαλε μια σειρά κατάλληλων και αναλογικών κανονιστικών υποχρεώσεων ως εξής:

- i. Υποχρέωση παροχής πρόσβασης και χρήσης συγκεκριμένων ευκολιών δικτύου, και συγκεκριμένα υποχρέωση παροχής Χονδρικής Ευρυζωνικής Πρόσβασης και Πρόσβασης σε Συναφείς ευκολίες συμπεριλαμβανομένης της συνεγκατάστασης.
- ii. Υποχρέωση Μη-Διακριτικής Μεταχείρισης.
- iii. Υποχρέωση Διαφάνειας, συμπεριλαμβανομένης της υποχρέωσης Δημοσίευσης Προσφοράς Αναφοράς Χονδρικής Ευρυζωνικής Πρόσβασης με το κατάλληλο περιεχόμενο (με ελάχιστο περιεχόμενο αυτό του Παραρτήματος Ι')
- iv. Υποχρέωση Λογιστικού διαχωρισμού για τις δραστηριότητες του ΟΤΕ που σχετίζονται με την παροχή Χονδρικής Ευρυζωνικής Πρόσβασης, και
- v. Υποχρέωση ελέγχου τιμών με τη μορφή retail minus, μέσω μεθοδολογίας DCF (Discounted Cash Flow)

Εντός του ανωτέρω πλαισίου, η ΕΕΤΤ έχει αναπτύξει/ εξειδικεύσει επιπλέον τις ανωτέρω υποχρεώσεις, εκδίδοντας μια σειρά Αποφάσεων σχετικά με τα εξής:

- τις Μεθοδολογίες/ Αρχές Κοστολόγησης και Λογιστικού Διαχωρισμού για την υλοποίηση των επιβληθεισών στον ΟΤΕ ρυθμιστικών υποχρεώσεων ελέγχου τιμών,

⁴⁷ Το οποίο τότε ίσχυε μεταβατικά.

κοστολόγησης και λογιστικού διαχωρισμού στις επιμέρους ορισθείσες αγορές ηλεκτρονικών επικοινωνιών, ⁴⁸

- την έγκριση και θέση σε ισχύ της Προσφοράς Αναφοράς του ΟΤΕ για την Παροχή υπηρεσιών Χονδρικής Ευρυζωνικής Πρόσβασης και Συναφών Ευκολιών σε εφαρμογή της ΑΠ ΕΕΤΤ 389/051/08-06-2006 (ΦΕΚ 891/Β/12.07.06)⁴⁹ και σύμφωνα με τις γενικές υποχρεώσεις που ορίζονται σε αυτή.
- τον καθορισμό της μεθοδολογίας DCF (Discounted Cash Flow) για τον retail minus υπολογισμό των τιμών Χονδρικής Ευρυζωνικής Πρόσβασης τύπου Β, κατ'εφαρμογή της ΑΠ ΕΕΤΤ 389/051/2006 (ΦΕΚ 891/Β12-7-2006)». ⁵⁰

5.5 Κατευθύνσεις για την Επιλογή Υποχρεώσεων

Κατά την επιλογή των κατάλληλων υποχρεώσεων για την αντιμετώπιση των προβλημάτων ανταγωνισμού που έχουν εντοπιστεί, η ΕΕΤΤ έχει την υποχρέωση να λάβει υπόψη τους στόχους που αναφέρονται στα Άρθρα 8 (2), (3) και (4) της Οδηγίας Πλαίσιο και το άρθρο 3 του Νόμου (την προώθηση του ανταγωνισμού, τη συνεισφορά στην ανάπτυξη της εσωτερικής αγοράς και την προώθηση των συμφερόντων των χρηστών). Συνεπώς, οι υποχρεώσεις που θα επιβληθούν από την ΕΕΤΤ πρέπει να βασίζονται στη φύση του προβλήματος ανταγωνισμού που εντοπίζεται και να είναι αναλογικές και αιτιολογημένες εν όψει των στόχων που τίθενται στο Άρθρο 8 (4) της Οδηγίας Πλαίσιο.

Η ΕΕΤΤ έχει εντοπίσει στην Ενότητα 5.2 ανωτέρω μια σειρά από πραγματικά και πιθανά προβλήματα ανταγωνισμού που μπορεί να ανακύψουν από τη δεσπόζουσα θέση του ΟΤΕ στην αγορά ευρυζωνικής πρόσβασης χονδρικής. Ελλείψει κανονιστικής ρύθμισης, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι είναι απίθανο, εντός των χρονικών πλαισίων της παρούσας εξέτασης και στο άμεσο μέλλον μετά από αυτήν, να υπάρξει κάποια ρεαλιστική πιθανότητα ανάπτυξης

⁴⁸ ΑΠ ΕΕΤΤ 482/051/26-05-2008 (ΦΕΚ 1151/Β/24-6-2008)

⁴⁹ ΑΠ ΕΕΤΤ 437/001/1-06-207 Έγκριση Προσφοράς Αναφοράς ΟΤΕ 2007 για την Παροχή υπηρεσιών Χονδρικής Ευρυζωνικής Πρόσβασης και Συναφών Ευκολιών, σε εφαρμογή της ΑΠ ΕΕΤΤ 389/051/08-06-2006 (ΦΕΚ 891/Β/12.07.06)

⁵⁰ ΑΠ ΕΕΤΤ 448/206/21-8-2007 «Καθορισμός της μεθοδολογίας DCF (Discounted Cash Flow) για τον retail minus υπολογισμό των τιμών Χονδρικής Ευρυζωνικής Πρόσβασης τύπου Β, κατ'εφαρμογή της ΑΠ ΕΕΤΤ 389/051/2006 (ΦΕΚ 891/Β12-7-2006)» (ΦΕΚ 1731/Β/30-8-2007), όπως ισχύει τροποποιηθείσα με την ΑΠ ΕΕΤΤ 462/176/14-12-2007 «Αξιολόγηση της ανάγκης αναθεώρησης του συντελεστή retail-minus ΧΕΠ βάσει των νέων τιμών λιανικής του ΟΤΕ όπως αναφέρονται στην επιστολή ΟΤΕ με Αρ. Πρωτ. ΕΕΤΤ ΕΜΠ.ΥΠΗΡ. 1530/Φ.960/30-11-2007 (Απ. Πρ. ΟΤΕ ΑΠ.155/30-11-2007)» (ΦΕΚ 2437/ Β/28.12.2007) καθώς και την ΑΠ ΕΕΤΤ 486/152/04-07-2008 Αξιολόγηση της ανάγκης αναθεώρησης του συντελεστή retail-minus της ΧΕΠ βάσει των όρων της ΑΠ ΕΕΤΤ 448/206/21-08-07.

σημαντικού ανταγωνισμού στην Ελλάδα βάσει κάποιας ανταγωνιστικής υποδομής τοπικής πρόσβασης ούτως ώστε να καταργεί την ανάγκη οποιασδήποτε μορφής ρυθμιστικής παρέμβασης. Κατά τη διαμόρφωση των κατάλληλων και αναλογικών κανονιστικών υποχρεώσεων προκειμένου να ξεπεραστούν τα προβλήματα ανταγωνισμού στην τοπική πρόσβαση, η EETT σημειώνει ότι οι επιβαλλόμενες νέες ή/ και οι διατηρηθείσες σε ισχύ κανονιστικές υποχρεώσεις σχετικά με την αδεσμοποίητη πρόσβαση στον τοπικό βρόχο πρέπει να είναι συμβατές με αυτές που έχουν ήδη επιβληθεί ή/ και επίκειται να επιβληθούν σχετικά με την παροχή Χονδρικής Ευρυζωνικής Πρόσβασης, με γνώμονα ιδίως με τα «μηνύματα», σε επίπεδο κυρίως τιμολογιακής πολιτικής, που ενδέχεται να δοθούν στην αγορά, δεδομένης της στενής τους σχέσης στα πλαίσια της «κλίμακας επένδυσης».

Στο ίδιο πλαίσιο, οι επιβαλλόμενες νέες ή και οι διατηρηθείσες σε ισχύ κανονιστικές υποχρεώσεις πρέπει να είναι κατάλληλες προκειμένου να διευκολύνουν την είσοδο των ανταγωνιστών στις λιανικές αγορές που επιλέγουν με την παροχή πρόσβασης στην υποδομή τοπικής πρόσβασης του ΟΤΕ υπό όρους και συνθήκες που προάγουν την αποδοτικότητα και ισχυροποιούν τον ανταγωνισμό, αλλά ιδίως την δραστηριοποίηση αυτών υπό όρους υγιούς και ανόθευτου ανταγωνισμού, λαμβάνοντας ιδίως υπόψη και την ανάγκη να ενθαρρύνεται η αποδοτική επένδυση σε υποδομές και η προώθηση καινοτομιών. Όπως και στον πρώτο γύρο ανάλυσης, η EETT θεωρεί ότι οι διαπιστωθείσες και παραμένουσες αποτυχίες της αγοράς δεν δύνανται να επιτευχθούν παρά μέσω σειράς κανονιστικών υποχρεώσεων οι οποίες θεωρούνται ως συμπληρωματικές ως προς τον τρόπο με τον οποίο η κάθε μία υποστηρίζει και ενισχύει τις υπόλοιπες και αντιστρόφως. **Στα πλαίσια αυτά προτείνει τη διατήρηση των ήδη επιβληθεισών στον πρώτο γύρο ανάλυσης, κανονιστικών υποχρεώσεων, αλλά και την ενδυνάμωση αυτών, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στη συνέχεια:**

5.6 Προτεινόμενες Κανονιστικές Υποχρεώσεις

Στην παρούσα Ενότητα, η EETT παραθέτει τις κανονιστικές υποχρεώσεις που προτείνει να επιβληθούν στον ΟΤΕ και τις οποίες η EETT κρίνει ως κατάλληλες, εύλογες και αναλογικές κατά την παρούσα χρονική περίοδο δεδομένων των συνθηκών της αγοράς όπως αυτές περιγράφονται στο παρόν κείμενο.

5.6.1 Υποχρέωση πρόσβασης και χρήσης ειδικών ευκολιών δικτύου

Η ΕΕΤΤ προκειμένου να εκτιμήσει αν θα πρέπει να επιβληθεί μια υποχρέωση παροχής πρόσβασης και εάν αυτή κρίνεται ως αναλογική, θα πρέπει να λάβει υπόψη της τους παράγοντες που αναφέρονται στο Άρθρο 44 Παρ. 2 του Νόμου (Άρθρο 12 (2) της Οδηγίας για την Πρόσβαση). Οι ως άνω παράγοντες περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων: την τεχνική και οικονομική βιωσιμότητα της χρήσης ή της εγκατάστασης ανταγωνιστικών ευκολιών, ανάλογα με το ρυθμό ανάπτυξης της αγοράς, την δυνατότητα διάθεσης της προτεινόμενης πρόσβασης σε σχέση με την διαθέσιμη χωρητικότητα, την αρχική επένδυση του κατόχου της ευκολίας, έχοντας υπόψη τους συναφείς με την υλοποίηση της επένδυσης κινδύνους, καθώς και την ανάγκη μακροπρόθεσμης διασφάλισης του ανταγωνισμού.

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι ένας καθετοποιημένος πάροχος με ισχύ στην αγορά χονδρικής, όπως ο ΟΤΕ, ενδέχεται να επεκτείνει την ισχύ του σε μια συνδεδεμένη αγορά προκειμένου να εμποδίσει ή να δυσχεράνει την είσοδο ανταγωνιστικών παρόχων. Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι αυτό θα οδηγούσε σε αποκλεισμό της αγοράς και ότι η επιβολή υποχρέωσης πρόσβασης θα συνέβαλε σημαντικά στην αντιμετώπιση μιας τέτοιας αποτυχίας της αγοράς. Επομένως, η ΕΕΤΤ καταλήγει στο συμπέρασμα ότι χωρίς την επιβολή υποχρέωσης πρόσβασης στον ΟΤΕ είναι πιθανό ο ΟΤΕ να αρνείται να συναλλάσσεται με ανταγωνιστές του και επομένως να αρνείται την πρόσβαση στις υπηρεσίες Χονδρικής Ευρυζωνικής Πρόσβασης. Συνεπώς, η ΕΕΤΤ υιοθετεί την άποψη ότι η επιβολή Χονδρικής Ευρυζωνικής Πρόσβασης βασίζεται στη φύση του προβλήματος, είναι αναλογική και αιτιολογημένη με βάση τις υφιστάμενες συνθήκες.

Η ΕΕΤΤ εξέτασε επίσης εάν η πρόσβαση στον τοπικό βρόχο (που επιβάλλεται χωριστά από την ΕΕΤΤ) διαφυλάσσει επαρκώς τον ανταγωνισμό μακροπρόθεσμα. Καθώς η Χονδρική Ευρυζωνική Πρόσβαση επιτρέπει στους νεοεισερχόμενους να ανταγωνίζονται τον ΟΤΕ σε ευρεία κλίμακα προφέροντας ευρυζωνικές υπηρεσίες, η ΕΕΤΤ κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η επιβαλλόμενη χονδρική ευρυζωνική πρόσβαση που παρέχεται μέσω DSL διαφυλάττει την ανάπτυξη του ανταγωνισμού, συνάδει με αντίστοιχες εμπειρίες σε Κράτη Μέλη της ΕΕ και επιτρέπει στους νεοεισερχόμενους να ανέλθουν περαιτέρω στην «κλίμακα επένδυσης» για μεγαλύτερη ανάπτυξη υποδομών.

Συγκεκριμένα, η πρόσβαση στο βρόχο/υπο-βρόχο (αγορά 4 της Νέας Σύστασης) αποτελεί αγορά ανωτέρου επιπέδου (upstream) της αγοράς ΧΕΠ. Συνεπώς η ρύθμιση της αγοράς 4 οφείλει να προηγείται και να ληφθεί υπόψη στην ανάλυση της αγοράς 5, στο βαθμό

που οι κανονιστικές υποχρεώσεις που επιβάλλονται στην αγορά κατώτερου επιπέδου αντιμετωπίζουν προβλήματα ανταγωνισμού τα οποία δεν μπορούν να λυθούν με την επιβολή υποχρεώσεων στην αγορά ανωτέρου επιπέδου.

Γενικά η δραστηριοποίηση στη λιανική αγορά παροχής ευρυζωνικών υπηρεσιών μέσω της αγοράς αδεσμοποίητης απαιτεί μεγαλύτερες επενδύσεις από την πλευρά του Παρόχου ώστε να καταστεί δυνατή η παροχή λιανικών υπηρεσιών (άνοδος στη σκάλα των επενδύσεων - ladder of investment). Στο βαθμό που ένας Πάροχος επιθυμεί να ανταγωνιστεί τον ΟΤΕ παρέχοντας λιανικές υπηρεσίες σε Πανελλαδικό επίπεδο, η ΧΕΠ μπορεί να εξασφαλίσει την παρουσία του στην Ελληνική Επικράτεια στο σύνολο των περιοχών που δραστηριοποιείται ο ΟΤΕ, χωρίς να απαιτείται εξαρχής η επέκταση του δικτύου του και κατά συνέπεια τεράστιες επενδύσεις. Υπό αυτό το πρίσμα, η επιβολή υποχρεώσεων στην αγορά 5 λειτουργεί συμπληρωματικά με τη ρύθμιση της αγοράς 4.

Ωστόσο, η επιβολή Χονδρικής Ευρυζωνικής Πρόσβασης, εάν δεν συμπληρώνεται από άλλα κανονιστικά μέτρα, δεν δύναται από μόνη της να επιλύσει τα προσδιορισθέντα προβλήματα ανταγωνισμού. Ως εκ τούτου, η ΕΕΤΤ κρίνει ότι απαιτούνται συμπληρωματικά ρυθμιστικά μέτρα προκειμένου να αντιμετωπισθούν όλα τα πιθανά προβλήματα ανταγωνισμού, όπως η υπερβολική τιμολόγηση και οι τακτικές διακριτικής μεταχείρισης (τιμολογιακές ή μη). Τα ζητήματα αυτά αναλύονται κατωτέρω στην παρούσα Ενότητα.

Επισημαίνεται τέλος, ότι η ΕΕΤΤ εκτίμησε τους παράγοντες του Άρθρου 44 Παρ. 2 του Νόμου (άρθρο 12 (2) της Οδηγίας) για την Πρόσβαση, και έκρινε ότι επί τη βάση της υφιστάμενης κατάστασης και της εξέλιξης των προϊόντων, είναι εφικτό ο ΟΤΕ να παρέχει Χονδρική Ευρυζωνική Πρόσβαση. Πιο συγκεκριμένα ο ΟΤΕ υποχρεώνεται όπως:

I. Τύπος Πρόσβασης Β – Πρόσβαση στο BRAS

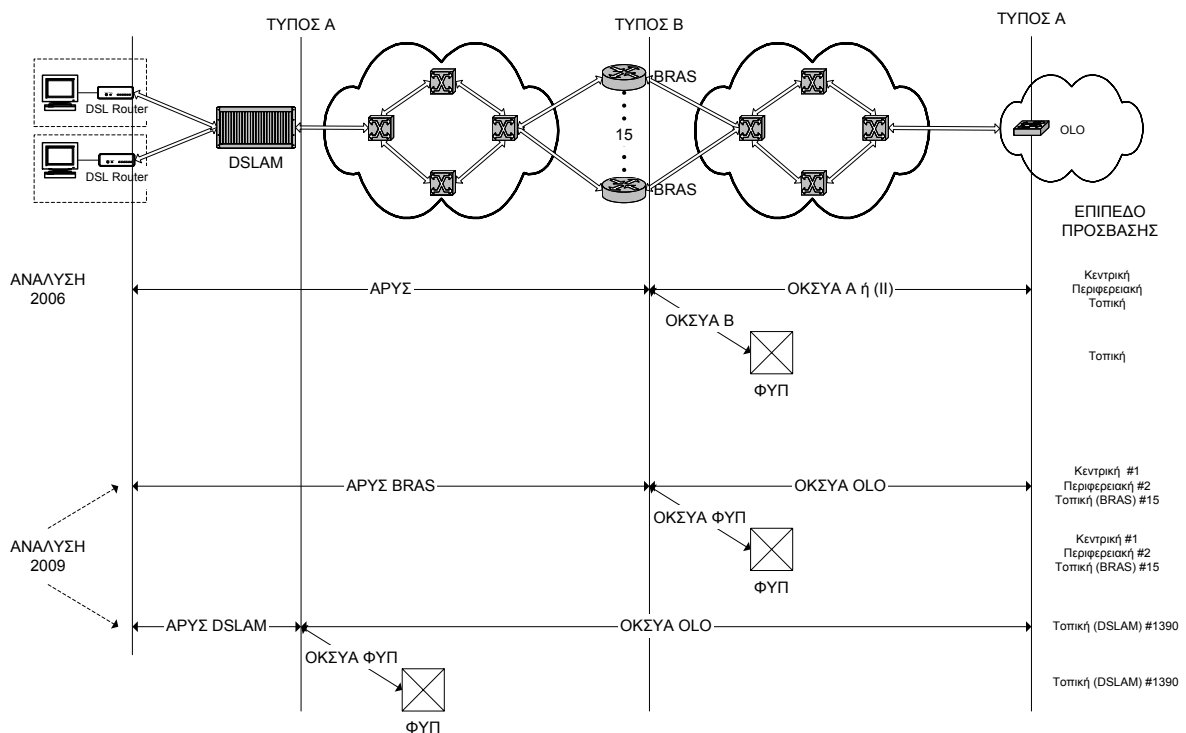
Η ΕΕΤΤ προτείνει να διατηρηθεί η υποχρέωση του ΟΤΕ να χορηγεί πρόσβαση τύπου Β και επομένως ο ΟΤΕ υποχρεώνεται να παρέχει πρόσβαση στους εναλλακτικούς στο επίπεδο BRAS με την έννοια ότι ο κάθε τελικός χρήστης ο οποίος εξυπηρετείται από έναν BRAS μπορεί να γίνει πελάτης του εναλλακτικού, χωρίς ο πάροχος να υποχρεούται να λαμβάνει άλλες υπηρεσίες σύνδεσης backhaul πέρα από το BRAS.

Οι εναλλακτικοί πάροχοι θα παραλαμβάνουν την κίνηση (σε επίπεδο ATM ή IP) μετά το BBRAS και θα μπορούν να τη μεταφέρουν με δικά τους μέσα (αυτό-παροχή) ή μέσω

προϊόντων (ευκολιών) του ΟΤΕ (βλέπε παρακάτω) ή μέσω οποιουδήποτε παρόχου προσφέρει τέτοιες υπηρεσίες. Ο ΟΤΕ υποχρεώνεται να παρέχει πρόσβαση τύπου-Β σε κάθε ένα σημείο παρουσίας BRAS που έχει σήμερα ή που θα τοποθετήσει στο μέλλον.

Το βασικό προϊόν για την ΧΕΠ τύπου Β είναι η υφιστάμενη Ασύμμετρου Ρυθμού Σύνδεση (ΑΡΥΣ), η οποία παρέχει στον πάροχο ένα κανάλι ασύμμετρου ρυθμού από το χώρο του πελάτη μέχρι το στοιχείο συγκέντρωσης κίνησης BRAS στο δίκτυο του ΟΤΕ. Ο BRAS μπορεί να εκτελεί οποιονδήποτε από τους τύπους συγκέντρωσης τοπική, περιφερειακή, κεντρική.

Η ασύμμετρη σύνδεση στην περίπτωση της πρόσβασης τύπου Β ονομάζεται ΑΡΥΣ_{BRAS} ώστε να υπάρχει διαφοροποίηση στο όνομα του βασικού χονδρικού προϊόντος της πρόσβασης τύπου Γ το οποίο θα καλείται ΑΡΥΣ_{DSLAM} (βλ.κατωτέρω).

Σχήμα 8 Τύποι πρόσβασης

II. Τύπος Πρόσβασης Α –μέχρι το σημείο παρουσίας του παρόχου

Η ΕΕΤΤ προτείνει να διατηρηθεί η υποχρέωση του ΟΤΕ να προσφέρει πρόσβαση τύπου Α, η οποία συνδυάζει τα κυκλώματα μέχρι το BRAS (ΑΡΥΣ_{BRAS}) μαζί με συναφείς

ευκολίες σε επίπεδο πέρα από τον BRAS και μέχρι το σημείο παρουσίας του εναλλακτικού παρόχου (προϊόντα ευκολιών ΟΚΣΥΑ).

Ο BRAS μπορεί να εκτελεί οποιονδήποτε από τους τύπους συγκέντρωσης τοπική, περιφερειακή, κεντρική.

III. Τύπος πρόσβασης Γ – Πρόσβαση στο DSLAM ή σε επίπεδο πολυπλεκτικού κόμβου

Μια άλλη υπηρεσία που δεν προσφέρεται μέχρι τώρα στην Ελλάδα, αφορά τη χονδρική παροχή από τον ΟΤΕ μόνο της πρόσβασης μέχρι το DSLAM. Στην περίπτωση αυτή, ο εναλλακτικός πάροχος θα παραλαμβάνει την κίνηση μετά το DSLAM (το οποίο δύναται να βρίσκεται εντός Αστικού Κέντρου του ΟΤΕ ή και σε υπαίθρια καμπίνα του ΟΤΕ) και θα μπορεί να τη μεταφέρει με δικά του μέσα (αυτό-παροχή) ή μέσω προϊόντων του ΟΤΕ ή μέσω οποιουδήποτε παρόχου προσφέρει τέτοιες υπηρεσίες. Αυτός ο τύπος πρόσβασης όχι μόνο επιτρέπει στον εναλλακτικό πάροχο να κάνει πλήρη χρήση των ευκολιών που ήδη έχει βάσει της υφιστάμενης μορφής παρεχόμενης πρόσβασης, αλλά του παρέχει επίσης και τη δυνατότητα να ελέγξει την ποιότητα της υπηρεσίας σε επίπεδο DSLAM και ανωτέρω.

Η ΕΕΤΤ κρίνει ότι ο ΟΤΕ θα πρέπει επίσης να υποχρεωθεί να παρέχει στους ανταγωνιστές παρόχους πρόσβαση τύπου Γ. Όπου η πρόσβαση σε επίπεδο DSLAM δεν είναι τεχνικά εφικτή, ο ΟΤΕ θα πρέπει να παρέχει πρόσβαση στο επόμενο πλησιέστερο από την πλευρά του δικτύου (κόμβος πολυπλεξίας) σημείο στο λιανικό πελάτη. Το βασικό προϊόν στο συγκεκριμένο τύπο πρόσβασης θα ονομάζεται εφεξής $APYΣ_{DSLAM}$ και αποτελεί ένα κανάλι ασύμμετρου ρυθμού από το χώρο του πελάτη μέχρι το στοιχείο συγκέντρωσης DSLAM.

Επισημαίνεται δε, ότι είναι στη διακριτική ευχέρεια των παρόχων να αιτηθούν τους τύπους πρόσβασης που επιθυμούν ή συνδυασμούς αυτών.

Πρέπει εδώ να σημειωθεί ότι η πρόσβαση τύπου Γ σε επίπεδο λειτουργικότητας είναι ταυτόσημη με την αδεσμοποίητη πρόσβαση στον τοπικό βρόχο στην περίπτωση της εικονικής συνεγκατάστασης. Η διαφορά έγκειται στο γεγονός ότι στη μεν περίπτωση της πρόσβασης τύπου Γ το DSLAM είναι ιδιοκτησίας ΟΤΕ και λειτουργείται από τον ΟΤΕ, στην δε εικονική συνεγκατάσταση το DSLAM είναι ιδιοκτησίας του εναλλακτικού παρόχου και λειτουργείται από τον ΟΤΕ. Υπάρχει δηλαδή σαφής διαφοροποίηση στο επίπεδο κόστους. Με βάση αυτή τη διαπίστωση, η ΕΕΤΤ προτείνει η συγκεκριμένη υποχρέωση πρόσβασης στο DSLAM να επιβάλλεται στον ΟΤΕ μόνο στα κέντρα στα οποία ο ΟΤΕ δεν δύναται να παρέχει συνεγκατάσταση στα πλαίσια των υποχρεώσεών του στην αγορά ΑΠΤοΒ. Η ΕΕΤΤ

θεωρεί ότι ο συγκεκριμένος περιορισμός της υποχρέωσης αφενός μεν συνάδει με τη λογική της προώθησης των επενδύσεων σε υποδομές, αφετέρου δε επιτρέπει στους παρόχους να προσφέρουν λιανικές υπηρεσίες σε όλα τα σημεία που προσφέρει ο ΟΤΕ.

IV. Συναφείς ευκολίες: Προϊόντα ΟΚΣΥΑ

Ο ΟΤΕ οφείλει να συνεχίσει να παρέχει τα προϊόντα τύπου ΟΚΣΥΑ, εμπλουτίζοντάς τα κατάλληλα ώστε να καθίσταται δυνατή η παροχή πρόσβασης τύπου Α, Β και Γ. Συγκεκριμένα, όλα τα προϊόντα ΟΚΣΥΑ παραδίδονται από τον ΟΤΕ είτε στο χώρο του εναλλακτικού παρόχου (ΟΚΣΥΑ_{ΟΛΟ}), είτε σε φρεάτιο έξω από το κτίριο του ΟΤΕ (ΟΚΣΥΑ_{ΦΥΠ})⁵¹..

Στην ΟΚΣΥΑ_{ΦΥΠ} ο ΟΤΕ οφείλει να παραδίδει σε φρεάτιο έξω από το δικό του κτίριο στον συνδεδεμένο εναλλακτικό ένα κύκλωμα (ή και περισσότερα) που μεταφέρει (-ουν) πολλαπλές διόδους (sessions) κίνησης διαδικτύου που η καθεμιά αντιστοιχεί σε έναν τελικό χρήστη DSL. Το κύκλωμα είναι μέσω οπτικής ίνας συμπεριλαμβάνει ορισμένες ευκολίες (facilities) χωρίς ωστόσο να περιλαμβάνει τερματικό εξοπλισμό στο κτίριο παρόχου. Ο εναλλακτικός πάροχος για να παραλάβει αυτή την κίνηση Διαδικτύου οφείλει να συνδέσει οπτική ίνα στο φρεάτιο έξω από το κτίριο του ΟΤΕ.

Στην ΟΚΣΥΑ_{ΟΛΟ} ο ΟΤΕ παραδίδει την κίνηση στο χώρο του εναλλακτικού (ΟΛΟ) με ταυτόχρονη παροχή του απαραίτητου τερματικού εξοπλισμού.

Ανάλογα με τον τύπο πρόσβασης που εξυπηρετούν και τη βαθμό συγκέντρωσης που επιτυγχάνεται, τα προϊόντα ΟΚΣΥΑ αναμένεται να εμφανίζουν τις παρακάτω παραλλαγές:

Πρόσβαση Γ: διακρίνονται οι περιπτώσεις κυκλωμάτων ΟΚΣΥΑ_{ΦΥΠ-DSLAM} και ΟΚΣΥΑ_{ΟΛΟ-DSLAM}. Το τοπικό κύκλωμα ΟΚΣΥΑ συγκεντρώνει την κίνηση από τους συνδρομητές ενός μόνο DSLAM σε ένα κύκλωμα και είτε την παραδίδει σε φρεάτιο είτε στους χώρους του παρόχου.

Πρόσβαση Β: διακρίνονται οι περιπτώσεις κυκλωμάτων ΟΚΣΥΑ_{ΦΥΠ-BRAS} και ΟΚΣΥΑ_{ΟΛΟ-BRAS}. Όμως επειδή οι BRAS ενδεχομένως να εκτελούν είτε τοπική είτε περιφερειακή είτε κεντρική συγκέντρωση οι ανωτέρω ευκολίες υποδιαιρούνται περαιτέρω σε ΟΚΣΥΑ_{ΦΥΠ-BRAS}.

⁵¹ Σε επίπεδο αρχιτεκτονικής η ΟΚΣΥΑ_{ΟΛΟ} μπορεί να υποτεθεί ως αντίστοιχη της πλήρους ζεύξης (σε άλλες αγορές-προϊόντα) ενώ η ΟΚΣΥΑ_{ΦΥΠ} ως αντίστοιχη της ημι-ζεύξης ζεύξης (σε άλλες αγορές-προϊόντα)

ΤΟΠ, ΟΚΣΥΑ_{ΦΥΠ}-BRAS-ΠΕΡ, ΟΚΣΥΑ_{ΦΥΠ}-BRAS-ΕΘΝ, ΟΚΣΥΑ_{ΟΛΟ}-BRAS-ΕΘΝ, ΟΚΣΥΑ_{ΟΛΟ}-BRAS-ΠΕΡ, ΟΚΣΥΑ_{ΟΛΟ}-BRAS-ΤΟΠ.

Προτείνεται να οριστούν από τον ΟΤΕ 2 περιφέρειες οι οποίες να καλύπτουν ολόκληρη την Ελληνική Επικράτεια, έτσι ώστε ένας πάροχος με 2 κυκλώματα περιφερειακής ΟΚΣΥΑ να είναι σε θέση να προσφέρει υπηρεσία σε πανελλαδικό επίπεδο.

Η κεντρική συγκέντρωση αναφέρεται στην περίπτωση που ένας BRAS συγκεντρώνει την κίνηση από όλα τα BBRASs του δικτύου του ΟΤΕ. Ένας πάροχος με 1 κύκλωμα εθνικής ΟΚΣΥΑ είναι σε θέση να προσφέρει υπηρεσία σε πανελλαδικό επίπεδο.

Είναι σαφές ότι για λόγους μη διακριτικής μεταχείρισης ο ΟΤΕ δεν πρέπει να επιβάλλει διαφορετική τεχνική σχεδίαση, υλοποίηση, φιλοσοφία μεταξύ των συγκεκριμένων προϊόντων που χρησιμοποιούνται για την υλοποίηση των τριών ξεχωριστών υπηρεσιών τύπου Α, Β, Γ.

Με βάση αυτή την αρχή η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι ο ΟΤΕ οφείλει να αναλάβει ορισμένες υποχρεώσεις ακόμα:

Ο ΟΤΕ διατηρεί το δικαίωμα να αλλάζει την υφή, τεχνολογία, τεχνική υλοποίηση των συγκεκριμένων χονδρικών προϊόντων (ΑΡΥΣ, ΟΚΣΥΑ) τα οποία καθιστούν εφικτή την ΧΕΠ ανάλογα με την εξέλιξη της τεχνολογίας κλπ αρκεί να εξασφαλίζεται πάντα η πρόσβαση τύπου Α, Β, Γ. Σε κάθε περίπτωση πάντως, ο ΟΤΕ οφείλει να παρέχει όλους τους τύπους ΧΕΠ. Στην περίπτωση αλλαγών ισχύουν τα όσα αναφέρονται παρακάτω περί υποχρεώσεων διαφάνειας και πιο συγκεκριμένα περί προσφοράς Αναφοράς, δημοσιοποίησης άλλων πληροφοριών πρότερης ειδοποίησης, δημοσιοποίησης τεχνολογικών πληροφοριών, κοινοποίησης στην ΕΕΤΤ διαφόρων πληροφοριών.

Ο ΟΤΕ διατηρεί το δικαίωμα να εισάγει νέα προϊόντα πρόσβασης σε επίπεδα διαφορετικά από τα ανωτέρω οριζόμενα (τύπου Α, Β, Γ) καθώς και άλλες συναφείς ευκολίες. Για αυτά τα προϊόντα διατηρεί τις υποχρεώσεις μη διάκρισης, διαφάνειας, κλπ. Διατηρεί επίσης την υποχρέωση ορισμένα από τα προϊόντα αυτά (ανάλογα την περίπτωση) κοστολόγησης σύμφωνα με τις αρχές της διαφάνειας, πρόκλησης κόστους κλπ. αρχές κοστολόγησης όπως αυτές αναφέρονται στην μεθοδολογία αρχών κοστολόγησης όπως αυτές

εφαρμόζονται στον ετήσιο κοστολογικό έλεγχο. Όμως για αυτά τα προϊόντα να δεν θα έχει την υποχρέωση ελέγχου τιμών.

Επιπλέον, η EETT προτείνει να επιβληθεί υποχρέωση στον ΟΤΕ να παρέχει στους ανταγωνιστές του όλα τα επίπεδα ποιότητας υπηρεσίας που παρέχει στο λιανικό άκρο του. Επίσης, η EETT προτείνει την επιβολή γενικής υποχρέωσης στον ΟΤΕ να ικανοποιεί όλα τα εύλογα αιτήματα για περαιτέρω ποιοτική διαφοροποίηση.

V. Πρόσβαση σε άλλες συναφείς ευκολίες, όπως η συνεγκατάσταση

Είναι επίσης αναγκαίο να επιβληθεί η πρόσβαση σε επιπλέον ευκολίες που είναι απαραίτητες για να διασφαλισθεί η αποτελεσματική παροχή υπηρεσιών χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης. Ο Νόμος (άρθρο 2 περίπτωση λστ) και η Οδηγία Πλαίσιο ορίζει τις ‘συναφείς ευκολίες’ ως ‘τις ευκολίες που σχετίζονται με δίκτυο ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή/ και υπηρεσία ηλεκτρονικών επικοινωνιών, οι οποίες καθιστούν δυνατή ή/ και υποστηρίζουν την παροχή υπηρεσιών μέσω του εν λόγω δικτύου και/ ή υπηρεσίας’. Συγκεκριμένα η EETT θεωρεί ότι, προκειμένου να εγκατασταθεί και να συνδεθεί κατάλληλα ο σχετικός εξοπλισμός ενός νέου παρόχου, απαιτείται και η επιβολή υποχρέωσης συνεγκατάστασης (υπό τη μορφή παροχής φυσικού χώρου και τεχνικών ευκολιών) σύμφωνα με το Άρθρο 44 παρ. 3, περίπτωση στ. του Νόμου (Άρθρο 12 (1) (στ) της Οδηγίας για την Πρόσβαση). Επομένως η EETT προτείνει την επιβολή υποχρέωσης στον ΟΤΕ παροχής συνεγκατάστασης. Η υποχρέωση παροχής συνεγκατάστασης, ανάλογα με την περίπτωση, πρέπει να περιλαμβάνει επιλογές όπως τη φυσική συνεγκατάσταση, την απομακρυσμένη συνεγκατάσταση ή και την εικονική συνεγκατάσταση. Η συγκεκριμένη μορφή κάθε δυνατότητας συνεγκατάστασης θα πρέπει να δημοσιεύεται ως τμήμα της Προσφοράς Αναφοράς, σύμφωνα με το άρθρο 43, παρ. 1 του Νόμου και το Άρθρο 9(2) της Οδηγίας για την Πρόσβαση.

Επιπλέον η EETT κρίνει ότι ο ΟΤΕ θα πρέπει να ικανοποιεί εύλογα αιτήματα πρόσβασης των εναλλακτικών παρόχων για προϊόντα Χονδρικής Ευρυζωνικής Πρόσβασης σε άλλα σημεία πρόσβασης στο δίκτυο του ΟΤΕ από αυτά που αναφέρονται ανωτέρω, συνεγκατάστασης και συναφών ευκολιών.

Επιπλέον, σύμφωνα με το Άρθρο 44 παρ. 3, περίπτωση ε του Νόμου (Άρθρο 12 (1) (ε) της Οδηγίας για την Πρόσβαση), η EETT θεωρεί ότι ο ΟΤΕ πρέπει – στα πλαίσια της παροχής χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης - να χορηγεί ελεύθερη πρόσβαση σε τεχνικές

διεπαφές, πρωτόκολλα ή άλλες βασικές τεχνολογίες. Αντίστοιχα, σύμφωνα με το Άρθρο 44 παρ. 3, περίπτωση η. του Νόμου (Άρθρο 12 (1) (η) της Οδηγίας για την Πρόσβαση), ο ΟΤΕ πρέπει να υποχρεωθεί να παρέχει πρόσβαση σε όλα τα συστήματα λογισμικού που είναι απαραίτητα για την εξασφάλιση ισότιμου ανταγωνισμού στην παροχή των υπηρεσιών.

Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 44 παρ.3 περίπτωση β του Νόμου (Άρθρο 12 (1) (β) της Οδηγίας για την Πρόσβαση), η EETT προτείνει επίσης να υποχρεωθεί ο ΟΤΕ να διαπραγματεύεται με καλή πίστη και να ικανοποιεί όλα τα εύλογα αιτήματα των παρόχων αναφορικά με επιπρόσθετες ευκολίες σχετικά με τη χονδρική ευρυζωνική πρόσβαση. Επιπλέον η EETT προτείνει να επιβληθεί η υποχρέωση στον ΟΤΕ να μην ανακαλεί την ήδη χορηγηθείσα πρόσβαση σε ευκολίες, σύμφωνα με το άρθρο 44 παρ.3 περίπτωση γ του Νόμου (Άρθρο 12 (1) (γ) της Οδηγίας για την Πρόσβαση).

Στα πλαίσια της υποχρέωσης πρόσβασης, ο ΟΤΕ θα πρέπει να υποχρεωθεί να ικανοποιεί αιτήματα για μετάβαση μεταξύ των ακόλουθων υπηρεσιών (οι διαδικασίες και το κόστος της μετάβασης θα πρέπει να συμπεριληφθούν στην σχετική Προσφορά Αναφοράς Χονδρικής Ευρυζωνικής Πρόσβασης):

- Μεταξύ επιπέδων χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης (τύποι πρόσβασης Α, Β, Γ όπως αναφέρονται ανωτέρω), και
- Μεταξύ χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης και πλήρως αδεσμοποίητης πρόσβασης/μεριζόμενης πρόσβασης στον τοπικό βρόχο.

Τέλος, σύμφωνα με το Άρθρο 44 παρ. 3 του Νόμου (Άρθρο 12 (1) της Οδηγίας για την Πρόσβαση), η EETT θεωρεί ότι οι ως άνω υποχρεώσεις θα πρέπει να συνοδεύονται με όρους ισότιμου, εύλογου και έγκαιρου χαρακτήρα. Η EETT θεωρεί ότι είναι απαραίτητη η ύπαρξη Συμφωνιών Επιπέδου Υπηρεσίας (Service Level Agreements (SLAs)) και μάλιστα για όλα τα προϊόντα, και για όλες τις διαδικασίες όπως παροχή των υπηρεσιών και αποκατάσταση βλαβών. Στην περίπτωση όπου έχει τεθεί σε ισχύ η Συμφωνία Επιπέδου Υπηρεσίας (SLA), η EETT είναι της άποψης ότι θα πρέπει να ισχύουν και να εφαρμόζονται συγκεκριμένες ρήτρες και όροι αναφορικά με την ευθύνη των μερών (για να λειτουργούν ως κίνητρο για την συμμόρφωση των μερών με αυτά). Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω η EETT προτείνει την υποχρέωση παροχής από τον ΟΤΕ ενός Βασικού Επιπέδου Συμφωνιών Υπηρεσιών –(Βασικό SLA). Η βασική/ ελάχιστη ποιότητα των παραμέτρων υπηρεσιών (Βασικό Επίπεδο

Συμφωνιών Υπηρεσιών –(Βασικό SLA)) καθώς και οι σχετικές οικονομικές ρήτρες ή όροι αναφορικά με την ευθύνη των μερών που θα ισχύουν σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με τις προϋποθέσεις του Βασικού SLA, θα πρέπει να αποτελούν μέρος της βασικής λίστας των περιεχομένων της σχετικής Προσφοράς Αναφοράς ΧΕΠ που θα δημοσιεύεται από τον ΟΤΕ. Προκειμένου να διασφαλισθεί μεταξύ άλλων η αποτελεσματικότητα του Βασικού SLA, η EETT προτείνει να επιβληθεί στον ΟΤΕ η υποχρέωση δημοσίευσης δεικτών αποδοτικότητας (Performance Indicators) σε τριμηνιαία βάση και ανά περίπτωση, κατόπιν σχετικού αιτήματος της EETT (βλέπε επίσης και κατωτέρω αναφορικά με την υποχρέωση διαφάνειας).

Επιπλέον, η EETT προτείνει να επιβληθεί στον ΟΤΕ η υποχρέωση να διαπραγματεύεται με καλή πίστη όλα τα εύλογα αιτήματα αναφορικά με SLAs “πέραν του Βασικού” (Advanced SLAs). Για τον σκοπό αυτό, η EETT θα προβεί σε διάλογο με τον ΟΤΕ προκειμένου να διαμορφώσει το εύρος και τις ρήτρες των εν λόγω SLAs.

5.6.2 Υποχρέωση Μη Διακριτικής Μεταχείρισης

Η υποχρέωση της μη διακριτικής μεταχείρισης έχει δύο διαστάσεις: την τιμολογιακή και τεχνική. Όσον αφορά την διάσταση της μη διακριτικής μεταχείρισης σε τιμολογιακό επίπεδο, η EETT προτίθεται να αποτρέψει πρακτικές της ΟΤΕ ΑΕ όσον αφορά την διαμόρφωση της τιμολογιακής πολιτικής της ώστε να τιμολογεί με διαφορετικό τρόπο τα ίδια στοιχεία του δικτύου της, ή να μην πραγματοποιεί αμερόληπτη κατανομή του κόστους μεταξύ των υπηρεσιών που χρησιμοποιούνται ταυτόχρονα από το λιανικό της άκρο και από τρίτους μέσω της παροχής υπηρεσιών χονδρικής. Η EETT δίδει ιδιαίτερη σημασία στην αποφυγή πρακτικών της ΟΤΕ ΑΕ με τις οποίες οι προσφορές χονδρικής της να διαμορφώνονται με τρόπο ώστε να οι ίδιες υπηρεσίες να δίδονται με πλέον συμφέροντες όρους / προϋποθέσεις στο λιανικό της άκρο.

Η EETT θεωρεί ότι πρέπει να διατηρηθεί (η επιβληθείσα κατά τον πρώτο γύρο ανάλυσης) στην ΟΤΕ ΑΕ υποχρέωση να εφαρμόζει ισοδύναμους όρους, σε ισοδύναμες περιστάσεις, σε άλλες επιχειρήσεις που παρέχουν ισοδύναμες υπηρεσίες, και να παρέχει υπηρεσίες σε τρίτους υπό τους ίδιους όρους (ιδίως τιμολογιακούς και τεχνικούς) και της ίδιας ποιότητας, με αυτές που παρέχει και στο λιανικό του άκρο (συμπεριλαμβανομένων των θυγατρικών του και των συνδεδεμένων με αυτόν επιχειρήσεων). Επιπροσθέτως, είναι απαραίτητο οι πληροφορίες που λαμβάνονται από τον ΟΤΕ στα πλαίσια της παροχής

Χονδρικής Ευρυζωνικής Πρόσβασης σε έναν εναλλακτικό πάροχο, να μην χρησιμοποιούνται (με οποιοδήποτε τρόπο) από το λιανικό άκρο του ΟΤΕ. Η δέσμευση συμμόρφωσης σχετικά με την παραπάνω υποχρέωση θα πρέπει να γίνεται εγγράφως από τον ΟΤΕ.

Η διατήρηση της ως άνω υποχρέωσης κρίνεται αναγκαία και αναλογική, δεδομένου ότι, τυχόν μεροληπτική μεταχείριση μεταξύ των τρίτων που βρίσκονται σε ισοδύναμες καταστάσεις, ή και μεταξύ αυτών και του λιανικού του άκρου, θα είχε ως συνέπεια να αποδυναμωθεί η ανταγωνιστική δυναμική στην αγορά λιανικής. Η ΟΤΕ ΑΕ είναι ένας κάθετα ολοκληρωμένος πάροχος που δραστηριοποιείται σε ανάντη και κατάντη επίπεδο στην παροχή υπηρεσιών ευρυζωνικής πρόσβασης και υπηρεσιών διαδικτύου (μετά την πρόσφατη απορρόφηση της θυγατρικής του ΟΤEnet), δηλαδή προσφέρει υπηρεσίες σε επίπεδο χονδρικής και λιανικής. Δηλαδή, ως κάθετα ολοκληρωμένος πάροχος χρησιμοποιεί τα ίδια στοιχεία δικτύου για να παρέχει υπηρεσίες λιανικής και ταυτόχρονα υπηρεσίες χονδρικής στους ανταγωνιστές του για να διαμορφώσουν τις υπηρεσίες λιανικής τους.

Ελλείψει της ως άνω υποχρέωσης, η ΟΤΕ ΑΕ θα μπορούσε να έχει κίνητρο να προσφέρει στους ανταγωνιστές της τεχνικές ή οικονομικές συνθήκες λιγότερο ανταγωνιστικές από αυτές που προσφέρει στο λιανικό της άκρο ή στις θυγατρικές της, ή να διακρίνει μεταξύ αυτών. Κυρίως, από τιμολογιακής απόψεως, η ΟΤΕ ΑΕ θα είχε κίνητρο να ενθαρρύνει τις προσφορές χονδρικής των οποίων ελέγχει μεγαλύτερο μέρος της αλυσίδας αξιών τους (chain value), όπως η προσφορά υπηρεσιών ΧΕΠ συγκριτικά με τις προσφορές χονδρικής της ΑΠΤΒ. Τέτοιου είδους πρακτικές / συμπεριφορές θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε τεχνητό περιορισμό της ελκυστικότητας των προσφορών των ανταγωνιστών της ΟΤΕ ΑΕ στις αγορές λιανικής, σε σχέση με το επίπεδο της ποιότητας και της τιμολόγησης των αντίστοιχων προσφορών του ομίλου της ΟΤΕ ΑΕ στις ίδιες αγορές. Επομένως, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι πρακτική τέτοιας μορφής θα ήταν έντονα επιζήμια για την ανάπτυξη του ανταγωνισμού στην αγορά υπηρεσιών λιανικής.

Περαιτέρω, σε τεχνικό επίπεδο, στις περιπτώσεις όπου έχει επιβληθεί στον πάροχο με ΣΙΑ υποχρέωση πρόσβασης, και ιδίως όταν έχει επιβληθεί υποχρέωση ελέγχου τιμών και κοστολόγησης, ο εν λόγω πάροχος δύναται να έχει αυξημένα κίνητρα να προβαίνει σε διακρίσεις όσον αφορά τις μη τιμολογιακές παραμέτρους των υπηρεσιών του. Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι μια ισχυρή υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης (υποχρέωση αμεροληψίας) είναι το μόνο ρυθμιστικό μέτρο το οποίο μπορεί να αντιμετωπίσει ευθέως τα ως άνω προβλήματα ανταγωνισμού. Ως εκ τούτου, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η υποχρέωση μη διακριτικής

μεταχείρισης είναι απαραίτητη προκειμένου να διασφαλισθεί ότι ο ΟΤΕ δεν κάνει διακρίσεις προς όφελος του λιανικού του άκρου (συμπεριλαμβανομένων των θυγατρικών του και των συνδεδεμένων με αυτόν επιχειρήσεων).

Η ΕΕΤΤ κρίνει επίσης ότι το λιανικό άκρο του ΟΤΕ ή οι συνδεδεμένες επιχειρήσεις δεν θα πρέπει να έχουν προνομιακή πρόσβαση στις δραστηριότητες της χονδρικής του ΟΤΕ. Μεταξύ άλλων (και μη περιοριστικά) π.χ. σε περίπτωση που ο ΟΤΕ προβεί στην εμπορική εισαγωγή νέων λιανικών προϊόντων τα οποία υλοποιούνται με τεχνικά χαρακτηριστικά, σχεδίαση και υλοποίηση καλύτερη από επίπεδο best effort (π.χ. managed VOIP πάνω από DSL, IPTV πάνω από DSL), τότε ο ΟΤΕ υποχρεώνεται σε ορισμένα συγκεκριμένα ρυθμιστικά μέτρα. Τα μέτρα αυτά προκύπτουν από το συνδυασμό με την προηγούμενη υποχρέωση περί πρόσβασης και χρήσης ειδικών ευκολιών δικτύου, αυτής της υποχρέωσης περί μη διακριτικής μεταχείρισης, αλλά και επομένης υποχρέωσης περί διαφάνειας.

Η υποχρέωση μη διάκρισης καλύπτει και τα πληροφοριακά συστήματα του ΟΤΕ. Το λιανικό άκρο του ΟΤΕ ή οι συνδεδεμένες με αυτόν επιχειρήσεις δεν θα πρέπει να έχουν προνομιακή πρόσβαση στα εν λόγω πληροφοριακά συστήματα χονδρικής και ο ΟΤΕ οφείλει να παρέχει πρόσβαση στα εν λόγω συστήματα χονδρικής σε τρίτους παρόχους υπό τους ίδιους όρους και της ίδιας ποιότητας με αυτές που παρέχει και στο λιανικό του άκρο.

5.6.3 Υποχρέωση Διαφάνειας

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι πέραν των υποχρεώσεων πρόσβασης και μη διακριτικής μεταχείρισης (βλ. ανωτέρω) είναι αναλογικό και αιτιολογημένο να επιβληθεί στον ΟΤΕ η υποχρέωση της διαφάνειας η οποία θα περιλαμβάνει μεταξύ άλλων τη δημοσίευση σχετικής Προσφοράς Αναφοράς, η οποία θα υπόκειται στην έγκριση της ΕΕΤΤ και θα αποτελεί την βάση για την σύναψη συμφωνιών για την παροχή ΧΕΠ. Η ως άνω υποχρέωση διασφαλίζει ότι οι εναλλακτικοί πάροχοι έχουν πρόσβαση σε επαρκείς πληροφορίες και ξεκάθαρες διαδικασίες, στις οποίες δεν θα είχαν εάν δεν υπήρχε η υποχρέωση Προσφοράς Αναφοράς. Αυτό διευκολύνει την είσοδό τους στην αγορά και ως εκ τούτου προωθεί τον ανταγωνισμό. Επίσης, με αυτό τον τρόπο έτσι διασφαλίζεται η συμμόρφωση με την υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης, καθότι οι πληροφορίες που απαιτούνται προκειμένου να εκτιμηθεί εάν υφίσταται τέτοια συμμόρφωση δεν θα ήταν άλλως διαθέσιμες. Συνεπώς, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι δια της ρυθμιστικής υποχρέωσης της διαφάνειας αντιμετωπίζεται ευθέως η φύση

ορισμένων βασικών προβλημάτων ανταγωνισμού και ότι θα πρέπει η εν λόγω υποχρέωση να επιβληθεί στον ΟΤΕ.

Το άρθρο 43 του Νόμου ερμηνευόμενο σύμφωνα με το Άρθρο 9 της Οδηγίας για την Πρόσβαση προβλέπει ότι η ΕΡΑ δύναται να υποχρεώνει έναν πάροχο με ΣΙΑ, να δημοσιεύει Προσφορά Αναφοράς η οποία θα είναι επαρκώς αναλυτική, προκειμένου να διασφαλίζεται ότι οι επιχειρήσεις δεν θα εξαναγκάζονται να πληρώνουν για ευκολίες οι οποίες δεν είναι απαραίτητες για τις αιτούμενες υπηρεσίες. Η εν λόγω Προσφορά Αναφοράς θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει μια περιγραφή των σχετικών προϊόντων/υπηρεσιών/στοιχείων σύμφωνα με τις ανάγκες της αγοράς, και μια περιγραφή των σχετικών όρων και προϋποθέσεων, συμπεριλαμβανομένων των τιμών.

Η ΕΕΤΤ προτείνει να επιβληθεί η υποχρέωση στον ΟΤΕ να δημοσιεύει προσφορά αναφοράς για την ΧΕΠ. Το Παράρτημα 5 του παρόντος κειμένου περιέχει την λίστα με τα κατ' ελάχιστον στοιχεία που πρέπει να συμπεριληφθούν στην σχετική Προσφορά Αναφοράς του ΟΤΕ.

Δεδομένου ότι η Προσφορά Αναφοράς θα πρέπει να επικαιροποιείται προκειμένου να αντικατοπτρίζει τις ανάγκες της αγοράς, η ΕΕΤΤ προτείνει να αναθεωρείται η Προσφορά Αναφοράς Πρόσβασης ΧΕΠ κατόπιν πρωτοβουλίας της ΕΕΤΤ ή να εξετάζεται το ενδεχόμενο αναθεώρησής της κατόπιν θεμελιωμένου αιτήματος είτε από την πλευρά του ΟΤΕ ή οποιουδήποτε άλλου αδειοδοτημένου παρόχου. Ειδικότερα:

- Ο ΟΤΕ θα πρέπει να υποβάλει στην ΕΕΤΤ την Προσφορά Αναφοράς Χονδρικής Ευρυζωνικής Πρόσβασης, σύμφωνα με τους όρους της Απόφασης της ΕΕΤΤ η οποία θα εκδοθεί κατόπιν της έγκρισης από την ΕΕ του παρόντος προτεινόμενου Σχεδίου Μέτρων για την υπό εξέταση αγορά, εντός τριάντα (30) ημερολογιακών ημερών από το χρονικό σημείο που η ως άνω Απόφαση τίθεται σε εφαρμογή. Η ΕΕΤΤ δύναται να επιβάλει αλλαγές στην Προσφορά Αναφοράς Χονδρικής Ευρυζωνικής Πρόσβασης και τις συναφείς ευκολίες στις περιπτώσεις όπου κρίνει ότι τέτοιες αλλαγές είναι αιτιολογημένες.
- Για την περίπτωση όπου ο ΟΤΕ ζητήσει αναθεώρηση της Προσφοράς Αναφοράς Χονδρικής Ευρυζωνικής Πρόσβασης, η ΕΕΤΤ λαμβάνοντας υπόψη τις όποιες σχετικές εξελίξεις της αγοράς, καθώς και την εμπειρία που αποκτήθηκε στα πλαίσια προγενέστερης εφαρμογής Προσφοράς Αναφοράς, θα εξετάσει εντός εύλογης περιόδου, εάν οι προτεινόμενες αλλαγές είναι κατάλληλες και αιτιολογημένες. Η ΕΕΤΤ δύναται να επιβάλει

αλλαγές στην Προσφορά Αναφοράς Χονδρικής Ευρυζωνικής Πρόσβασης όπου κρίνει ότι τέτοιες αλλαγές είναι αιτιολογημένες.

- Για την περίπτωση όπου το αίτημα για αναθεώρηση της Προσφοράς Αναφοράς υποβάλλεται από κάποιον άλλο πάροχο (πέραν του ΟΤΕ), η ΕΕΤΤ λαμβάνοντας υπόψη τις όποιες σχετικές εξελίξεις της αγοράς, καθώς και την εμπειρία που αποκτήθηκε στα πλαίσια προγενέστερης εφαρμογής Προσφοράς Αναφοράς, θα εξετάσει εάν η Προσφορά Αναφοράς χρήζει αναθεώρησης. Εάν η απόφαση της ΕΕΤΤ είναι καταφατική, η ΕΕΤΤ θα καλέσει τον ΟΤΕ να υποβάλει αναθεωρημένη Προσφορά Αναφοράς, εντός συγκεκριμένης χρονικής περιόδου ανάλογα με τις τροποποιήσεις που απαιτούνται. Η ΕΕΤΤ δύναται να επιβάλει αλλαγές στην Προσφορά Αναφοράς Χονδρικής Ευρυζωνικής Πρόσβασης όπου κρίνει ότι τέτοιες αλλαγές είναι αιτιολογημένες.

Στις περιπτώσεις που κρίνει κατάλληλο, η ΕΕΤΤ, σύμφωνα με το Άρθρο 17 του Νόμου (άρθρο 6 της *Οδηγίας Πλαίσιο*), δύναται να διεξάγει δημόσια διαβούλευση παρέχοντας στα ενδιαφερόμενα μέρη την δυνατότητα να εκφράσουν τις απόψεις τους αναφορικά με τις προτεινόμενες τροποποιήσεις/αναθεωρήσεις της Προσφοράς Αναφοράς Χονδρικής Ευρυζωνικής Πρόσβασης.

Το Άρθρο 43 παρ. 3 του Νόμου (Άρθρο 9 της *Οδηγίας για την Πρόσβαση*), προβλέπει επίσης ότι η ΕΕΤΤ δύναται να υποχρεώσει ένα πάροχο με ΣΙΑ, να προβαίνει σε δημοσιοποίηση ορισμένων πληροφοριών, όπως λογιστικών πληροφοριών, τεχνικών προδιαγραφών, χαρακτηριστικών δικτύου, όρων και προϋποθέσεων προσφοράς και χρήσης, και τιμών. Το Άρθρο 43 παρ. 2 του Νόμου (Άρθρο 9 (3) της *Οδηγίας για την Πρόσβαση*), αναφέρει ότι η ΕΕΤΤ δύναται να ορίζει τις ακριβείς πληροφορίες που πρέπει να δημοσιοποιούνται, το επίπεδο λεπτομέρειας και τον τρόπο δημοσιοποίησής τους, και ότι η ΕΕΤΤ δύναται να ζητά επιπλέον λεπτομέρειες για τις περιπτώσεις εκείνες όπου περιστατικά στην αγορά υποδεικνύουν ότι η υπάρχουσα υποχρέωση (δημοσιοποίησης) δεν είναι επαρκής. Σε αυτά τα πλαίσια, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι θα πρέπει να επιβληθεί στον ΟΤΕ η υποχρέωση να παρέχει άμεσα στην ΕΕΤΤ κάθε πληροφορία, συμπεριλαμβανομένων οικονομικών πληροφοριών αναφορικά με την χονδρική ευρυζωνική πρόσβαση, κατόπιν αιτιολογημένου αιτήματός της, και σύμφωνα με τα χρονοδιαγράμματα και το επίπεδο λεπτομέρειας που αναφέρονται στο σχετικό αίτημα της ΕΕΤΤ.

Πέραν της ως άνω υποχρέωσης, ο ΟΤΕ πρέπει να παρέχει στην ΕΕΤΤ αναλυτική αναφορά σχετικά με όλους τους δείκτες αποδοτικότητας (performance indicators) σε

τριμηνιαία βάση και ανά περίπτωση, όποτε αυτό ζητηθεί από την ΕΕΤΤ. Ο ΟΤΕ οφείλει να διατηρεί πληροφορίες σχετικά με τους δείκτες αποδοτικότητας σε ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα/βάση δεδομένων, στο οποίο οφείλει να εξασφαλίσει δυνατότητα πρόσβασης στην ΕΕΤΤ. Το εν λόγω πληροφοριακό σύστημα θα χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό ή/και την αποθήκευση των τιμών των δεικτών αποδοτικότητας (Key Performance Indicators (KPI)), προκειμένου η ΕΕΤΤ να μπορεί να εξάγει πληροφορίες, αναφορές κλπ. με δική της πρωτοβουλία. Ο ΟΤΕ υποχρεώνεται να εξασφαλίσει πρόσβαση στο πληροφοριακό σύστημα / βάση δεδομένων στους άλλους παρόχους, ώστε να καθίσταται δυνατή η πρόσβαση στους δείκτες αποδοτικότητας/δεδομένα που σχετίζονται αποκλειστικά με τις δικές τους δραστηριότητες και τις συναλλαγές με τον ΟΤΕ. Τέλος, κατόπιν λήψης σχετικού αιτήματος από την ΕΕΤΤ, ο ΟΤΕ θα πρέπει να έχει την υποχρέωση να δημοσιεύει στον δικτυακό του τόπο ορισμένους ή και όλους τους δείκτες αποδοτικότητας με κατάλληλη μορφή, ώστε να διασφαλίζει την αρχή του επιχειρηματικού απορρήτου καθώς και την εμπιστευτικότητα κρίσιμων εμπορικών πληροφοριών (λχ. μέσες ή συνολικές τιμές, ή αναλυτικά τις τιμές των δεικτών χωρίς να προσδιορίζεται το όνομα του παρόχου). Το ως άνω μέτρο θα επιτρέψει στους εναλλακτικούς παρόχους που λαμβάνουν υπηρεσίες από τον ΟΤΕ να διασφαλίσουν ότι οι δείκτες αποδοτικότητας παρουσιάζουν με ακρίβεια το επίπεδο υπηρεσιών που λαμβάνουν. Επιπλέον ο ΟΤΕ θα πρέπει να παρέχει στην ΕΕΤΤ κάθε επιπλέον πληροφορία σχετικά με τους δείκτες αποδοτικότητας (συμπεριλαμβανομένων των εμπιστευτικών πληροφοριών) η οποία εύλογα ζητείται από την ΕΕΤΤ προκειμένου να της επιτρέψει να ασκεί αποτελεσματική εποπτεία, καθώς και να προλαμβάνει την όποια τυχόν εσωτερική ή εξωτερική διακριτική μεταχείριση από τον ΟΤΕ. Οι δείκτες αποδοτικότητας δύνανται να περιλαμβάνουν (ενδεικτικά και όχι περιοριστικά) τα κάτωθι στοιχεία:

(1) Δείκτες αποδοτικότητας σχετικά με την παροχή των προϊόντων ΑΡΥΣ:

- Αριθμός αιτημάτων ανά πάροχο και ανά ταχύτητα πρόσβασης
- Αριθμός αιτημάτων που απορρίφθηκαν ανά λόγο απόρριψης
- Αριθμός αιτημάτων που ικανοποιήθηκαν εντός προβλεπόμενου χρονοδιαγράμματος
- Μέσος χρόνος παροχής της υπηρεσίας ανά πάροχο
- Αριθμός ενεργών συνδέσεων DSL ανά τοπικό κέντρο
- Μέσο χρόνο παροχής της αντίστοιχης υπηρεσίας προς λιανικούς χρήστες

(2) Δείκτες αποδοτικότητας σχετικά με την παροχή των προϊόντων ΟΚΣΥΑ:

- Αριθμός αιτημάτων που παραλήφθηκαν ανά πάροχο, ανά σημείο διασύνδεσης και ανά είδος
- Αριθμός αιτημάτων που απορρίφθηκαν ανά λόγο απόρριψης
- Αριθμός αιτημάτων που ικανοποιήθηκαν εντός προβλεπόμενου χρονοδιαγράμματος
- Μέσος χρόνος παροχής της υπηρεσίας ανά πάροχο

(3) Δείκτες αποδοτικότητας σχετικά με βλάβες και επισκευές:

- Αριθμός νέων παροχών ΑΡΥΣ/ΟΚΣΥΑ που αναφέρθηκαν ως προβληματικές ανά τύπο πρόσβασης
- Μέσος όρος χρόνου επιδιόρθωσης βλαβών ΑΡΥΣ/ΟΚΣΥΑ ανά πάροχο
- Αριθμός βλαβών ΑΡΥΣ/ΟΚΣΥΑ που επιλύθηκαν εντός του συμφωνημένου χρονικού πλαισίου (βασικό SLA)

(4) Δείκτες αποδοτικότητας σχετικά με τη Συνεγκατάσταση (εφόσον υπάρχει):

- Μέσος χρόνος μελέτης και υλοποίησης ανά περίπτωση και ανά πάροχο

Επιπρόσθετα, δεδομένου ότι ο πάροχος με ΣΙΑ, η οποία ισοδυναμεί με δεσπόζουσα θέση, σε μια συγκεκριμένη χονδρική αγορά, έχει τη δυνατότητα να εκμεταλλευτεί την ισχύ του αυτή στις κατάντη αγορές, μέσω διαφόρων πρακτικών, όπως (α) η παροχή διαφορετικής ποιότητας υπηρεσίας στους διαφορετικούς χονδρικούς πελάτες του ή π.χ. (β) η παροχή διαφορετικής ποιότητας υπηρεσίας στους χονδρικούς του πελάτες από εκείνη που παρέχει στους πελάτες του λιανικού του άκρου, η ΕΕΤΤ θεωρεί εύλογη και αναλογική την επιβολή υποχρέωσης δημοσιοποίησης πληροφοριών σε σχέση με την ποιότητα υπηρεσίας (Quality Of Service, QOS), η οποία λειτουργεί συμπληρωματικά με την επιβληθείσα υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης. Πιο συγκεκριμένα ο ΟΤΕ υποχρεώνεται να δημοσιεύει ως μέρος της Προσφοράς Αναφοράς:

- Σύντομη τεχνική περιγραφή της τεχνικής υλοποίησης/σχεδίασης/λύσης του βασικού προϊόντος λιανικής πρόσβασης και χονδρικής πρόσβασης (ΑΡΥΣ) με ποιότητα best-effort .
- Σε περίπτωση που ο ΟΤΕ προβεί στην εμπορική εισαγωγή νέων λιανικών προϊόντων τα οποία υλοποιούνται με τεχνικά χαρακτηριστικά, σχεδίαση και υλοποίηση συγκεκριμένης εγγυημένης ποιότητας (ανώτερης από επίπεδο best effort) π.χ. managed VOIP πάνω από DSL, IPTV πάνω από DSL κλπ.): Σύντομη τεχνική περιγραφή της τεχνικής υλοποίησης/σχεδίασης/λύσης του βασικού προϊόντος λιανικής πρόσβασης με συγκεκριμένη εγγυημένη ποιότητα ανώτερη από best-effort .

Παράλληλα, στο πλαίσιο υποχρέωσης δημοσιότητας η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι οφείλει να επιβληθεί στον ΟΤΕ υποχρέωση πρότερης ειδοποίησης αλλαγών σε όρους, συνθήκες παροχής υπηρεσιών, τεχνολογικές αλλαγές κλπ. εξελίξεις. Η πρότερη ειδοποίηση θα κοινοποιείται στους εναλλακτικούς και την ΕΕΤΤ και οφείλει να γίνεται σε χρονικό διάστημα εύλογα και επαρκώς νωρίτερα από τη σχεδιαζόμενη ημερομηνία εφαρμογής της αλλαγής. Ο λόγος που επιβάλλεται αυτή η υποχρέωση είναι: (α) διαφάνεια κυρίως ως προς την πιθανότητα αντι-ανταγωνιστικών πρακτικών από τη μεριά του κυριάρχου και (β) ενημέρωση των πελατών χονδρικής του ΟΤΕ (δηλ. των εναλλακτικών) κατά πόσον μία προτεινόμενη αλλαγή από τον ΟΤΕ, τυχόν επηρεάζει τα δικά τους προϊόντα.

Ειδικά το δεύτερο είναι σημαντικό από την άποψη ότι οι εναλλακτικοί θα έχουν στη διάθεσή τους επαρκή χρόνο για να προσαρμοστούν στις αλλαγές, χωρίς διαταραχές στην αγορά και τυχόν υπονόμηση των επενδύσεων τους.

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι αυτή η ειδοποίηση οφείλει να περιέχει τα παρακάτω στοιχεία πληροφορίας:

- Παρών όρος, παρούσα συνθήκη, παρόν τέλος
- Προτεινόμενη αλλαγή και ημερομηνία εφαρμογής
- Συσχετιζόμενοι όροι/άρθρα της προσφοράς αναφοράς που επηρεάζονται από την προτεινόμενη αλλαγή

Περαιτέρω η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι είναι αναλογικό και αιτιολογημένο, να διατηρηθεί η επιβληθείσα –στον πρώτο γύρο ανάλυσης- υποχρέωση του ΟΤΕ να κοινοποιεί στην ΕΕΤΤ κάθε σύμβαση ΧΕΠ που υπογράφεται με παρόχους με βάση τη δημοσιευμένη Προσφορά Αναφοράς ΧΕΠ, καθώς και κάθε «πέραν του βασικού» (“advanced”) SLA που τυχόν προσφέρεται από τον ΟΤΕ, βάσει εμπορικής συμφωνίας.

5.6.4 Υποχρέωση Λογιστικού διαχωρισμού

Σύμφωνα με το άρθρο 43, Παρ. γ του Ν 3431, η Ε.Ε.Τ.Τ. μπορεί να απαιτεί από μια επιχείρηση με κάθετη διάρθρωση να καθιστά διακριτές και διαφανείς τις τιμές χονδρικής πώλησης και τις εσωτερικές της τιμολογήσεις προκειμένου να ελέγχεται, μεταξύ άλλων, η τήρηση της υποχρέωσης αμεροληψίας και να αποτρέπεται ενδεχόμενη σταυροειδής επιδότηση. Για το σκοπό αυτόν η Ε.Ε.Τ.Τ με απόφασή της μπορεί να καθορίζει τα

τηρούμενα στοιχεία, χωρίς να θίγονται οι διατάξεις του Κ.Β.Σ. και τη λογιστική μέθοδο, που πρέπει να χρησιμοποιούνται για καθορισμένες δραστηριότητες.

Η υποχρέωση του λογιστικού διαχωρισμού επιτρέπει την διασφάλιση της διαφάνειας των τιμών των προσφορών χονδρικής και εσωτερικών τιμών μεταφοράς (transfer pricing) ενός κάθετα ολοκληρωμένου παρόχου. Συνεπώς, μέσω της υποχρέωσης του λογιστικού διαχωρισμού δίνονται τα απαραίτητα τεchnοοικονομικά δεδομένα και πληροφορίες, ώστε να διασφαλίζεται η τήρηση της υποχρέωσης της μη διάκρισης και επιπλέον να διευκολύνεται ο εντοπισμός πιθανών καταχρηστικών σταυροειδών επιχορηγήσεων.

Η υποδομή στο δίκτυο πρόσβασης της οποίας κύριος είναι ο ΟΤΕ, δίδει σε αυτόν μια προνομιακή δύναμη / παρουσία στο σύνολο των λιανικών αγορών υπηρεσιών στις οποίες δραστηριοποιείται. Λαμβάνοντας υπόψη ότι οι συνθήκες του ανταγωνισμού εξαρτώνται σε πολύ μεγάλο βαθμό, από την πρόσβαση των εναλλακτικών παρόχων σε αυτήν την υποδομή, η ΟΤΕ ΑΕ θα μπορούσε να επιδιώξει να κάνει κατάχρηση αυτής της ισχύος προκειμένου να εκτοπίσει τους ανταγωνιστές της από τις αγορές λιανικής μέσω σταυροειδών επιδοτήσεων ή πρακτικών του «ψαλιδίσματος» (scissors effect) / ή και συμπίεσης τιμών και κατά συνέπεια συγχρόνως να περιορίσει την άσκηση ενός αποτελεσματικού ανταγωνισμού στις αγορές χονδρικής και λιανικής.

Η καθετοποιημένη δομή της εταιρείας ΟΤΕ ΑΕ (βάσει της οποίας δραστηριοποιείται τόσο στις ανάντη αγορές χονδρικής, όσο και στις κατάντη αγορές υπηρεσιών) μπορεί να οδηγήσει σε στρεβλώσεις του ανταγωνισμού στις αγορές ηλεκτρονικών επικοινωνιών χονδρικής και λιανικής, όπως εκτέθηκε αναλυτικά ανωτέρω. Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι αυτές οι ως άνω πραγματικές ή πιθανές στρεβλώσεις μπορούν να αντιμετωπισθούν μέσω της επιβολής υποχρέωσης του λογιστικού διαχωρισμού.

Επομένως, έχοντας υπόψη την κάθετη ολοκλήρωση της ΟΤΕ ΑΕ (ιδίως μετά την πρόσφατη απορρόφηση της θυγατρικής της ΟΤΕnet), τα χαρακτηριστικά της φύσεως της υποδομής της ΑΠΤΒ και την δυναμική του ανταγωνισμού στις αγορές χονδρικής και λιανικής, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η υποχρέωση του λογιστικού διαχωρισμού είναι αναλογική και αποτελεί την ελάχιστη απαραίτητη προϋπόθεση για να εξασφαλιστεί ο εντοπισμός από την ΕΕΤΤ πρακτικών διακριτικής μεταχείρισης από τον ΟΤΕ μεταξύ του λιανικού του άκρου και των άλλων παρόχων, σταυροειδών επιδοτήσεων ή / και πρακτικών του «ψαλιδίσματος» (scissors effect) / ή και συμπίεσης τιμών που έχουν ως στόχο ή αποτέλεσμα την στρέβλωση

του ανταγωνισμού. Επομένως, επιτελούνται και οι στόχοι που περιγράφονται το στο άρθρο 43, Παρ. γ του Ν 3431.

Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η υποχρέωση του λογιστικού διαχωρισμού στην παρούσα ανάλυση πρέπει να εφαρμόζεται στο σύνολο της σχετικής αγοράς, συμπεριλαμβανομένων και των πιθανών προσφορών υπηρεσιών χονδρικής που αφορούν οπτικές ίνες.

Η μεθοδολογία της εφαρμογής της υποχρέωσης του λογιστικού διαχωρισμού καθορίστηκε με την απόφασή της ΕΕΤΤ 482/051/26-05-2008 με θέμα «Μεθοδολογίες/ Αρχές Κοστολόγησης και Λογιστικού Διαχωρισμού για την υλοποίηση των επιβληθέντων στον ΟΤΕ ρυθμιστικών υποχρεώσεων ελέγχου τιμών, κοστολόγησης και λογιστικού διαχωρισμού στις επιμέρους ορισθείσες αγορές ηλεκτρονικών επικοινωνιών και λοιπές ρυθμίσεις».

Η ΕΕΤΤ εκτιμά ότι είναι σκόπιμο να διατηρηθούν οι διατάξεις που προβλέπονται στην ανωτέρω απόφαση σχετικά με την αγορά χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης στην περίοδο της εφαρμογής της παρούσας απόφασης, με την επιφύλαξη σχετικής μεταγενέστερης απόφασης.

5.6.5 Υποχρέωση Ελέγχου Τιμών και Κοστολόγησης

Με βάση τα υπάρχοντα στοιχεία που έχουν αναφερθεί στην Ενότητα της Δομής της Αγοράς, εντός της Ελληνικής Επικρατείας, κατά το χρονικό διάστημα της παρούσης αναλύσεως υπάρχουν 2.205 καταναμητές εκ των οποίων 1.390 (1.260 βρίσκονται εκτός της Αττικής) έχουν εξοπλιστεί από την ΟΤΕ ΑΕ με DSLAM. Δυνατότητα παροχής ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω ΑΠΤΒ υπάρχει σε 152 αστικά κέντρα που καλύπτουν το 65% του πληθυσμού. Συνεπώς, με εξαίρεση τα 152 αστικά κέντρα, στα υπόλοιπα κέντρα, η βασική προσφορά παροχής ευρυζωνικής πρόσβασης σε επίπεδο χονδρικής είναι η προσφορά Χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης της ΟΤΕ ΑΕ.

Από τα παραπάνω στοιχεία συνάγεται ότι είναι εξαιρετικά σημαντικό να διασφαλιστούν οι τιμολογιακές συνθήκες βάσει των οποίων θα παρέχεται η χονδρική ευρυζωνική πρόσβαση ώστε να υπάρχει εγγύηση της ισότητας των συνθηκών ανταγωνισμού σε όλες τις περιοχές της Επικράτειας.

Στην προηγούμενη ανάλυση, η αγορά της ευρυζωνικής πρόσβασης βρισκόταν σε στάδιο ανάπτυξης με πολύ χαμηλούς όγκους σε λιανικό επίπεδο και ακόμα χαμηλότερους

στην αγορά χονδρικής, ενώ παράλληλα, η ανάπτυξη των υποδομών από την ΟΤΕ ΑΕ βρισκόταν σε στάδιο ανάπτυξης. Για τους δύο λόγους αυτούς, η ΕΕΤΤ πρότεινε την επιβολή της υποχρέωσης ελέγχου τιμών ΧΕΠ μέσω της μεθοδολογίας Retail Minus (χρησιμοποιώντας μεθοδολογία προεξοφλημένων ταμειακών ροών (DCF) πενταετούς ορίζοντα ενός εύλογα αποδοτικού παρόχου), ώστε να επιτραπεί στους νεοεισερχόμενους να εκμεταλλευτούν τις οικονομίες κλίμακας του ΟΤΕ και, σε συνδυασμό με τις λοιπές υποχρεώσεις πρόσβασης, να μπορέσουν να δημιουργήσουν μια ικανή πελατειακή βάση για τις υπηρεσίες τους, προκειμένου να δημιουργήσουν σε ικανό χρονικό ορίζοντα την αναγκαία μάζα πελατών που θα τους επιτρέψει να επενδύσουν σε ιδιόκτητες υποδομές. Παράλληλα, προκειμένου να δώσει επαρκές κίνητρο στην εταιρεία ΟΤΕ ΑΕ για την ανάπτυξη των αναγκαίων υποδομών, η ΕΕΤΤ θεώρησε, κατά τον πρώτο γύρο ανάλυσης, ότι μέσω της επιβληθείσας υποχρέωσης ελέγχου τιμών, επιτυγχάνεται η απαιτούμενη εύλογη απόδοση επί του επενδεδυμένου κεφαλαίου, με συνεκτίμηση των συναφών κινδύνων της ΟΤΕ ΑΕ.

Στο χρονικό ορίζοντα της παρούσας ανάλυσης, όπως διαπιστώνεται, μεταξύ άλλων, από την εξέλιξη του αριθμού των γραμμών ΑΡΥΣ, η αγορά της λιανικής ευρυζωνικής πρόσβασης βρίσκεται πλέον σε στάδιο ωρίμανσης, ενώ η εταιρεία ΟΤΕ ΑΕ έχει ήδη υλοποιήσει το μεγαλύτερο μέρος των επενδύσεών της στη υφιστάμενη τεχνολογία. Με βάση τις υπάρχουσες υποδομές και το γεγονός ότι έχουν αναπτυχθεί συνεγκαταστάσεις σε 152 αστικά κέντρα ενώ σε περίπου 1240 αστικά κέντρα δεν υπάρχει σήμερα δυνατότητα ευρυζωνικής πρόσβασης μέσω εναλλακτικής τεχνολογίας, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι απαιτείται η μετάβαση από την υποχρέωση ελέγχου τιμών με Retail Minus σε υποχρέωση κοστοστρέφειας για τους κάτωθι λόγους:

Με την υποχρέωση κοστοστρεφούς τιμολόγησης, μεταφέρεται η έμφαση από τον προσδιορισμό του σχετικού επιπέδου (περιθωρίου) μεταξύ τιμών λιανικής και χονδρικής υπηρεσίας (relative level of retail and wholesale prices) και επικεντρώνεται στη διαμόρφωση της τιμής της υπηρεσίας ΧΕΠ προσδιορίζοντας σε απόλυτο επίπεδο το χονδρικό κόστος της υπηρεσίας (absolute level of wholesale costs). Με αυτό τον τρόπο, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι επιτυγχάνεται ο βασικός στόχος της παρούσας ανάλυσης δηλαδή, μέσω των τιμών, να διαμορφωθούν τέτοιες συνθήκες στην αγορά ώστε να επιτρέπεται ταυτόχρονα, η διασφάλιση της ισότητας των συνθηκών του ανταγωνισμού ανάμεσα στους εναλλακτικούς παρόχους, πελάτες των χονδρικών υπηρεσιών της ΟΤΕ ΑΕ, στην παροχή υπηρεσιών στην αγορά λιανικής καθώς και η εγγύηση ελκυστικών τιμών για τον καταναλωτή σε κάθε σημείο της

Ελληνικής Επικρατείας. Πράγματι, η προτεινόμενη υποχρέωση κοστοστρεφούς τιμολόγησης των υπηρεσιών χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης επιτρέπει στον ιστορικό πάροχο να ανακτήσει τα κόστη του ωφελώντας συγχρόνως και τους εναλλακτικούς παρόχους, οι οποίοι δεν έχουν την ίδια κρίσιμη πελατειακή μάζα και τις οικονομίες κλίμακος του ιστορικού φορέα εκμετάλλευσης ενώ ταυτόχρονα δεν έχουν δυνατότητα σε κάποια αστικά κέντρα να επιλέξουν διαφορετική τεχνολογία για την προσφορά ευρυζωνικής πρόσβασης. Ο απώτερος στόχος αυτής της υποχρέωσης είναι μέσω της αύξησης του ανταγωνισμού μεταξύ των παρόχων να επιτραπεί στον τελικό καταναλωτή σε λιανικό επίπεδο να έχει πρόσβαση σε χαμηλές τιμές σε κάθε σημείο της Ελληνικής Επικρατείας.

Επιπλέον, με την αύξηση της ποικιλίας των λιανικών υπηρεσιών της ΟΤΕ ΑΕ και την αυξητική τάση της προτίμησης των καταναλωτών στα δεσμοποιημένα προϊόντα, η μεθοδολογία της εξεύρεσης του ορθού περιθωρίου μέσω του μοντέλου Προεξοφλημένων Ταμειακών Ροών πενταετούς ορίζοντα καθίσταται εξαιρετικά περίπλοκη και δεν ευνοεί την διαφάνεια και βεβαιότητα στην αγορά.

Η υποχρέωση κοστοστρεφούς τιμολόγησης χονδρικών προσφορών ευρυζωνικής πρόσβασης είναι αναλογική και συνεπής με τα αναφερόμενα στο Νόμο 3431 και ιδιαίτερα στα άρθρα 44, παρ 2 & 45 παρ 1 & 2. Η ΕΕΤΤ εκτιμά επομένως ότι δικαιολογείται να επιβάλει στην ΟΤΕ ΑΕ την υποχρέωση κοστοστρεφούς τιμολόγησης για τις υπηρεσίες χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης και των συναφών ευκολιών. Σύμφωνα με το άρθρο 45 παρ 1, η Ε.Ε.Τ.Τ. μπορεί με απόφασή της, να επιβάλλει υποχρεώσεις σχετικά με την ανάκτηση κόστους και ελέγχου τιμών, συμπεριλαμβανομένων υποχρεώσεων κοστοστρέφειας, καθώς και υποχρεώσεων σχετικών με τα συστήματα κοστολόγησης για την παροχή ειδικών τύπων διασύνδεσης ή / και πρόσβασης. Η απόφαση της Ε.Ε.Τ.Τ., λαμβάνοντας υπόψη την επένδυση του εν λόγω φορέα εκμετάλλευσης, επιτρέπει στον φορέα αυτόν έναν εύλογο συντελεστή απόδοσης επί του επενδεδυμένου κεφαλαίου, συνεκτιμώντας τους συναφείς κινδύνους. Η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι η κοστοστρεφής τιμολόγηση των υπηρεσιών χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης και των συναφών ευκολιών θα προάγει την οικονομική αποτελεσματικότητα, θα ενθαρρύνει τον διαρκή ανταγωνισμό και θα βελτιστοποιήσει τα πλεονεκτήματα για τον καταναλωτή.

Πιο συγκεκριμένα, η ΕΕΤΤ προτείνει να επιβληθεί στην ΟΤΕ ΑΕ, η υποχρέωση να παρέχει κοστοστρεφείς τιμές χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης βάσει της μεθοδολογίας Μέσου Μακροπρόθεσμου Επαυξητικού Κόστους με βάση το Τρέχον Κόστος των Παγίων

(ΜΜΕΚ/TK (LRAIC/Current Cost)). Η ΕΕΤΤ προτίθεται να επιβάλλει την υποχρέωση στην ΟΤΕ ΑΕ να παρέχει τιμές για την υπηρεσία ευρυζωνικής πρόσβασης ΑΡΥΣ (BRAS & DSLAM) βάσει της μεθοδολογίας ΜΜΕΚ-ΤΚ, οι οποίες τιμές θα εξάγονται από μοντέλο "top-down". Οι τιμές των υπηρεσιών για τις συναφείς ευκολίες όπως οι υπηρεσίες ΟΚΣΥΑ Τύπου ΦΥΠ & ΟΛΟ θα εξάγονται από μοντέλα bottom-up βάση της μεθοδολογίας ΜΜΕΚ.

Η μεθοδολογία της κοστολόγησης καθορίστηκε με την απόφασή της ΕΕΤΤ 482/051/26-05-2008 με θέμα «Μεθοδολογίες/ Αρχές Κοστολόγησης και Λογιστικού Διαχωρισμού για την υλοποίηση των επιβληθέντων στον ΟΤΕ ρυθμιστικών υποχρεώσεων ελέγχου τιμών, κοστολόγησης και λογιστικού διαχωρισμού στις επιμέρους ορισθείσες αγορές ηλεκτρονικών επικοινωνιών και λοιπές ρυθμίσεις». Η ΕΕΤΤ εκτιμά ότι είναι σκόπιμο να διατηρηθούν οι υποχρεώσεις που προβλέπονται στην ανωτέρω απόφαση σχετικά με την αγορά υπηρεσιών της χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης, κατά την περίοδο της εφαρμογής της παρούσας ανάλυσης, με την επιφύλαξη σχετικής μεταγενέστερης απόφασης. Σύμφωνα με το άρθρο 8 της ανωτέρω απόφασης, οι καταστάσεις του λογιστικού διαχωρισμού και το κοστολογικό σύστημα του παρόχου με ΣΙΑ θα ελέγχονται ετησίως από ανεξάρτητους ορκωτούς ελεγκτές που ορίζονται από την ΕΕΤΤ. Μετά τον έλεγχο δημοσιεύεται Δήλωση Συμμόρφωσης από την ΕΕΤΤ, με την επιφύλαξη της Εθνικής και Κοινοτικής Νομοθεσίας περί εμπορικού απορρήτου.

Επιπλέον, η ΕΕΤΤ κρίνει ότι οι τιμές της προσφοράς ΧΕΠ πρέπει να απεικονίζουν το μακροπρόθεσμο κόστος ενός αποτελεσματικού παρόχου με συγκρίσιμα χαρακτηριστικά με εκείνα της ΟΤΕ ΑΕ. Με αυτό το σκεπτικό, οι τιμές δεν πρέπει να ορίζονται αποκλειστικά βάσει του κόστους του ιστορικού παρόχου αλλά να ενσωματώνονται οι αποτελεσματικές επιχειρησιακές επιλογές και δυναμικές της αγοράς. Η ΕΕΤΤ δύναται να αιτηθεί από την ΟΤΕ ΑΕ να τροποποιήσει το υφιστάμενο κοστολογικό σύστημά της με μεταγενέστερη συμπληρωματική απόφαση για να ενσωματώσει αυτές τις αλλαγές.

Δηλαδή, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι οι τιμές της ΧΕΠ πρέπει να διαμορφώνονται σε τέτοιο επίπεδο ώστε να μην εμποδίζουν τους εναλλακτικούς παρόχους να έχουν εύλογο κέρδος/ απόδοση από τις επενδύσεις σε ΑΠΤΒ ή να συνεχίσουν την δραστηριότητα τους προκειμένου να επεκτείνουν τις υποδομές τους.

Συνεπώς, η ΕΕΤΤ κρίνει ότι οφείλει να πραγματοποιείται έλεγχος στις τιμές των προσφορών της ΧΕΠ, ώστε να διαμορφώνονται σε τέτοιο επίπεδο που να αποφεύγεται το

φαινόμενο του «ψαλιδίσματος» της κερδοφορίας (scissors effect)/ ή και συμπίεσης τιμών στην αγορά της ΑΠΤΒ. Σκοπός της εξέτασης είναι να διαμορφωθεί ένας ικανοποιητικός οικονομικός χώρος (economic space) μεταξύ ΑΠΤΒ και ΧΕΠ, επαρκής για την ανάπτυξη του ανταγωνισμού και την συνεχή γεωγραφική επέκτασή της ΑΠΤΒ. Οι τιμές της υπηρεσίας ΧΕΠ θα πρέπει να είναι αντίστοιχες με το κόστος ενός νεοεισερχόμενου παρόχου στην αγορά, του οποίου η στρατηγική της επέκτασης των υποδομών του βασίζεται στην Αδεσμοποίητη Πρόσβαση στον ΤΒ. Οι δαπάνες αυτές μπορούν να αξιολογηθούν βάσει πρότυπου τεχνικοοικονομικού μοντέλου και η μεθοδολογία για την εφαρμογή του θα διαμορφωθεί μέσω διαδικασίας δημόσιας διαβούλευσης.

Τέλος, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι ιδιαίτερη μνεία πρέπει να γίνει για την σχέση των τιμών μεταξύ των συναφών αγορών λιανικής και χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης. Με βάση την υποχρέωση της μη-διακριτικής μεταχείρισης στις υπηρεσίες χονδρικής, η μη δυνατότητα επανάληψης (non replicability) των προσφορών λιανικής της ΟΤΕ ΑΕ μπορεί να οδηγήσει την ΕΕΤΤ να αιτηθεί την ταυτόχρονη εξέταση των χαρακτηριστικών των διαθέσιμων προσφορών στην αγορά χονδρικής και των αντιστοιχών/ σχετικών λιανικών προσφορών. Εάν αυτή η δυνατότητα επανάληψης (replicability) μεταξύ των διαθέσιμων προσφορών στην αγορά χονδρικής και των αντιστοιχών/ σχετικών λιανικών προσφορών δεν αποδεικνύεται, η ΕΕΤΤ δύναται ιδίως και με την επιφύλαξη των σχετικών αρμοδιοτήτων της για την (ex post) εφαρμογή της νομοθεσίας περί ελεύθερου ανταγωνισμού:

- να επιβάλει τροποποιήσεις στις αντίστοιχες προσφορές χονδρικής,
- ή /και να επιβάλλει κυρώσεις στην ΟΤΕ ΑΕ εφόσον διαπιστωθεί η παραβίαση της υποχρέωσης της μη διακριτικής μεταχείρισης,

Λαμβάνοντας υπόψη τη δυνατότητα της ΟΤΕ ΑΕ να προσφύγει σε μονοπωλιακή τιμολόγηση, η ΕΕΤΤ θεωρεί ότι ο έλεγχος τιμών αποτελεί το απαραίτητο ελάχιστο μέσον για να επιτρέψει την ανάπτυξη συνεχούς ανταγωνισμού, την βελτιστοποίηση των πλεονεκτημάτων για τον καταναλωτή και την οικονομική αποτελεσματικότητα.

Για τις περιπτώσεις όπου η ΟΤΕ ΑΕ δεν παρέχει στην ΕΕΤΤ ακριβή στοιχεία για τον έλεγχο τιμών σύμφωνα με τις υποχρεώσεις του όπως αυτές ορίζονται στην ΑΠ ΕΕΤΤ 482/051/26-05-2008, η ΕΕΤΤ δύναται να εξάγει τιμές:

- είτε εφαρμόζοντας τη μέθοδο σύγκρισης τιμών (benchmarking), (λαμβάνοντας ιδίως υπόψη τις διαθέσιμες τιμές σε συγκρίσιμες ανταγωνιστικές αγορές Κρατών –

Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης), όπως ορίζεται στο Άρθρο 45, Παρ 6 του Νόμου 3431/2006)

- είτε χρησιμοποιώντας τεχνικοοικονομικά μοντέλα άλλα από αυτά της ΟΤΕ ΑΕ, χρησιμοποιώντας δεδομένα / πληροφορίες που έχει η ίδια συλλέξει, και να απαιτήσει την άμεση εφαρμογή των τιμών αυτών (άρθροα 45 παρ. 4του Ν, 3431/2006)_.

5.7 Μεταβατικές διατάξεις

Σύμφωνα με τα οριζόμενα στην ΑΠ ΕΕΤΤ 482/051/26-05-2008, η ΟΤΕ ΑΕ υποχρεούται να εισάγει στο κοστολογικό της σύστημα Top Down LRIC τις υπηρεσίες ΑΡΥΣ (BRAS & DSLAM) και να δημιουργήσει μοντέλα bottom up LRIC για τις υπηρεσίες ΟΚΣΥΑ ΟΛΟ & ΦΥΠ, όπως αυτές έχουν οριστεί στην Ενότητα περί Υποχρέωσης πρόσβασης και χρήσης ειδικών ευκολιών δικτύου.

Δια της παρούσας προτείνεται να επιβληθεί στην εταιρεία ΟΤΕ ΑΕ υποχρέωση να εξάγει τιμές για τις ανωτέρω υπηρεσίες **στον πρώτο κοστολογικό έλεγχο μετά την έκδοση της Απόφασης Ανάλυσης της Αγοράς ΧΕΠ**. Μέχρι την ημερομηνία εφαρμογής της σχετικής Απόφασης του ανωτέρω κοστολογικού ελέγχου, προτείνεται να ισχύουν οι τρέχουσες υποχρεώσεις ελέγχου τιμών της ΟΤΕ ΑΕ, όπως αυτές ορίζονται στην ΑΠ ΕΕΤΤ 389/051/2006, 437/001/1.6.2007, 448/206/21.8.2007.

5.8 Περίληψη προτεινόμενων ρυθμιστικών υποχρεώσεων

Υποχρέωση πρόσβασης και χρήσης ειδικών ευκολιών δικτύου

- Διατήρηση υφισταμένου τύπου πρόσβασης (τύπος Α) μέχρι το σημείο παρουσίας παρόχου
- Διατήρηση υφισταμένου τύπου πρόσβασης (τύπος Β) μέχρι το σημείο παρουσίας BRAS του ΟΤΕ
- Εισαγωγή του νέου τύπου πρόσβασης (τύπος Γ) μέχρι το σημείο παρουσίας DSLAM (ή multiplexing node) του ΟΤΕ

Για την υλοποίηση των ανωτέρω τύπων πρόσβασης είναι αναγκαίο να υπάρχουν ειδικά προϊόντα. Πιο συγκεκριμένα:

	Χαρακτηρισμός	Τύπος πρόσβασης που εξυπηρετείται
ΑΡΥΣ _{BRAS}	Προϊόν	A, B
ΟΚΣΥΑ _{ΦΥΠ-BRAS-ΕΘΝ}	Συναφής ευκολία	B
ΟΚΣΥΑ _{ΟΛΟ-BRAS-ΕΘΝ}	Συναφής ευκολία	A
ΟΚΣΥΑ _{ΦΥΠ-BRAS-ΠΕΡ}	Συναφής ευκολία	B
ΟΚΣΥΑ _{ΟΛΟ-BRAS-ΠΕΡ}	Συναφής ευκολία	A
ΟΚΣΥΑ _{ΦΥΠ-BRAS-ΤΟΠ}	Συναφής ευκολία	B
ΟΚΣΥΑ _{ΟΛΟ-BRAS-ΤΟΠ}	Συναφής ευκολία	A
ΑΡΥΣ _{DSLAM}	Προϊόν	Γ
ΟΚΣΥΑ _{ΦΥΠ-DSLAM}	Συναφής ευκολία	Γ
ΟΚΣΥΑ _{ΟΛΟ-DSLAM}	Συναφής ευκολία	Γ

- Τεχνικές διεπαφές, πρωτόκολλα και άλλες κρίσιμες τεχνολογίες που είναι απαραίτητες για τη διαλειτουργικότητα των υπηρεσιών ή των εικονικών υπηρεσιών δικτύου, και
- Συστήματα λειτουργικής υποστήριξης ή, αντίστοιχα συστήματα λογισμικού που είναι απαραίτητα για τη διασφάλιση του ανταγωνισμού υπό δίκαιους όρους στην παροχή υπηρεσιών.
- Ο ΟΤΕ να διαπραγματεύεται με καλή πίστη και να ικανοποιεί όλα τα εύλογα αιτήματα των παρόχων αναφορικά με επιπρόσθετα προϊόντα πρόσβασης, συνεγκατάστασης και συναφείς ευκολίες.
- Ο ΟΤΕ θα παρέχει σε επιχειρήσεις τη δυνατότητα μετάβασης μεταξύ υπηρεσιών που διευκρινίστηκαν ανωτέρω
- Ο ΟΤΕ υποχρεούται να προβεί στην σύναψη Συμφωνιών Επιπέδου Υπηρεσίας (SLAs) αναφορικά με τις προαναφερόμενες υπηρεσίες και ευκολίες.

Υποχρέωση μη διακριτικής μεταχείρισης

- Τεχνική και τιμολογιακή
- Ο ΟΤΕ θα εφαρμόζει ισοδύναμους όρους, σε ισοδύναμες περιστάσεις, σε άλλες επιχειρήσεις που παρέχουν ισοδύναμες υπηρεσίες, και θα παρέχει υπηρεσίες και πληροφορίες σε τρίτους υπό τους ίδιους όρους και της ίδιας ποιότητας με τις παρεχόμενες για τις δικές του υπηρεσίες ή τις υπηρεσίες των θυγατρικών του ή των συνδεδεμένων με αυτόν επιχειρήσεων.
- Ο ΟΤΕ θα παρέχει επαρκή προϊόντα χονδρικής τα οποία είναι σε θέση να υποστηρίζουν το σύνολο των λιανικών προσφορών του ΟΤΕ.

- Μη διακριτική μεταχείριση και ως προς τα πληροφοριακά συστήματα

Υποχρέωση διαφάνειας

- Ο ΟΤΕ θα υπόκειται σε υποχρέωση διαφάνειας και θα δημοσιεύει κατάλληλη προσφορά αναφοράς.
- Ο ΟΤΕ θα εξακολουθήσει να παρέχει πρόσβαση (και θα εξακολουθήσει να παρέχει τις ίδιες προσφορές) σύμφωνα με τους όρους και προϋποθέσεις που προβλέπονται στην ισχύουσα προσφορά αναφοράς.
- Ο ΟΤΕ θα δημοσιοποιεί συγκεκριμένες πληροφορίες, όπως πληροφορίες λογιστικής φύσεως, τεχνικές προδιαγραφές, χαρακτηριστικά δικτύου, όρους και προϋποθέσεις παροχής και χρήσης καθώς και τιμές.
- Ο ΟΤΕ θα εξακολουθήσει να δημοσιεύει τις πληροφορίες που προβλέπονται στην ισχύουσα προσφορά αναφοράς.
- Ο ΟΤΕ θα πρέπει να κοινοποιεί στην ΕΕΤΤ όλες τις συμβάσεις ΧΕΠ που συνάπτει με παρόχους σύμφωνα με την Προσφορά Αναφοράς ΧΕΠ, καθώς και τις «πέραν του βασικού» Συμφωνίες Επιπέδου Υπηρεσιών (“advanced” SLAs) που τυχόν προσφέρονται από τον ΟΤΕ βάσει εμπορικής συμφωνίας.
- Δημοσιότητα όσον αφορά τους δείκτες αποδοτικότητας (Key Performance Indicators (KPI)
- Υποχρέωση δημοσιοποίησης πληροφοριών σε σχέση με την ποιότητα υπηρεσίας (Quality Of Service, QOS).

Υποχρεώσεις λογιστικού διαχωρισμού

- Ο ΟΤΕ θα υπόκειται σε υποχρέωση λογιστικού διαχωρισμού, σύμφωνα με τα όσα περιγράφονται στην απόφασή της ΕΕΤΤ 482/051/26-05-2008 με θέμα «Μεθοδολογίες/ Αρχές Κοστολόγησης και Λογιστικού Διαχωρισμού για την υλοποίηση των επιβληθέντων στον ΟΤΕ ρυθμιστικών υποχρεώσεων ελέγχου τιμών, κοστολόγησης και λογιστικού διαχωρισμού στις επιμέρους ορισθείσες αγορές ηλεκτρονικών επικοινωνιών και λοιπές ρυθμίσεις» (με την επιφύλαξη σχετικής μεταγενέστερης απόφασης).

Υποχρέωση ελέγχου τιμών και Κοστολόγησης

Ο ΟΤΕ, σύμφωνα με το Άρθρο 13 της Οδηγίας για την Πρόσβαση, θα υπόκειται στις εξής υποχρεώσεις ελέγχου τιμών και κοστολόγησης:

- α. Υποχρέωση ελέγχου τιμών για τις υπηρεσίες χονδρικής ευρυζωνικής πρόσβασης και συναφείς ευκολίες βάσει κοστοστρέφειας με μεθοδολογία Μέσου Μακροπρόθεσμου Επαυξητικού Κόστους με βάση το Τρέχον Κόστος των Παγίων (ΜΜΕΚ/TK (LRAIC/Current Cost)).
- β. Την αποτροπή τυχόν εφαρμογής από τον ΟΤΕ πρακτικής «ψαλιδίσματος» της κερδοφορίας (scissors effect)/ ή και συμπίεσης τιμών μεταξύ των υπηρεσιών ΧΕΠ και των υπηρεσιών της ΑΠΤΒ..
- γ. Την αποτροπή της μη δυνατότητας επανάληψης (non replicability) μεταξύ των διαθέσιμων προσφορών στην αγορά χονδρικής και των αντιστοιχών/ σχετικών λιανικών προσφορών από τον ΟΤΕ.

5.9 Ερωτήσεις της Διαβούλευσης Σχετικά με τις Κανονιστικές Υποχρεώσεις

Παρακαλούμε να απαντήσετε αναλυτικά και τεκμηριωμένα στις κάτωθι ερωτήσεις:

1. Συμφωνείτε με την προτεινόμενη διατήρηση / ενίσχυση της υποχρέωσης πρόσβασης στον ΟΤΕ καθώς και το ειδικότερο περιεχόμενο αυτής, όπως αναλύεται στο παρόν κείμενο;
2. Συμφωνείτε με τα προτεινόμενα σημεία υποχρεωτικής πρόσβασης στην υποδομή ΧΕΠ;
3. Συμφωνείτε με τη θεώρηση όλων των υπηρεσιών ΟΚΣΥΑ ως συναφών ευκολιών στις υπηρεσίες πρόσβασης, αναγκαίων για τη δραστηριοποίηση των παρόχων σε συνθήκες αποτελεσματικού ανταγωνισμού;
4. Θεωρείτε ότι πιθανόν χρειάζονται άλλα προϊόντα ή πρόσθετες συναφείς ευκολίες που θα πρέπει να παρέχονται από τον ΟΤΕ; Θεωρείτε ότι πιθανόν υπάρχουν επιπλέον υποχρεώσεις που θα πρέπει να επιβληθούν στον ΟΤΕ σχετικά με τις τεχνικές διεπαφές, τα πρωτόκολλα ή τα συστήματα λογισμικού; Εάν ναι τότε παρακαλούμε όπως παράσχετε λεπτομέρειες σχετικά με τέτοια προϊόντα ΧΕΠ καθώς και τη λειτουργικότητά τους και την αξία για τη δραστηριοποίηση των παρόχων σε συνθήκες αποτελεσματικού ανταγωνισμού.
5. Συμφωνείτε με την προτεινόμενη υποχρέωση πρόσβασης στο BBRAS και στο DSLAM (ή το επίπεδο του πολυπλεκτικού κόμβου (multiplexing node) που βρίσκεται πλησιέστερα στον τελικό πελάτη); Θεωρείτε την επιβολή της ως άνω

- υποχρέωσης αναγκαία και αναλογική για τη δραστηριοποίηση των παρόχων σε συνθήκες αποτελεσματικού ανταγωνισμού;
6. Συμφωνείτε με την επιβολή υποχρέωσης αμεροληψίας στον ΟΤΕ καθώς και το ειδικότερο περιεχόμενο αυτής;
 7. Συμφωνείτε με την επιβολή υποχρέωσης διαφάνειας στον ΟΤΕ καθώς και το ειδικότερο περιεχόμενο αυτής;
 8. Συμφωνείτε με το προτεινόμενο ελάχιστο περιεχόμενο της προσφοράς αναφοράς ΧΕΠ; Αν όχι προτείνετε επιπλέον στοιχεία τα οποία κρίνετε ότι θα πρέπει να συμπεριληφθούν ή άλλες μεταβολές.
 9. Συμφωνείτε με την επιβολή υποχρέωσης λογιστικού διαχωρισμού στον ΟΤΕ;
 10. Συμφωνείτε με την επιβολή στον ΟΤΕ υποχρέωση ελέγχου τιμών με τη μορφή κοστοστρεφούς τιμολόγησης μέσω μεθοδολογίας ΜΜΕΚ-ΤΚ; Συμφωνείτε με τη σχετική ανάλυση και το σκεπτικό της ΕΕΤΤ; Θεωρείτε ότι η προτεινόμενη προσέγγιση αποτελεί κατάλληλη και αναλογική υποχρέωση για την αντιμετώπιση των προβλημάτων ανταγωνισμού που εντοπίζονται σε σχέση με την ΧΕΠ;

Παράρτημα 1 – Γλωσσάριο Όρων⁵²

ATM	Asynchronous Transfer Mode – ένα πρωτόκολλο επικοινωνίας το οποίο επιτρέπει την μετάδοση δεδομένων σε υψηλή ταχύτητα.
Backhaul (ATM)	Χονδρική υπηρεσία σύνδεσης η οποία παρέχει χωρητικότητα ανάμεσα στο δικτυακό εξοπλισμό ενός παρόχου σε τοπικό κέντρο και σε ανώτερα ιεραρχικά σημεία του δικτύου.
BBRAS (ή BRAS)	Broadband Remote Access Server - το BBRAS είναι ένα σημείο συγκέντρωσης της κίνησης των συνδρομητών.
DSL	Digital Subscriber Line - Η τεχνολογία DSL επιτρέπει τη χρήση χάλκινου καλωδίου για μεταφορά δεδομένων με υψηλή ταχύτητα.
DSLAM	Ο Πολυπλέκτης / Αποπολυπλέκτης συνδρομητικών γραμμών.
IP	Το Internet Protocol είναι το πρωτόκολλο επικοινωνίας για τη μετάδοση δεδομένων στο διαδίκτυο.
Αποδεσμοποίηση του τοπικού βρόχου	Η διαδικασία με την οποία οι τοπικοί βρόχοι αποσυνδέονται φυσικά από το δίκτυό τους και συνδέονται στο δίκτυο ενός ανταγωνιστή παρόχου. Αυτό επιτρέπει σε παρόχους εκτός του κυρίαρχου παρόχου να χρησιμοποιούν τον τοπικό βρόχο για την παροχή υπηρεσιών απευθείας στους πελάτες.
ΑΡΥΣ	Ασύμμετρου ΡΥθμού Σύνδεση: Η υπηρεσία ΑΡΥΣ του ΟΤΕ απευθύνεται σε Τηλεπικοινωνιακούς Παρόχους και παρέχει Ασύμμετρου Ρυθμού Σύνδεση μεταξύ του σημείου σύνδεσης του ADSL modem (στο χώρο του Τελικού Χρήστη) με τον αντίστοιχο BRAS του δικτύου ευρυζωνικής πρόσβασης του ΟΤΕ και χρησιμοποιείται για μεταφορά κίνησης από και προς το διαδίκτυο.
Χονδρική Ευρυζωνική Πρόσβαση (ΧΕΠ)	Οι υπηρεσίες πρόσβασης υψηλής ταχύτητας bitstream (παροχή υπηρεσιών DSL από τον κυρίαρχο πάροχο) συνίστανται στην εγκατάσταση μιας σύνδεσης πρόσβασης υψηλής ταχύτητας στις εγκαταστάσεις του πελάτη (π.χ. εγκαθιστώντας εξοπλισμό ADSL και προγραμματίζοντας το δίκτυο τοπικής πρόσβασης) το οποίο διατίθεται σε τρίτους παρόχους υπηρεσιών, προκειμένου να τους επιτρέψει να παρέχουν λιανικές υπηρεσίες υψηλών ταχυτήτων στους πελάτες. Ο πάροχος bitstream δύναται επίσης να παρέχει υπηρεσίες μετάδοσης για μεταφορά σε «υψηλότερο» επίπεδο στην ιεραρχία του δικτύου, όπου οι πάροχοι υπηρεσιών μπορεί να διαθέτουν ήδη κάποιο σημείο παρουσίας (π.χ. σε επίπεδο κόμβου

⁵² Οι παρακάτω επεξηγήσεις αποδίδουν το περιεχόμενο λέξεων ή φράσεων που χρησιμοποιούνται από την EETT στο κείμενο της παρούσας διαβούλευσης, παρέχονται αποκλειστικά για λόγους καλύτερης κατανόησης του εν λόγω κειμένου και δεν συνιστούν νομικούς ορισμούς των σχετικών λέξεων ή φράσεων

transit), επίσης γνωστές ως υπηρεσίες μετάδοσης 'backhaul'.

Μεριζόμενη πρόσβαση στον αδεσμοποίητο τοπικό βρόχο	Η παροχή σε ένα δικαιούχο πρόσβασης στον τοπικό βρόχο ή υποβρόχο του κοινοποιημένου παρόχου, η οποία επιτρέπει τη χρήση της ζώνης του φάσματος συχνοτήτων του συνεστραμμένου μεταλλικού ζεύγους που δεν χρησιμοποιείται για φωνή. Ο τοπικός βρόχος εξακολουθεί να χρησιμοποιείται από τον κοινοποιημένο πάροχο για την παροχή τηλεφωνικής υπηρεσίας στο κοινό.
ΟΚΣΥΑ	Ολοκληρωμένη Κεντρική ΣΥνδεση στο δίκτυο ADSL: Η υπηρεσία ΟΚΣΥΑ διασυνδέει το κτίριο BRAS του ΟΤΕ με το σημείο παρουσίας του εναλλακτικού.
Οπτική Ίνα	Η πλαστική ή γυάλινη (silicon dioxide) ίνα (καλώδιο), η οποία χρησιμοποιείται για τη μετάδοση πληροφοριών με τη χρήση υπέρυθρων ή ορατού φωτός ως μέσου μεταφοράς (συνήθως laser).
Πλήρως αδεσμοποίητη πρόσβαση στον τοπικό βρόχο	Η παροχή σε δικαιούχο πρόσβασης στον τοπικό βρόχο ή σε υποβρόχους του κοινοποιημένου φορέα εκμετάλλευσης που παρέχει τη δυνατότητα χρήσης του συνόλου του φάσματος συχνότητας του συνεστραμμένου μεταλλικού ζεύγους.
Σταθερή Ασύρματη Πρόσβαση (ΣΑΠ)	Η χρήση ασύρματης τεχνολογίας για την παροχή υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών σε τελικούς χρήστες.
Συνεγκατάσταση	Η παροχή, από έναν πάροχο Α σε έναν πάροχο Β, πρόσβασης σε υλική υποδομή (ιδίως φυσικό χώρο και φυσικές εγκαταστάσεις) η οποία επιτρέπει στον πάροχο Β να εγκαταστήσει εξοπλισμό στις εγκαταστάσεις του παρόχου Α.
Τοπικός βρόχος	Τοπικός βρόχος σημαίνει το φυσικό συνεστραμμένο ζεύγος μεταλλικής ζεύξης που συνδέει το σημείο τερματισμού του δικτύου στις εγκαταστάσεις του συνδρομητή με το βασικό πλαίσιο διανομής (main distribution frame) ή αντίστοιχη ευκολία στο σταθερό δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο.

Παράρτημα 2 Τιμολόγια υπηρεσιών ΑΡΥΣ και ΟΚΣΥΑ

1) Τιμολόγια προϊόντων ΑΡΥΣ

Ταχύτητα πρόσβασης (kpbs)	Λιανικά προϊόντα πρόσβασης		Χονδρικά προϊόντα πρόσβασης (ΑΡΥΣ)	
	Τέλη Ενεργοποίησης	Μηνιαίο πάγιο	Τέλη Ενεργοποίησης	Μηνιαίο πάγιο
1024/256	34,99	11,85	27,789	9,411
2048/256	34,99	12,60	27,789	10,006
4096/256	34,99	13,80	27,789	10,959
8192/384	34,99	14,40	27,789	11,436
24576/1024	34,99	15,23	27,789	12,095

Στις ανωτέρω τιμές δε συμπεριλαμβάνεται ΦΠΑ

Πίνακας 11 Τιμολόγια προϊόντων ΑΡΥΣ

Στους Τηλεπικοινωνιακούς παρόχους εκπτώσεις επί των μηνιαίων τελών, σε εξαμηνιαία βάση. Το ύψος της έκπτωσης θα υπολογίζεται στο άθροισμα των μηνιαίων τελών των τριών διμηνιαίων εξοφλημένων λογαριασμών του εξαμήνου (1^ο και 2^ο εξάμηνο) για την υπηρεσία ΑΡΥΣ όπως φαίνεται στον παρακάτω πίνακα:

Συνολικός εξαμηνιαίος λογαριασμός Μηνιαίων Τελών			Έκπτωση
Κλίμακα	Από	Μέχρι	Στο συνολικό εξαμηνιαίο λογαριασμό

1 ^η	100.001€	450.000€	4%
2 ^η	450.001€	900.000€	6%
3 ^η	900.001€	1.800.000€	8%
4 ^η	1.800.001€	4.000.000€	10%
5 ^η	4.000.001€	8.900.000€	12%
6 ^η	8.900.001€	Και πάνω	15%

Στις ανωτέρω τιμές δε συμπεριλαμβάνεται ΦΠΑ

Πίνακας 12 Εκπαιωτικό πακέτο ΑΡΥΣ

2) Τιμολόγιο ΟΚΣΥΑ-Β

Τέλος	Τιμές (€)
Μηνιαία τέλη ΟΚΣΥΑ-Β (ανά Mbps)	2,87
Εφάπαξ τέλος Πρόσβασης ΟΚΣΥΑ-Β (ανά ζεύγος ίνας)	1.095,65
Εφάπαξ τέλος ενεργοποίησης ΟΚΣΥΑ-Β (ανά ζεύγος ίνας)	1.142,24

Πίνακας 13 Τιμολόγιο ΟΚΣΥΑ-Β

ΕΕΤΤ

ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ & ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΩΝ

Παράρτημα 3 Σημεία Παρουσίας BRAS και προϊόντα ΟΚΣΥΑ

Σημεία παρουσίας κόμβων BRAS

Στον επόμενο πίνακα φαίνονται οι BRAS του ΟΤΕ, τα αντίστοιχα σημεία παρουσίας τους (κτίρια) και τα προϊόντα ΟΚΣΥΑ-Α που είναι διαθέσιμα (τοπική, περιφερειακή, κεντρική)

ΤΥΠΟΣ ΣΥΝΔΕΣΗ	ΣΗΜΕΙΑ ΣΥΝΔΕΣΗΣ (POPs)	ΟΝΟΜΑ ΕΞΑΠ	ΔΙΕΠΑΦΗ ΤΗΛΕΠ ΠΑΡΟΧΟΥ	ΔΙΑΘΕΣΙΜΟΤΗΤΑ
Τοπική	ΑΘΗΝΑ (ΚΩΛΕΤΤΗ ΝΥΜΑ ΑΚΡΟΠΟΛΗ ΜΑΡΟΥΣΙ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙ ΠΕΙΡΑΙΑΣ)	BRAS_KOL_1 - 5, (6) BRAS_NYM_1 - 4, 5 BRAS_AKR_1 - 3, 4 BRAS_MAR_1 - 4 BRAS_PER_1 - (2) BRAS_PIR_1 - 2, (3)	GE	ΝΑΙ (ΣΕ ΑΝΑΜΟΝΗ)
Τοπική	ΘΕΣ/ΝΙΚΗ (ΕΡΜΟΥ ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΟΙ)	BRAS_ERMOY_1 - 7 BRAS_AMP_1	GE	ΝΑΙ
Τοπική	ΗΡΑΚΛΕΙΟ (ΑΡΙΑΔΗΝΗ)	BRAS_ARI_1 - 2	GE	ΝΑΙ
Τοπική	ΛΑΡΙΣΑ (ΦΙΛΕΛΛΗΝΩΝ)	BRAS_LAR_1 - 2	GE	ΝΑΙ
Τοπική	ΤΡΙΠΟΛΗ	BRAS_TRI_1 - 2	GE	ΝΑΙ
Τοπική	ΠΑΤΡΑ (ΠΕΛΟΠΙΑΣ)	BRAS_PEL_1 - 3	GE	ΝΑΙ
Τοπική	ΚΟΖΑΝΗ	BRAS_KOZ_1	GE	ΝΑΙ
Τοπική	ΚΑΒΑΛΑ (ΦΙΛΙΠΠΟΣ)	BRAS_FILIP_1	GE	ΝΑΙ
Τοπική	ΙΩΑΝΝΙΝΑ (ΠΕΡΙΒΛΕΠΤΟΣ)	BRAS_IOA_1	GE	ΝΑΙ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ	ΑΘΗΝΑ (ΚΩΛΕΤΤΗ ΝΥΜΑ)	BRAS_KOL_1 - 5, (6) BRAS_NYM_1 - 4, 5 BRAS_AKR_1 - 3, 4 BRAS_MAR_1 - 4 BRAS_PER_1 - (2) BRAS_PIR_1 - 2, (3) BRAS_ARI_1 - 2 BRAS_PEL_1 - 3 BRAS_TRI_1 - 2 BRAS_IOA_1	GE/ STM1-POS	ΝΑΙ (ΣΕ ΑΝΑΜΟΝΗ)
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ	ΘΕΣ/ΝΙΚΗ (ΕΡΜΟΥ ΑΜΠΕΛΟΚΗΠΟΙ)	BRAS_ERM_1 - 7 BRAS_AMP_1 BRAS_LAR_1 - 2 BRAS_FILIP_1 BRAS_KOZ_1	GE/ STM1-POS	ΝΑΙ
ΚΕΝΤΡΙΚΗ	ΑΘΗΝΑ	ΟΛΟΙ	GE/ STM1-POS/ ATM	ΝΑΙ

Πίνακας 14 Σημεία Παρουσίας BRAS

4) Τιμολόγια ΟΚΣΥΑ-Α

Τοπική ΟΚΣΥΑ II	Τέλος σύνδεσης ή μεταφοράς πρόσβασης (€)	STM-1 POS	9233	
		GE	13233	
	Πάγιο μηνιαίο τέλος (€)		Σταθερό τέλος	Μεταβλητό τέλος ανά Km για απόσταση >12Km από το σημείο σύνδεσης (εντός της αστικής περιοχής)
		155Mbps STM-1 POS	6045	180,93
		350Mbps GE	12500	600,00
		650Mbps GE	16667	600,00
1Gbps GE	20000	600,00		
Περιφερειακή ΟΚΣΥΑ II	Τέλος σύνδεσης ή μεταφοράς πρόσβασης (€)	STM-1 POS	9233	
		GE	13233	
	Πάγιο μηνιαίο τέλος (€)		Σταθερό τέλος	Μεταβλητό τέλος ανά Km για απόσταση >12Km από το σημείο σύνδεσης (εντός της αστικής περιοχής)
		155Mbps STM-1 POS	8167	180,93
		350Mbps GE	17500	600,00
		650Mbps GE	23750	600,00
1Gbps GE	28750	600,00		
Κεντρική ΟΚΣΥΑ II Ethernet	Τέλος σύνδεσης ή μεταφοράς πρόσβασης (€)	STM-1 POS	9233	
		GE	13233	
	Πάγιο μηνιαίο τέλος (€)		Σταθερό τέλος	Μεταβλητό τέλος ανά Km για απόσταση >12Km από το σημείο σύνδεσης (εντός της αστικής περιοχής)
		155Mbps STM-1 POS	10833	180,93
		350Mbps GE	23333	600,00
		650Mbps GE	33333	600,00
		1Gbps GE	42500	600,00
		1,5Gbps	60000	0,00
		2Gbps	77083	0,00
		3Gbps	110833	0,00
		4Gbps	142500	0,00
		5Gbps	174167	0,00
		6Gbps	205000	0,00
		8Gbps	261667	0,00
		10Gbps	312500	0,00
>10Gbps ανά 2Gbps	55833	0,00		
Κεντρική ΟΚΣΥΑ II ATM	Τέλος σύνδεσης ή μεταφοράς πρόσβασης (€)	2Mbps	2907,00	
		10, 20, 30Mbps	7017,00	
	Πάγιο μηνιαίο τέλος (€)	2Mbps	666,67	
		10Mbps	2500,00	
		20Mbps	3333,33	
30Mbps	4166,67			
Δευτερεύοντα	Τέλος Αλλαγής ταχύτητας (GE)		150,00	

ΕΕΤΤ

ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ & ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΩΝ

τέλη	Τέλος Αλλαγής ταχύτητας (ΑΤΜ)	500,00
	Τέλος Αλλαγής τύπου ΟΚΣΥΑ (Τοπική, Περιφερειακή, Κεντρική)	500,00

Πίνακας 15 Τιμολόγια ΟΚΣΥΑ-Α

Παράρτημα 4 Χρεώσεις ευρυζωνικών υπηρεσιών μέσω δικτύου κινητών επικοινωνιών

Στους παρακάτω πίνακες δίδονται οι χρεώσεις της ευρυζωνικής υπηρεσίας μέσω δικτύου κινητών επικοινωνιών όπως είναι αναρτημένες στις ιστοσελίδες των παρόχων τον 11/2008.

Τιμές Cosmote

COSMOTE	Μηνιαίο Πάγιο (€)	Δωρεάν MB εντός Ελλάδας ¹	Χρέωση πέρα των Δωρεάν MB(€/MB) ²
Internet On The Go Basic	3,5	1	1MB-20MB:1 20MB-250MB:0,5 Από 250MB: 0,1
Internet On The Go 250MB	15	250	0,1
Internet On The Go 5GB	29,5	5120	0,02
Internet On The Go Unlimited	49	Απεριόριστα (μέχρι 30GB)	-
Internet On The Go 10GB + Laptop	39	10240	0,02
Internet On The Go Student	25	5120	0,02

Τιμές Vodafone

Χρεώσεις υπηρεσίας Vodafone Mobile Broadband				
Πρόγραμμα συμβολαίου	VMC1	VMC250	VMC5GB	VMC5GB Φοιτητικό
Μηνιαίο πάγιο	3,50 €	14,99 €	29,50 €	24,99 €
Δωρεάν MBs	1 MB	250 MB	5120 MB	5120 MB
Κόστος ανά MB μετά τα δωρεάν MB*	1,02 €	0,10 € €	0,02 €	0,02 €
Ελάχιστη χρέωση	10 KB	10 KB	10 KB	10 KB

Τιμές Wind

Wind	ADSM Basic	ADSM 300	ADSM 5GB	ADSM Non-stop
Δωρεάν MB	1 MB	300 MB	5120 MB	ΑΠΕΡΙΟΡΙΣΤΑ*
Μηνιαίο πάγιο	3,50€	17€	29,5€	49€
Κόστος ανά επιπλέον MB	0.7€	0,7€	0,02€	N/A

Παράρτημα 5 - Ελάχιστο περιεχόμενο Προσφοράς Αναφοράς Χονδρικής Ευρυζωνικής Πρόσβασης (Reference Broadband Offer, RBO)

Τα κάτωθι στοιχεία συνιστούν τον κατάλογο με τα ελάχιστα δεδομένα που πρέπει να περιλαμβάνονται στην Προσφορά Αναφοράς ΧΕΠ του ΟΤΕ.

A. Προϋποθέσεις πρόσβασης bitstream

1. Στοιχεία δικτύου στα οποία προσφέρεται η πρόσβαση,
2. Πληροφορίες που αφορούν τις θέσεις των τόπων φυσικής πρόσβασης,⁵³ , συμπεριλαμβανομένων πληροφοριών σχετικά με το τα σημεία διασύνδεσης
3. Διαφοροποίηση ποιότητας της υπηρεσίας σε σχέση με την πρόσβαση στα (α), (β),
4. Τεχνικοί όροι που συνδέονται με την πρόσβαση στα (α), (β) και (γ),
5. Διαδικασίες παραγγελιών, μετάβασης μεταξύ υπηρεσιών και παροχής υπηρεσιών, περιορισμοί χρήσης.

B. Υπηρεσίες συνεγκατάστασης

1. Πληροφορίες σχετικά με τα Δικτυακά Κέντρα του κοινοποιημένου φορέα εκμετάλλευσης.
2. Δυνατότητες συνεγκατάστασης στα Δικτυακά Κέντρα που αναφέρονται στο σημείο 1 (συμπεριλαμβανομένης της φυσικής συνεγκατάστασης και, ενδεχομένως, της απομακρυσμένης και της εικονικής συνεγκατάστασης).
3. Χαρακτηριστικά εξοπλισμού: περιορισμοί, εφόσον υπάρχουν, στον εξοπλισμό που μπορεί να συνεγκατασταθεί.
4. Θέματα ασφαλείας: μέτρα που λαμβάνονται από τον κοινοποιημένο φορέα εκμετάλλευσης για την ασφάλεια των χώρων του.
5. Προϋποθέσεις πρόσβασης για το προσωπικό ανταγωνιστικών φορέων εκμετάλλευσης.
6. Προδιαγραφές ασφαλείας.
7. Κανόνες για τη διάθεση χώρου στις περιπτώσεις όπου ο χώρος συνεγκατάστασης είναι περιορισμένος.
8. Προϋποθέσεις για την επιθεώρηση, από τους δικαιούχους, των χώρων στους οποίους

⁵³ Η διάθεση των πληροφοριών μπορεί να περιοριστεί στους ενδιαφερόμενους για να αποφευχθούν θέματα δημόσιας ασφάλειας

διατίθεται φυσική συνεγκατάσταση ή των Δικτυακών Κέντρων όπου η συνεγκατάσταση δεν έχει γίνει δεκτή λόγω έλλειψης χωρητικότητας.

Γ. Συστήματα Πληροφοριών

Προϋποθέσεις πρόσβασης στα συστήματα λειτουργικής υποστήριξης, στα συστήματα πληροφοριών ή στις βάσεις δεδομένων του κοινοποιημένου φορέα εκμετάλλευσης για προπαραγγελία, παραγγελία, παροχή υπηρεσιών, συντήρηση και επισκευή και τιμολόγηση.

Δ. Όροι Παροχής

1. Προθεσμία ανταπόκρισης στις αιτήσεις παροχής υπηρεσιών και ευκολιών, συμφωνίες επιπέδου υπηρεσιών, επιδιόρθωση σφαλμάτων, διαδικασίες αποκτάστασης του κανονικού επιπέδου υπηρεσιών και παράμετροι ποιότητας υπηρεσιών.
2. Τυποποιημένοι όροι συμβάσεως, συμπεριλαμβανομένης, ανάλογα με την περίπτωση, αποζημίωσης, σε περίπτωση μη τήρησης των προβλεπόμενων προθεσμιών.
3. Τιμές ή τρόποι τιμολόγησης για κάθε προαναφερόμενο χαρακτηριστικό, λειτουργία και ευκολία.